G/3428

AKADEMIA
OBRONY NARODOWEJ

AON wewn. 4934/97

Kpt. dypl. Marek WRZOSEK

PRZYKŁADY DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH WEDŁUG POGLĄDÓW WYBRANYCH PAŃSTW NATO

BIBLIOTEKA GŁÓWNA – ARCHIWUM
Nr ewid. 49845
II
Akademii Obrony Narodowej

WARSZAWA 1997

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

AON wewn. 4934/97

BIBLIOTEKA GŁÓWNA – ARCHIWUM
Akademii Obrony Narodowej
48845

Kpt. dypl. Marek WRZOSEK

PRZYKŁADY DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH WEDŁUG POGLĄDÓW WYBRANYCH PAŃSTW NATO

WARSZAWA 1997

SPIS TREŚCI

WSTĘP 5
1. ZASADY OGÓLNE WYKONYWANIA BOJOWYCH DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH 7
2. INFORMACYJNE PRZYGOTOWANIE POLA WALKI 11
2.1. OCENA TERENU 12
2.2. OLEATA WARUNKÓW POGODOWYCH 16
2.3. OLEATA DRÓG PODEJŚCIA I KORYTARZY MANEWRU 16
2.4. MODEL DOKTRYNALNY 17
2.5. OLEATA SYTUACJI BOJOWEJ 19
2.6. OLEATA ZDARZEŃ 20
2.7. OLEATA WSPARCIA DECYZJI 21
3. PRZYKŁADY BOJOWYCH DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH 22
3.1. PLAN ZBIERANIA INFORMACJI 22
3.2. MAPA ROBOCZA KIEROWNIKA WYDZIAŁU G 2 23
3.3. MELDUNKI ROZPOZNAWCZE 26
4. UDZIAŁ G 2 W PROCESIE WYPRACOWANIA DECYZJI 28
5. PRACA WYDZIAŁU G 2 W CZASIE PROWADZENIA WALKI 30
ZAKOŃCZENIE 32
BIBLIOGRAFIA 33
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW 34

WSTĘP

Perspektywa integracji polskich sił zbrojnych ze strukturami wojskowymi NATO rodzi konieczność przygotowania kadr oficerskich do planowania działań bojowych z wykorzystaniem procedur i dokumentów operacyjnych stosowanych w Sojuszu Północnoatlantyckim. Udział jednostek Wojska Polskiego w misjach pokojowych oraz wspólnych ćwiczeniach w ramach „Partnerstwa dla Pokoju" umożliwia zapoznanie się z rozwiązaniami wypracowanymi w państwach członkowskich NATO, jednakże podjęcie pełnej współpracy między sztabami ćwiczących jednostek napotyka na wiele trudności związanych z brakiem wzajemnych relacji w zakresie opracowywania dokumentów bojowych, w tym szczególnie dokumentów planistycznych.

Dostępna literatura w większości w języku angielskim, utrudnia poznanie i zrozumienie przebiegu procesu planistycznego, a co za tym idzie rolę poszczególnych komórek sztabu w wypracowaniu decyzji. Opracowane wydawnictwa w większości dotyczą pracy sztabu postrzeganej z punktu widzenia oficera operacyjnego i nie umożliwiają poznania roli szefów rodzajów wojsk w procesie przygotowania walki.

Powyższe powody sprawiły, że przede wszystkim dla potrzeb oficerów rozpoznania wojskowego opracowano niniejszy materiał. Stanowi on próbę przybliżenia zasadniczych dokumentów rozpoznawczych wykonywanych w komórkach G 2[1]. Ponieważ nie wszystkie dokumenty posiadają standaryzowane układy treści, autor zaprezentował szereg wariantów dokumentów rozpoznawczych wykonywanych w krajach członkowskich NATO. Stąd obok dokumentów amerykańskich występują również dokumenty wykonywane w armii niemieckiej, holenderskiej i brytyjskiej. Szczegółowej analizie poddano zasadnicze dokumenty rozpoznawcze, które stanowią o sprawności systemu rozpoznania i obiegu informacji o przeciwniku. Starając się zachować obiektywne spojrzenie na całokształt dokumentacji rozpoznawczej przedstawiono wiele sposobów sporządzania meldunków rozpoznawczych, planów zbierania informacji i przekazywania wiadomości o przeciwniku.

Celem niniejszego opracowania jest:

1. Zapoznanie ze sposobem wykonywania głównych dokumentów pionu rozpoznania.
2. Przybliżenie zasad wykonywania wybranych dokumentów bojowych.
3. Przedstawienie sposobu pracy komórki G 2, jej zadań w zakresie przygotowania walki i zapewnienia właściwego obiegu informacji rozpoznawczych.
4. Zaprezentowanie procesu informacyjnego przygotowania pola walki i dokumentów stanowiących podstawę do podejmowania zamiaru walki i wypracowania koncepcji rozpoznania.

Przygotowując niniejsze opracowanie wykorzystywano dokumenty normatywne armii amerykańskiej, brytyjskiej, holenderskiej i niemieckiej oraz ustalenia standaryzacyjne NATO. Dla uzyskania większej obiektywności poszczególne części opracowania konsultowano z oficerami

[1] Od szczebla brygady do korpusu.

Sojuszu, którzy uczestniczyli w procesie kształcenia w Akademii Obrony Narodowej[2]. Obiektem badań były również materiały z ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z udziałem polskich oficerów w ramach „Partnerstwa dla Pokoju" oraz doświadczenia autora z pracy w komórce G 2.

[2] Dotyczy to zarówno oficerów - studentów Akademii jak i oficerów przebywających czasowo w AON na ćwiczeniach dowódczo-sztabowych.

1. ZASADY OGÓLNE WYKONYWANIA BOJOWYCH DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH

Dokumenty bojowe sporządzane na potrzeby dowodzenia wojskami w zasadzie są opracowywane w formie pisemnej. Wszelkie załączniki do nich mogą być wykonane na oleacie lub również w formie pisemnej w ilości zapewniającej właściwy obieg informacji. Wskazane jest, aby w przypadku gdy plan działania lub rozkaz operacyjny został wykonany na oleacie, umieścić część pisemną obok części graficznej i przesłać jako jeden dokument (graficzno-pisemny)[3]. W dokumentach przesyłanych do podwładnych ujmowane są zawsze linie rozgraniczenia, przebieg pozycji bojowych, rejony ześrodkowania, system dowodzenia, punkty koordynacyjne, linie koordynacyjne (współdziałania), oraz główne zagadnienia z zakresu zabezpieczenia logistycznego[4]. Zaletą przesyłania jak największej liczby informacji na oleacie jest zysk czasowy jaki osiąga podwładny. Po otrzymaniu rozkazu nie wyszukuje bowiem współrzędnych na mapie lecz przykłada kalkę (oleatę) i odrysowuje naniesioną tam sytuację bojową i zadanie[5]. Wielokrotnie w dokumentach bojowych pozostawiane są puste punkty rozkazu z odpowiednią adnotacją np. sytuacja bez zmian, patrz załącznik..., zgodnie z załącznikiem..., lub zostanie przesłane w terminie późniejszym (to follow). Może się zdarzyć, iż świadomie pozostawiono nawet całą stronę pustą, jednak z zaznaczeniem iż jest to celowe działanie autora rozkazu.

W państwach NATO[6] proces przygotowania walki rozpoczyna się po otrzymaniu jednego z niżej wymienionych dokumentów:

1. Warning Order (WO) (zarządzenie przygotowawcze).

- Initial Warning Order (brak polskiego odpowiednika, jest to pierwsze przesyłane do podwładnego „wstępne zarządzenie przygotowawcze").

2. Operation Order (OPORD) (rozkaz bojowy).

3. Fragmentary Order (FRAGO) (zarządzenie bojowe)[7].

Dokumenty rozpoznawcze nie stanowią oddzielnej grupy specjalnie wyróżnianych dokumentów bojowych, są bowiem ściśle związane z rozkazami operacyjnymi typu „ogólnowojskowego". Oznacza to, iż każdy dokument kierowania rozpoznaniem przesyłany jest w nawiązaniu do planu operacyjnego dowódcy. Wobec tego często dokumenty rozpoznawcze stanowią aneksy i apendyksy, do których dowódca odwołuje się w trakcie pisemnego wyrażania sposobu realizacji zadania bojowego. Dotyczy to szczególnie informacji o przeciwniku, sposobie przeciwdziałania rozpoznaniu, ochronie (bezpieczeństwie) prowadzonych działań itd.

---

[3] Rozkaz wykonany na oleacie tzw. Order Overlay Type.

[4] Zgodnie z narodowymi tendencjami mogą być także inne dane konieczne wg opinii dowódcy dla podwładnego.

[5] W tym miejscu należy przypomnieć iż w przypadku niewłaściwego wykonania zadania przez podwładnego, komisja kontrolna (sąd wojskowy lub inne organa kontrolne) ustala liczbę czasu jaką podwładny uzyskał od przełożonego na przygotowanie walki/operacji.

[6] Każde z państw posiada prawo do własnej intrepretacji treści zawieranych w dokumentach bojowych.

[7] Przytoczone nazewnictwo polskie nie jest tłumaczeniem a jedynie odzwierciedla zakres treści zamieszczanych w kolejnych dokumentach bojowych.

Dokumenty rozpoznawcze występują w trzech zasadniczych grupach:

- dokumenty graficzne (np. meldunek rozpoznawczy);
- dokumenty tekstowe (np. zarządzenie rozpoznawcze);
- zestawienia tabelaryczne (np. lista punktów kontrolnych i rejonów zainteresowania).

Każda z przedstawionych powyżej grup posiada jedną generalną zasadę, mianowicie **nie wolno powielać treści występujących w innych dokumentach bojowych.**

W związku z zawartością poszczególnych typów dokumentów, mogą być one sporządzane w następujący sposób:

- cyklicznie (wg ustalonych procedur pracy sztabowej np. miesięczny meldunek rozpoznawczy);
- okresowo (za okres od... do....);
- doraźnie (na polecenie przełożonego, wg jego ustaleń).

Bojowe dokumenty rozpoznawcze posiadają w zależności od potrzeb ustaloną klauzulę tajności. W państwach NATO przyjęto zasadę, że ćwiczenia w ramach operacji pokojowych, oraz „Partnerstwa dla Pokoju" są jawne i ogólnie dostępne. Natomiast ćwiczenia z wojskami prowadzone w „Sojuszu" objęte są pewnymi ograniczeniami. Przestrzeganie zasad tajemnicy wojskowej obowiązuje także w stosowanych procedurach i wytycznych do organizacji i prowadzenia działań operacyjnych. Na potrzeby zapewnienia skrytego funkcjonowania systemu dowodzenia ustalono następujące klauzule tajności:

- unclass (unclassified) - jawny;
- for official use only - do użytku wewnętrznego (służbowego);
- cofidential (resticted) - poufny;
- secret - tajny;
- top secret - tajny specjalnego przeznaczenia.

Dla potrzeb kodowania nazw określonych rubieży (FSCL[8], FEBA[9]) w dokumentach rozpoznawczych stosuje się powszechnie tzw. „speling wojskowy". Obejmuje on wszystkie litery, a do każdej z nich przypisana jest nazwa własna, której pierwsza litera odpowiada określonej literze alfabetu. Zastosowanie tego rozwiązania jest bardzo szerokie od przekazywania złożonych wyrazów przez techniczne środki łączności, aż po nazywanie obszarów, rejonów i linii rozgraniczenia, a także obiektów terenowych. Stąd na oleatach i w sieciach radiowych można się spotkać z określeniami:

1. OSKAR, PAPA, NOVEMBER, from SIERRA, TANGO, GOLF, NOVEMBER, TANGO, ROMEO, over;

2. CHARLIE 12 opuszcza rejon INDIA, HOTEL, MIKE, kierunek działania VICTOR, ECHO.

---

[8] Linia koordynacji ogniowej.
[9] Przedni skraj obrony.

Do oznaczania wybranych obiektów terenowych nie wykorzystuje się tylko i wyłącznie „alfabetu wojskowego", w kodowaniu stosuje się również nazwy zwierząt, drzew, kolorów, a nawet tytuły filmów, czy imiona bohaterów dziecięcych kreskówek. W tej dziedzinie pozostawiona jest duża swoboda dowódcom i można stwierdzić, że im niższy szczebel dowodzenia tym omawiane zjawisko przybiera na sile.

Zasadnicze treści bojowych dokumentów rozpoznawczych:

1. Dokumenty graficzne

W porównaniu do tekstowych, dokumenty graficzne zawierają ogólne informacje dotyczące określonego szczebla zainteresowania. Bardzo często ten rodzaj dokumentów występuje w postaci załączników do części pisemnej rozkazu bojowego lub zarządzenia. W związku z koniecznością przesyłania wielu graficznych dokumentów przez techniczne środki dowodzenia, są one sporządzane w wersji czarno-białej, z pominięciem wszelkich zasad dotyczących kolorów. Natomiast przestrzegane jest ogólne ustalenie nakazujące wykonawcom dokumentów wyraźne rozróżnienie wojsk własnych i przeciwnika. Problem ten rozwiązywany jest na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na zaznaczeniu pozycji przeciwnika podwójną linią. Drugi sposób to przesyłanie w pierwszej kolejności położenia wojsk przeciwnika z odpowiednim opisem oleaty , a następnie w ślad za tym przesłanie położenia wojsk własnych, sąsiadów, jednostek podporządkowanych i wspierających.

2. Dokumenty pisemne

Sporządzane są w oparciu o ustalone „szablony", układy dotyczące zarówno przekazywanych treści jak i ogólnej formy. Oznacza to w praktyce, że jeżeli przełożony zarządzi pracę na określonym „modelu" dokumentu, to podwładni, otrzymując dokument tego typu, wypełniają właściwie blankiet nanosząc we wskazane miejsca te informacje, które ich dotyczą. Może się więc zdarzyć, iż terminowy meldunek rozpoznawczy z określonej poleceniem przełożonego godziny, będzie zawierał treści prezentowane poniżej:

Meldunek Rozpoznawczy 3 BZ

za okres od 1200 do 15000 maj 1993

1. sytuacja bez zmian.

2. działanie przeciwnika potwierdza wcześniejszą ocenę dotyczącą wariantu nr 2.

3. elementy rozpoznawcze przeciwnika nasiliły działalność w rejonie BRAVO 2.

4. nie dotyczy.

5. bez zmian.

6. bez zmian.

Bazowanie na stałych dokumentach pisemnych ma wiele zalet. Przypadkowy adresat, a tym bardziej przeciwnik nie jest w stanie określić czego dotyczy tak sporządzony meldunek. Treść meldunku może być przekazana tekstem jawnym przez radio, bowiem bez znajomości lokalizacji rejonu np. „BRAWO 2" nikt nie jest w stanie określić obszaru w stosunku, do którego odnosi się informacja. Sporządzenie dokumentu zajmuje minimalną ilość czasu, pozwalając dowódcy patrolu rozpoznawczego czy oficerowi komórki rozpoznawczej na realizację innych zamierzeń. Pisemne dokumenty rozpoznawcze charakteryzują się maksymalną oszczędnością słów, zwięzłością bez dodatkowych wyjaśnień, które niejednokrotnie są zawarte w załącznikach graficznych. Ważną rolę w dokumentach pisemnych spełniają skróty wojskowe. Wiele dokumentów przypomina słownik skrótów i terminów wojskowych. Dlatego tak ważna jest znajomość terminologii wojskowej wyrażanej skrótami, bywa często iż jeden skrót posiada wiele znaczeń, zwłaszcza sytuacje takie mają miejsce w operacjach połączonych, z udziałem wojsk lądowych, sił powietrznych i marynarki wojennej. W tej konfiguracji wojsk różne znaczenie tych samych skrótów bywa nieuniknione. W szczególnych przypadkach dokumenty pisemne mogą zawierać około 50% skrótów. Występują one jako skróty proste i złożone (wieloliterowe, składające się z trzech, a nawet pięciu nazw). Na pogłębienie entropii informacyjnej w pisemnych dokumentach bojowych wpływa fakt, że ustalone reguły pisania skrótów nie są przestrzegane. Pozytywną natomiast cechą dokumentów pisemnych jest to, iż większość z nich jest zbudowana ze zdań prostych, dokładnie zrozumianych.

3. Dokumenty tabelaryczne

Dokumenty tabelaryczne stanowią prostą formę arkusza kalkulacyjnego, zestawienia, tabeli, diagramu, itp. W zestawie dokumentów rozpoznawczych znajdują one zastosowanie w bankach danych dotyczących informacji o przeciwniku. W formie tabel ilustrowane są jego struktury organizacyjne, wyposażenie w sprzęt bojowy, zestawienia stanu osobowego. Specjalnym dokumentem tabelarycznym jest „Plan zbierania informacji". Obejmuje on zadania przewidziane przez dowódcę do realizacji (określane w formie pytań), podział sił do wykonania zadań, oraz obszary prowadzenia rozpoznania i jednostki przeciwnika będące obiektami rozpoznania. Bardzo wiele dokumentów nie ujętych w regulaminach i instrukcjach, a pomocnych w kierowaniu rozpoznaniem lub zbieraniu informacji wykonywane jest w formie tabelarycznej i przekazywane „faksem" do przełożonego. Nie oznacza to jednak wcale, że dokumenty tabelaryczne stanowią pomocniczą grupę dokumentów rozpoznawczych. Dowodem na to jest wykorzystywanie w codziennej działalności służbowej „Dziennika działań bojowych", który ma postać typowo tabelaryczną. Umieszczane tam informacje stanowią wielokrotnie podstawę do oceny pracy sztabu w czasie planowania i kierowania walką.

2. INFORMACYJNE PRZYGOTOWANIE POLA WALKI

Celem informacyjnego przygotowania pola walki (IPB) jest opracowanie możliwych wariantów działania przeciwnika w aktualnych warunkach terenowych i atmosferycznych. Proces ten realizowany jest na wszystkich szczeblach dowodzenia. Zakres jego realizacji uwarunkowany bywa czasem operacyjnym jakim dysponują jednostki bojowe i ich sztaby oraz szczeblem dowodzenia. Zasadniczo można stwierdzić, iż w dywizji i korpusie proces informacyjnego przygotowania pola walki ma charakter ciągły[10]. Natomiast w brygadzie i batalionie poszczególne etapy łączone są w całość według potrzeb i możliwości określonego sztabu. Cały proces informacyjnego przygotowania pola walki obejmuje dwie zasadnicze części. Pierwsza to gromadzenie i przetwarzanie posiadanych danych o terenie i przeciwniku[11]. Druga to praktyczne wykorzystanie posiadanych danych do oceny terenu w obszarze działania i określenie zagrożeń w aspekcie potencjalnych możliwości rozpatrywanego przeciwnika.

Kolejność czynności w informacyjnym przygotowaniu pola walki:

- przygotowanie mapy terenu do prowadzenia działań bojowych, sklejenie właściwych arkuszy, opisanie współrzędnych, itp., dokonanie oceny terenu w zakresie jego przekraczalności, infrastruktury, drożni, sieci rzek i kanałów, wzniesień terenowych, itp.(na podstawie oceny terenu nanoszone są na oleatę obszary trudno przejezdne, nieprzejezdne i ograniczające swobodę manewru);
- opracowanie warunków pogodowych w obszarze działania. Oleata wykonywana od dywizji wzwyż, określa miejsca w obszarze działania, na którym występują mgły (zielony kolor), niski pułap chmur (fiolet), opady (niebieski), charakteryzuje szybkość wiatru, wilgotność powietrza, temperaturę. Oleata wykorzystywana jest do planowania działań desantów powietrznych, przerzutu grup specjalnych, działań lotnictwa, bezpilotowych środków rozpoznawczych, wykorzystania jednostek artylerii itd.;
- wybór korytarzy manewru i dróg podejścia, na podstawie oceny terenu określa się dogodne kierunki podejścia i korytarze manewru oceniając jednocześnie pojemność każdego z nich;
- wykreowanie modelu doktrynalnego. Ilustruje on taktyczne lub operacyjne założenia prowadzenia określonych działań przez przeciwnika. Z zasady obrazuje działanie sił przeciwnika o dwa szczeble niżej tj. na szczeblu dywizji do batalionu, na szczeblu korpusu do brygady;
- przygotowanie oleaty sytuacji bojowej. Wykonywana jest na podstawie wzorca działań doktrynalnych w skali mapy i z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z oceny terenu. Oleata ma zobrazować prawdopodobny wariant działania przeciwnika. Tak więc oleat tego typu może powstać kilka, z nich dowódca wybiera najbardziej prawdopodobny lub dwa, trzy do których planuje się ogólnie użycie własnych sił, oraz jeden, według którego planuje się szczegółowo operacje, walkę;

---

[10] Oznacza to, że wykonywane są wszystkie kolejne oleaty.

[11] Etap ten realizowany jest w wydziale G 2 na podstawie posiadanych informacji.

- wykonanie oleaty zdarzeń. Opracowana jest przez zespół oficerów z G 2 i G 3 na podstawie przyjętego do planowania szczegółowego wariantu działania przeciwnika z opisaniem tzw. linii czasowych ilustrujących jego aktywność bojową w czasie prowadzenia walki. Linie czasowe określają położenie elementów ugrupowania bojowego w terenie w stosunku do czasu. G 2 wybiera na oleacie punkty kontrolne i obszary zainteresowania, które potwierdzą lub zasugerują konieczność zmiany przyjętego wariantu działania przeciwnika;
- sporządzenie wzorca wsparcia decyzji. Oleatę tę wykonuje w zasadzie oficer wydziału G 3. Rola G 2 sprowadza się do wsparcia informacyjnego wytwarzanego dokumentu. Obrazuje on działanie przeciwnika oraz możliwe przeciwdziałanie, według opracowanego wariantu i zawiera:
  - punkty kontrolne;
  - obszary zainteresowania;
  - obszary oddziaływania ogniowego (obszary zainteresowania celami);
  - punkty zainteresowania celami,

2.1. Ocena terenu

Wnikliwa analiza terenu zawsze we wszelkich działaniach bojowych odgrywała i nadal mimo rozwoju środków transportu będzie odgrywać zasadniczą rolę. Właściwie dobrane i wykorzystane warunki terenu pozwalają zniwelować przewagę ilościową i jakościową przeciwnika[12]. Analiza terenu realizowana przez wyspecjalizowane komórki sztabowe ma na celu określenie tych właściwości, które w sposób istotny wpływają na prowadzenie walki. W krajach NATO istnieją już wyspecjalizowane komputerowe systemy wspomagające proces wartościowania terenu pod względem taktyczno-ogniowym.

Na szczeblu dywizji znajduje się zespół oficerów odpowiednio przygotowanych do prowadzenia oceny terenu i jego wpływu na działania wojsk. Na szczeblach niższych problem wykorzystania terenu jest rozpatrywany przez oficerów wojsk inżynieryjnych przy współudziale oficerów operacyjnych. Przygotowana „Oleata przeszkód terenowych" powinna w pełnym, wymaganym do pojęcia decyzji zakresie oddawać właściwości i specyfikę obszaru działania. Oceny terenu dokonuje się z jednakową wnikliwością po stronie własnej jak i przeciwnika.

W NATO dla uzyskania właściwych wyników z procesu oceny terenu przyjęto uwzględniać następujące aspekty:

1. Observation and fields of fire:
- warunki prowadzenia obserwacji optycznej i elektronicznej;
- możliwości prowadzenia ognia na wprost i z zakrytych stanowisk ogniowych.

[12] Konflikt w Czeczenii, wojna w byłej Jugosławii.

Rozmieszczenie środków ogniowych, punktów obserwacyjnych i stanowisk pracy środków elektronicznych wymaga gruntownej analizy oceny wyniosłości terenowych. Często brak wzajemnej widoczności radiowej jest powodem braku łączności. Nadmierne zagęszczenie punktów obserwacyjnych powoduje utratę możliwości dozorowania optycznego innych kierunków. Natomiast wykorzystanie elektronicznych środków rozpoznania napotyka szereg przeszkód z powodu ich niewłaściwego rozmieszczenia. Powyższe powody były przyczyną podjęcia prac nad stworzeniem komputerowej bazy danych umożliwiającej wzajemne określenie punktów widoczności[13].

2. Concealment and cover:

- warunki maskowania przed obserwacją optyczną i elektroniczną;
- możliwości ukrycia sprzętu i wojsk przed ogniem przeciwnika, właściwości gruntu.

Podstawowym zadaniem maskowania jest ukrycie określonych obiektów przed obserwacją. Obserwacja optyczna jest jednak niedoskonała i dlatego też w państwach NATO wiele uwagi poświęca się obserwacji elektronicznej. Właściwości maskujące terenu są w stanie ograniczyć możliwości przyrządów optycznych nie są jednak w stanie zapobiegać penetracji dokonywanej przez środki elektroniczne. W ocenie terenu uwzględnienie wszystkich warunków wynikających z możliwości maskowania i ukrycia może prowadzić do wyodrębnienia tych sposobów działania, które przeciwnik musi zastosować aby uzyskać określone informacje. Takie ustawienie problemu pozwala przewidywać wykorzystanie potencjału rozpoznawczego przeciwnika i określenie własnego przeciwdziałania. Dla utrudnienia obserwacji stosuje się kolorowe, metalizowane, sztucznie wytwarzane dymy, aerozole, mgły, zasłony termiczne itp. Podstawowy sposób maskowania bezpośredniego uzupełniony może być przez całą gamę technicznych środków pozorujących istnienie realnych obiektów.

3. Obstacles:

- charakterystyka naturalnych przeszkód terenowych;
- charakterystyka wybudowanych obiektów terenowych.

Do głównych przeszkód naturalnych zaliczane są: lasy, rzeki, jeziora, kanały, bagna, wzniesienia terenowe i góry. Do wybudowanych obiektów terenowych zalicza się: urządzenia hydrotechniczne, drogi komunikacyjne[14], sieć kolejową, rejony zurbanizowane, obiekty przemysłowe, wyrobiska, kopalnie, ogrody, sady i parki. Zasadą jest aby większość danych o obiektach terenowych występujących w rejonie prowadzenia działań podwładni otrzymywali od swoich przełożonych. Temu między innymi ma służyć opracowywany w części „B" rozkazu bojowego (operacyjnego) załącznik dotyczący wpływu warunków terenowych na realizację zadania. Ocenie podlegają warunki terenowe zarówno te, w jakich działa przeciwnik jak i te, w jakich działają wojska własne.

---

[13] Programy określające wzajemną widoczność wybranych punktów terenowych są obecnie stosowane do oceny terenu.

[14] Termin ten obejmuje drogi przeznaczone dla ruchu kołowego.

4. Key terrain:

- tereny, których opanowanie pozwoli na uzyskanie przewagi taktyczno-ogniowej nad przeciwnikiem;
- rejony o dużych oraz małych możliwościach manewrowych.

Utrzymanie i wykorzystanie dogodnych do prowadzenia walki obszarów terenu od wieków stanowiło istotną zasadę prowadzenia walki. Zapewnienie przewagi nad przeciwnikiem poprzez pozbawienie go możliwości manewru stanowi cel działania niejednego dowódcy. Aby właściwie wykorzystać warunki obszaru działań bojowych, konieczne wydaje się wcześniejsze wyodrębnienie w jego strukturze tych rejonów, które kontrolowane i bronione niewielkimi siłami pozwolą skoncentrować wojska do decydującego uderzenia w wybranym przez dowódcę, a nieoczekiwanym przez przeciwnika, miejscu i czasie. Uzyskanie zaskoczenia w skali taktycznej jest bowiem możliwe jedynie przy właściwym zastosowaniu manewru wojskami i ogniem.

5. Avenues of approach and mobility corridors:

- drogi marszu, które wykorzystywane są do przemieszczania;
- drogi manewru, które wykorzystywane są do zmiany kierunku przemieszczania, łączą one drogi marszu ze sobą, tworząc tzw. „korytarze manewru".

Teren stosowny dla manewru i przemieszczenia wojsk stanowi tylko niewielki procent ogólnej powierzchni. W większości występują obszary trudnodostępne, o niskich parametrach technicznych gruntu, utrudniające ruch pojazdów kołowych i gąsienicowych na przełaj. Mimo burzliwego rozwoju środków transportowych wojska dalej są przywiązane do sieci drogowej. W najbliższej przyszłości gdy formacje powietrzno-lądowe staną się powszechne, również nie wydaje się, aby zrezygnowano z wykorzystania istniejącej sieci drogowej. W tych warunkach rysuje się potrzeba stałego dozorowania tych punktów, rejonów i obszarów, które zapewnią swobodę manewru.

Powyższe warunki wartościowania terenu objęte są terminem OCOKA, który powstaje po połączeniu pierwszych liter będących nazwami zasadniczych parametrów oceny terenu.

Sposób graficznego zobrazowania terenu i przeszkód terenowych:

a) teren:

- teren trudno przejezdny (SLOW GO) - brązowe przekątne linie;
- teren nieprzejezdny (NO GO) - brązowe linie w kratę.

b) przeszkody terenowe:

- rejony zurbanizowane zajmujące ponad 1 km^2 - czarne linie w kratę;
- przeszkody wodne - niebieskie linie w kratę, obszary, w których następuje pogorszenie warunków na skutek opadów atmosferycznych zaznacza się przekątnymi liniami koloru niebieskiego;
- inne obiekty terenowe (wyrobiska, kopalnie, itp.) - czarne linie w kratę, gdy teren jest nieprzejezdny, oraz czarne przekątne linie gdy teren jest trudny do pokonania;

Charakterystyka terenu w zakresie przekraczalności

Rodzaj terenu	Charakterystyka		
	terenu przejezdnego	terenu trudno przejezdnego	terenu nieprzejezdnego
rejony zurbanizowane			• szersze niż 500 m, lub mniejsze lecz trudne do obejścia
przeszkody wodne	• szerokość poniżej 1,5 m, • głębokość poniżej 0,6 m.	• wysokość brzegów do 1,20 m, • prędkość nurtu do 1,5 m/s, • głębokość do 1,2 m., • możliwość pokonania przeszkody na wybranych odcinkach	• wysokość brzegów powyżej 1,20 m, • prędkość nurtu większa niż 1,5 m/s, • głębokość powyżej 1,2 m, • przeszkody do pokonania, w których wymagany jest sprzęt przeprawowy.
nachylenie zboczy	• poniżej 30%	• od 30 do 50%	• powyżej 50%
lasy	• grubość pnia drzewa poniżej 5 cm, • odległości pomiędzy drzewami większe niż 5 m.	• grubość pnia drzewa powyżej 5 cm, • odległości pomiędzy drzewami mniejsze niż 5 m.	• grubość pnia drzewa 15 - 20 cm, • odległości między drzewami mniejsze niż 5 m.
inne przeszkody			• pola minowe • rowy przeciwczołgowe. • powalone drzewa

• pola minowe, zawały, rowy przeciwczołgowe zaznaczane są na zielono z opisem „EN" jako tereny nieprzejezdne[15].

Dla potrzeb pełniejszego zobrazowania właściwości terenu wynikających z ubocznych skutków oddziaływania wielu czynników walki zbrojnej, na oleacie oceny terenu nanosi się również:

• lokalizację zakładów przemysłowych i wynikające z tego zagrożenia - przekątne linie koloru żółtego dla nietrwałych środków toksycznych, oraz żółta krata dla środków trwałych;

• mosty, wiadukty i przepusty opisuje się ich parametrami technicznymi (za wyjątkiem map specjalnych);

• lasy i tereny zalesione zwykle podlegają opisowi co do właściwości i rodzaju drzewostanu.

[15] Zasada ta nie jest stosowana powszechnie, brak standaryzacji w tym zakresie, często wspomniane wyżej obiekty są zaznaczane na czarno.

2.2. Oleata warunków pogodowych

Warunki pogodowe w połączeniu z terenem mogą wpływać na pogorszenie istniejącego stanu obszaru zainteresowania, zwłaszcza w odniesieniu do gruntu, sieci wodnej i jakości dróg. Obok terenu, pogoda wpływa także na wojska realizujące określone zadania bojowe. Często długotrwałe opady doprowadzają ludzi do fizycznego i psychicznego zmęczenia, apatii, osłabienia odporności na stres. Warunki pogodowe decydują w dużym stopniu o możliwościach wykorzystania sprzętu technicznego. Oblodzone drogi spowalniają ruch kolumn samochodowych, a gruba pokrywa śniegu utrudnia ruch pojazdów na przełaj. Niski pułap chmur ogranicza użycie śmigłowców i samolotów. Podobnych przykładów można wskazywać wiele i wszystkie one wykażą iż warunki pogodowe bez względu na charakter prowadzonej walki powinny być uwzględniane w procesie przygotowania działań bojowych.

Do G 2 napływają komunikaty meteo z zasady ze szczebla korpusu. Wiele informacji o warunkach pogodowych znajduje się także w części rozkazu operacyjnego dotyczącej rozpoznania. Wszystkie te informacje stanowią podstawę do wypracowania oleaty pogody. Oficer specjalista z G2 wspólnie ze swoim kolegą z G3 wykonują ocenę wpływu pogody na warunki terenowe. Powstająca oleata może być wykonana jako osobny załącznik do części „Rozpoznanie" rozkazu operacyjnego, lub może stanowić całość z oleatą terenu.

Dla zobrazowania wpływu poszczególnych parametrów pogodowych na przebieg planowanych działań, na oleacie pogody ujmuje się:

- obszary ograniczonej widoczności - rejony występowania mgły (kolor zielony);
- obszary objęte lokalnym zachmurzeniem (kolor purpurowy);
- obszary intensywnych opadów atmosferycznych (kolor niebieski)[16];
- wielkość opadów (w formie opisowej);
- kierunek i prędkość wiatru (w formie opisowej);
- wartość temperatury (w formie opisowej);
- inne konieczne parametry wg potrzeb oceniającego (w formie opisowej).

2.3. Oleata dróg podejścia i korytarzy manewru

Podstawą wykonania właściwej oleaty jest prawidłowo oceniony i scharakteryzowany w stosunku do właściwości pogodowych teren. Wyznaczenie korytarzy manewru sił przeciwnika i własnych na potrzeby prowadzonych działań realizowane jest w formie graficznej od szczebla brygady. Natomiast na niższych szczeblach dowodzenia, w zasadzie treści te są odzwierciedlane w dokumentach graficznych, które łączą ze sobą np. ocenę terenu, pogody i korytarze manewru. Obok graficznego zobrazowania kierunków działania i możliwości manewrowych w obszarze zainteresowania, celowe jest określenie ich pojemności. Może ono zostać wyrażone

[16] Pomijając w wielu przypadkach, o ile nie zmieniają właściwości terenu.

znakiem taktycznym (graficznie) lub wartościowane poprzez wskazanie ilości sił jakie mogą być użyte w określonym rejonie. Zagadnieniem bardzo istotnym w przedstawieniu ilości sił jest ich jakościowa charakterystyka. Dotyczy to zwłaszcza rozróżnienia wojsk pancernych i zmechanizowanych, jakie mogą prowadzić walkę na wskazanym kierunku działania. Nie mniej ważna jest przydatność określonego rejonu do rozmieszczenia jednostek artylerii wsparcia ogólnego i bezpośredniego oraz odwodów specjalnych. Reasumując powyższe uwagi można stwierdzić, iż oficerowie dokonujący wariantowania działania przeciwnika są w stanie z niskim prawdopodobieństwem popełnienia błędu na podstawie oleaty z oceną terenu, pogody i korytarzy manewru, umiejscowić w terenie jego elementy ugrupowania taktycznego.

Podstawowym kolorem jaki obowiązuje[17] w trakcie wykonywania oleaty jest kolor czerwony. W przypadku kiedy przełożony decyduje się na przesłanie do podwładnych własnej oceny właściwości manewrowych terenu, wówczas oleatę wykonuje w kolorze czarnym. Swoiste rozdwojenie zasad sporządzania niniejszego dokumentu wynika z przyczyn praktycznych i jest podyktowane technicznymi możliwościami odwzorowania kserokopiarki lub „faksu". Druk koloru czarnego jest przesyłany przez techniczne kanały łączności z większą precyzją „duplikatu" niż treści wyrażone w odmiennej barwie.

Granice dróg podejścia i korytarzy manewru wyznaczane są przeszkodami terenowymi, jednakże mogą wystąpić takie sytuacje kiedy koniecznym staje się wykorzystanie na potrzeby manewru terenu, który w swych właściwościach kanalizuje działanie wojska lub je ogranicza. Stąd też na szeregu oleatach korytarze manewru posiadają dwa, trzy kierunki działania, rozdzielone miedzy sobą obszarem „NO GO". Grot strzałki głównej wskazuje więc tylko ogólny kierunek przemieszczania sił przeciwnika, natomiast sposób wykorzystania obszaru wewnątrz strzałki to niewiadoma o którą toczy się walka informacyjna, w tym przypadku pojedynek intelektów przeciwstawnych sztabów.

Tabela wymaganych szerokości korytarzy ruchu

Szczebel organizacyjny	Szerokość korytarza ruchu w km	Odległość między korytarzami ruchu w km
kompania	0,5	0,5
batalion (dywizjon)	1,5	2
brygada (pułk)	3,0	6
dywizja	6,0	10

2.4. Model doktrynalny

Modele działań doktrynalnych potencjalnego przeciwnika tworzone są w warunkach pokoju. Ich aktualizacja odbywa się na bieżąco na podstawie wniosków z przeprowadzanych ćwiczeń dowódczo-sztabowych, ćwiczeń z wojskami, treningów, a także zmian w sposobie

[17] Postanowienie to nie jest standaryzowane we wszystkich krajach NATO.

szkolenia jednostek na poligonach i placach ćwiczeń. Baza danych o przeciwniku ulega modyfikacji w zakresie wyposażenia jednostek bojowych w nowy sprzęt techniczny i środki walki. Odrębną działalnością w zakresie gromadzenia informacji o potencjalnym przeciwniku jest pozyskiwanie i weryfikacja danych dotyczących charakterystyki osobowo-zawodowej dowódców poszczególnych szczebli dowodzenia i osób zajmujących kierownicze stanowiska w resorcie ministerstwa obrony narodowej. Szczególnej uwadze poddawany jest system logistyczny wojsk potencjalnego przeciwnika. Możliwości zaopatrywania wojsk w środki bojowe i materiałowe, sposoby uzupełniania amunicji, tankowania i rotacji sprzętu technicznego to zasadnicze składowe decydujące o rytmiczności dostaw na polu walki. Przygotowanie wzorca działań doktrynalnych potencjalnego przeciwnika spoczywa w zasadzie na przełożonym.. Specyfika tworzenia takich baz jest odmienna w czasie pokoju i w czasie wojny. W okresie pokoju wszelkie wiadomości podwładni uzyskują od przełożonych. Napływają one w formie instrukcji, podręczników, komunikatów rozpoznawczych i innych dokumentów. Natomiast w czasie walki jako pierwsi „nowe informacje" uzyskują pododdziały prowadzące walkę. Sposób obiegu i wykorzystania pozyskanych wiadomości jest więc „odwrotny" do czasu pokoju. Jednak w każdych warunkach, każdy dowódca jest obowiązany do konstruowania własnej, lokalnej bazy danych o przeciwniku. Wielokrotnie zachodzi potrzeba budowy „specjalnego" modelu doktrynalnego działania przeciwnika np. w specyficznych środowiskach pola walki. Wówczas uwzględniając wnioski z ćwiczeń realizowanych w czasie pokoju oraz aktualne meldunki i komunikaty rozpoznawcze sporządza się nowe wzorce. Dla zapewnienia właściwej interpretacji działania przeciwnika w walce (operacji) w państwach NATO rozwinięty jest cały system wnikliwej, studyjnej analizy wszelkich konfliktów zbrojnych. Wyspecjalizowane komórki rozpoznawcze dokonują analizy prowadzonych walk i operacji, a następnie opracowują i przesyłają do zainteresowanych jednostek nowe wzorce doktrynalne jako załączniki do dotychczasowych wydawnictw. Analizie i ocenie podlegają nie tylko regularne działanie bojowe ale również walki partyzanckie[18], operacje przeciwpartyzanckie, a ostatnio także akcje terrorystyczne[19] i antyterrorystyczne[20]. Realizacja zadań w ramach misji pokojowych powoduje, że wojska coraz częściej obok oddziaływania ogniowego przeciwnika z regularnych sił zbrojnych są narażone na akty terroryzmu.

Podstawowy model działania strony przeciwnej przedstawiany jest w formie graficznej i powinien spełniać następujące warunki:

- ilustrować ugrupowanie bojowe przeciwnika o jeden szczebel wyżej i o dwa szczeble niżej w stosunku do oceniającego;

---

[18] Lokalizacja baz partyzanckich, sposób ochrony i ubezpieczenia, metody zaopatrywania, taktyka walki i inne zagadnienia.

[19] Np. sposób działania, rekrutacja terorystów, zasady wyboru celu (obiektu) uderzenia, wykorzystywane uzbrojenie, ośrodki szkolenia itp.

[20] Sytuacja polityczno-wojskowa, sposób działania jednostek antyterorystycznych, wyposażenie do akcji, wykorzystanie policyjnych baz danych, organizacja dowodzenia i łączności.

- każdy etap walki (operacji) musi być zobrazowany na oddzielnej oleacie, umożliwiającej porównanie zasad użycia sił i środków z realną sytuacją bojową (operacyjną);
- prezentować zasady działania jednego rodzaju jednostki bojowej (dywizji zmechanizowanej, pancernej, brygady piechoty górskiej, brygady powietrznodesantowej);
- obok graficznego przedstawienia ugrupowania bojowego, naniesione powinny być normy taktyczne (operacyjne) w odniesieniu do rozpatrywanego szczebla przeciwnika.

Graficzne zobrazowanie wzorca (modelu) działania przeciwnika prezentowane jest na oleacie zawierającej:

- ugrupowanie jednostek bojowych;
- kierunek głównego działania (kierunek głównego uderzenia w natarciu, kierunek głównego wysiłku w obronie);
- rozmieszczenie stanowisk dowodzenia;
- położenie jednostek logistycznych;
- zasadnicze normy taktyczne określonego szczebla.

Kolorystyka oleaty w zasadzie jest ujednolicona, co oznacza, że siły przeciwnika przedstawiane są znakami taktycznymi w barwie czerwonej, natomiast normy taktyczne na czarno. Jednakże, ponieważ w toku ćwiczeń wiele dokumentów (w tym i model doktrynalnych zasad działania) jest przysłanych przez techniczne środki łączności, zdarza się, że oleata wykonywana jest ze względu na lepsze parametry technicznego przekazu kolorem czarnym.

2.5. Oleata sytuacji bojowej

Na podstawie oleaty oceny terenu i wzorca doktrynalnych zasad prowadzenia działań przez przeciwnika powstaje ocena zagrożenia wyrażająca się w istniejącej sytuacji. Zasadnicze informacje niezbędne do opracowania prawdopodobnej sytuacji w wojskach przeciwnika ilustrowane są kolorem czerwonym i obejmują:

- skład i ugrupowanie bojowe przeciwnika;
- położenie jednostek w styczności z wojskami własnymi;
- możliwości wzmocnienia wojsk przeciwnika siłami rozmieszczonymi w głębi;
- system i charakter zapór inżynieryjnych;
- rozmieszczenie jednostek wsparcia bojowego (artyleria, lotnictwo, jednostki opl, itd.);
- lokalizację jednostek wsparcia logistycznego.

Wykonanie oleaty sytuacji bojowej stanowi pomocne narzędzie w ręku kierownika G2 do określenia potrzeb informacyjnych z zakresu uzupełnienia brakujących danych o przeciwniku. Dla pełniejszego zobrazowania informacji o przeciwniku wszelkie wiadomości znane i uzyskane od przełożonego traktowane jako pewne, nanoszone są linią ciągłą, natomiast położenie jednostek wynikające z zasad doktrynalnego działania liniami przerywanymi. W ten sposób powstaje prawdopodobna wizja aktualnego położenia wojsk przeciwnika (fotografia sytuacji). Kolejnym etapem pracy w G2 będzie wypracowanie prawdopodobnych wariantów działania przeciwnika w przewidywanej walce.

2.6. Oleata zdarzeń

Oleata zdarzeń stanowi wizję prawdopodobnego charakteru przyszłych działań bojowych przeciwnika. Oleata powstaje na podstawie możliwych wariantów działania wynikających z ustaleń doktrynalnych albo wprowadzonych do wyposażenia wojsk nowych jednostek sprzętu bojowego lub też innych od dotychczasowych struktur organizacyjnych.

Dla przykładu; dotychczas wojska „Green Army" prowadziły działania zaczepne wykorzystując w pierwszym rzucie dwa pułki zmechanizowane, pułk pancerny wprowadzany był do walki po pokonaniu pierwszej pozycji obrony, lub w przypadku konieczności odparcia kontrataku przeciwnika. Obecnie po wprowadzeniu na wyposażenie kolejnego pułku pancernego „Green Army" wykonuje uderzenie pułkiem zmechanizowanym i pancernym, po czym wprowadza do walki następny pułk zmechanizowany. Dodatkowy pułk pancerny utrzymywany jest jako odwód dowódcy i wprowadzany do działania jako szybka grupa bojowa z zadaniem uniemożliwienia organizacji obrony na kolejnych rubieżach terenowych lub w celu uchwycenia istotnych obiektów przeciwnika.

Oleata zdarzeń sporządzana jest po wyborze jednego najbardziej prawdopodobnego wariantu działania przeciwnika. Położenie wojsk przeciwnika, w zależności od szczebla na jakim się rozpatruje stopień zagrożenia, oceniane bywa co godzina lub co dwie a nawet co cztery godziny.[21] Nowe położenie przeciwnika zaznaczone jest przewidywaną rubieżą w terenie i niekiedy rubież ta otrzymuje nazwę własną. Linie czasowe nanoszone są na oleatę tak, aby ujmowały wszystkie drogi podejścia i korytarze manewru. W celach pomocniczych sporządza się poniższy tabelaryczny układ kontroli ruchu wojsk przeciwnika:

DROGA PODEJŚCIA:			dla:	
KORYTARZ MANEWRU:			dla:	
NAI	odległość (km)	tempo marszu (km/h)	przewidywany przedział czasu podejścia sił (od..., do...)	czas wykrycia czas meldowania

Na oleacie zdarzeń zaznaczone są także obszary szczególnego zainteresowania (NAI)[22] . Są to z zasady takie obszary, w których elementy rozpoznania są w stanie określić sposób działania przeciwnika. Stopień nasycenia informacyjnego z poszczególnych obszarów potwierdza lub zaprzecza przyjęty wariant rozwiązania w zakresie prawdopodobnego charakteru działania przeciwnika. W ramach obszarów NAI wyznaczane są punkty rozpoznawcze - „kontrolne" (Point NAI), gdzie rozmieszczane bywają elementy rozpoznawcze. Często są to też wybrane

[21] W armii amerykańskiej co godzinę, a w armii niemieckiej ilość czasu określana jest wg zasięgu środków ogniowych.

[22] Named Area of Interest.

charakterystyczne punkty terenowe dozorowane okresowo przez lotnictwo lub bezpilotowe środki rozpoznawcze. Punkty NAI lokalizowane mogą być również poza rejonami szczególnej uwagi. Pełnią wówczas rolę „dozorowania pasywnych kierunków" działania przeciwnika, oraz zapobiegają przenikaniu wrogich elementów rozpoznawczych i oddziałów wydzielonych.

2.7. Oleata wsparcia decyzji

Oleata wsparcia decyzji jest sumą zebranych informacji o przeciwniku i terenie powiązanych z zamiarem rozegrania walki przez dowódcę. Autorami oleaty są oficerowie G2, G3 oraz zespołu koordynującego wsparcie ogniowe. Po składzie grupy opracowującej oleatę wsparcia decyzji widać już iż jest ona wykonywana od szczebla brygady w górę. Na oleacie, w stosunku do czasu oraz przestrzeni, wskazane zostają rejony, w których dowódca poprzez oddziaływanie ogniowe na przeciwnika może skutecznie obniżyć jego potencjał bojowy. W ten sposób niweluje przewagę przeciwnika i zmusza go do prowadzenia działań w niekorzystnych warunkach, a nawet wymusza na nim rezygnację z realizacji celu prowadzonej operacji. Obszary oddziaływania na cele[23] (TAI) wybierane są w miejscach kanalizujących ruch wojsk przeciwnika i ograniczających jego zdolności manewrowe. Obok „organicznego"[24] ogniowego przeciwdziałania poczynaniom przeciwnika w dyspozycji dowódcy pozostaje szereg innych środków „wpływania" na przebieg walki, są to między innymi: rejony zniszczeń, działania partyzanckie i specjalne. Wszystkie wybrane obszary oddziaływania na cele zaznaczane są na oleacie wielokątami i każdemu z nich przyporządkowany jest numer kolejny. Miejsce i czas przekazania komendy do wykonania „ognia" zaznaczone jest na oleacie symbolem trójkąta wraz z numerem obszaru.

Kolejnym istotnym elementem na oleacie wsparcia decyzji są punkty decyzyjne. Lokalizacja punktów decyzyjnych nie jest ściśle związana z oddziaływaniem ogniowym. Punkty decyzyjne „wskazują" kiedy w jakim etapie walki, dowódca powinien podjąć decyzję do wykonania określonego manewru posiadanymi w dyspozycji siłami. Punkty decyzyjne odnoszące się do realizacji manewru nanoszone są na oleatę symbolem pięcioramiennej gwiazdy również z odpowiednim numerem. Oleata wsparcia decyzji nie jest dla dowódcy dokumentem obligującym do realizacji określonych zadań, służy jedynie pomocą w przeciwdziałaniu na reakcje przeciwnika, które zasugerował w swej ocenie kierownik G 2. Wobec powyższego, na oleacie wsparcia decyzji powinny się znajdować także punkty rozpoznawcze (NAI). Rozmieszczenie tych punktów zostało uprzednio przygotowane przez oficera z G 2. Punkty są tak dobrane aby stale kontrolować poczynania przeciwnika i potwierdzać lub negować obrany przez niego wariant prowadzenia działań bojowych.

[23] Target Area of Interest (TAI).
[24] Organiczne w znaczeniu - własne środki ogniowe.

3. PRZYKŁADY BOJOWYCH DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH

Zaprezentowanie wszystkich dokumentów rozpoznawczych wykonywanych w wydziale G 2 przekracza założone ramy niniejszego opracowania. Stąd też zaprezentowane zostaną tylko najważniejsze z nich, stanowiące o głównych treściach pracy komórki G 2. Dla właściwego przedstawienia zasad i sposobów sporządzania poszczególnych dokumentów omówione zostaną:

- Plan zbierania informacji - dokument tabelaryczny;
- Mapa robocza - załącznik do „planu zbierania informacji" - dokument graficzny;
- Meldunek rozpoznawczy - dokument opisowy i graficzny.

Przyjęta konwencja prezentacji dokumentów umożliwi poznanie głównych różnic występujących między nimi odnośnie treści merytorycznej i sposobu wykonania.

3.1. Plan zbierania informacji

Opracowywany jest w formie tabelarycznej. Zasadnicze części planu obejmują: zadania rozpoznania, podział zadań między siły i środki wyznaczone do ich realizacji, rejony zainteresowania z których pozyskiwane będą informacje oraz wykaz jednostek przeciwnika podlegających rozpoznaniu.

Zadania rozpoznania to wyrażone w formie pytań „braki informacyjne" na temat obecnej i przyszłej działalności przeciwnika. W zależności od stopnia złożoności realizowanego zadania ilość pytań jest różna. W początkowym okresie - planowania walki (operacji) ich liczba jest zawsze większa niż w etapie kierowania walką (operacją). Zjawisko to ma swoje uzasadnienie w luce informacyjnej jaka występuje do czasu, gdy uruchomiony zostanie system rozpoznania. Stopniowe ograniczanie ilości pytań jest efektem rozwinięcia systemu rozpoznania oraz zorganizowania pozyskiwania danych o przeciwniku z innych dostępnych źródeł.

Zadania do rozpoznania są rozdzielane według koncepcji prowadzenia rozpoznania, pomiędzy oddziały dywizji i jej jednostki rozpoznawcze oraz przydzielone elementy rozpoznawcze. Podział ten, rozłożony jest w czasie operacyjnym ze wskazaniem terminu realizacji zasadniczych zadań rozpoznania. W zadaniu rozpoznawczym określa się kto?, w jakim czasie?, z jakiego rejonu, jest zobligowany do dostarczenia informacji o wybranych obiektach przeciwnika.

Dla sprawnego funkcjonowania poszczególnych podsystemów rozpoznania wskazuje się potencjalne jednostki bojowe przeciwnika, które mogą wystąpić w pasie zainteresowania podległych oddziałów. Każdej jednostce bojowej przeciwnika przypisywany jest numer identyfikacyjny, obowiązujący na cały czas trwania operacji. Rejony wyznaczone do prowadzenia rozpoznania opisywane są współrzędnymi i nazywane literowo. Określona litera z zasady pozostaje na stałe dla oddziału lub związku taktycznego, natomiast obszar rozpoznania (współrzędne) na skutek zmiany sytuacji bojowej (operacyjnej) może ulegać zmianie.

W celu ujednolicenia dokumentacji rozpoznawczej wskazane jest, aby szczebel nadrzędny przesłał w załącznikach[25] „Plan zbierania informacji", na podstawie którego prowadzona jest praca informacyjna w G 2. W „Planie" przy każdej jednostce bojowej, która posiada siły i środki rozpoznawcze, na osi czasu wykazuje się charakter przewidywanych dla niej zadań rozpoznawczych. Wskazuje się także obszar do prowadzenia rozpoznania oraz oddziały i związki taktyczne przeciwnika w stosunku do jakich realizowane będą zadania. Powyższy sposób umożliwia zapoznanie się adresata z zadaniem sąsiadów, dostarcza wiadomości o rejonach w jakich prowadzone jest rozpoznanie, o siłach jakie realizują zadania rozpoznawcze, w końcu określa ramy czasowe pozyskiwania danych rozpoznawczych. Tym sposobem nie jest koniecznym aby podwładnemu, w przypadku zmiany zadania, wskazywać kto do tego czasu pozyskiwał dane rozpoznawcze z tego rejonu. „Plan zbierania informacji" jak widać z powyższego, pozwala na nawiązanie współdziałania bez dodatkowych wytycznych, oraz wskazuje do kogo i po jakie informacje należy się zwracać w toku prowadzenia walki. „Plan" wykonywany jest jako końcowy efekt opracowania koncepcji do prowadzenia rozpoznania. Zawiera on w swej istocie tylko te elementy, od których zależy skuteczne zapewnienie obiegu informacji rozpoznawczych. Powstanie „Planu" nie jest czynnością jednorazową, jest to proces rozłożony w czasie i realizowany w toku planowania działań bojowych. Konieczne jest uwzględnienie możliwości rozpoznawczych poszczególnych podsystemów i stałe kierowanie punktem ciężkości wysiłku rozpoznania w toku prowadzonych działań. Oznacza to konieczność takiego wykorzystania elementów składowych systemu, aby przy ograniczonych nakładach uzyskiwać maksymalnie duże efekty. Stąd też w „Planie zbierania informacji" obok pododdziałów rozpoznawczych umieszcza się jednostki zmechanizowane i pancerne, artylerię, wojska inżynieryjne i wszystkie inne źródła zapewniające dopływ informacji o przeciwniku. Zasadą w prowadzeniu rozpoznania w państwach NATO jest, aby poszczególne rodzaje wojsk, jednostki bojowe i elementy ugrupowania bojowego pozyskiwały dane o przeciwniku i terenie na własne potrzeby. Dlatego też „Plan" stanowi dla kierownika wydziału G 2 swoisty harmonogram zbierania informacji o przeciwniku od poszczególnych ogniw systemu rozpoznania.

3.2. Mapa robocza kierownika wydziału G 2

Mapa robocza kierownika wydziału G 2 jest dokumentem pomocniczym w stosunku do „Planu zbierania informacji" wykonywanym na potrzeby kierowania i kontrolowania realizacji zadań rozpoznawczych. W Wojsku Polskim graficzne zobrazowanie zadań dla rozpoznania na „Planie rozpoznania" wykonanym na mapie, stanowi podstawę do opracowania zarządzeń rozpoznawczych, a następnie kierowania rozpoznaniem w toku działań bojowych. W armiach państw NATO graficzne zobrazowanie położenia własnych elementów rozpoznawczych i realizowanych przez nie zadań służy do ogólnego zorientowania w sytuacji oraz przecelowania

[25] W formie załącznika jest przesyłany z rozkazem operacyjnym.

w razie potrzeby elementów rozpoznawczych w nowe rejony rozpoznania. Natomiast cała koncepcja wykorzystania potencjału rozpoznawczego znajduje się w tabelarycznym „Planie zbierania informacji".

Podstawą wykonania mapy roboczej[26] jest aktualna sytuacja bojowa, otrzymane zadania do pozyskiwania informacji o przeciwniku i wypracowana koncepcja rozpoznania. Graficzne zobrazowanie realizowanych działań rozpoznawczych dokonywane jest z zasady na zbiorczej (ogólnej) oleacie i stanowi załącznik do „Planu zbierania informacji". Oleata zawiera tylko te treści, które nie były ujmowane w innych dokumentach bojowych lub są rezultatem pracy wydziału G 2. Główne informacje z zakresu działania wojsk własnych i elementów rozpoznawczych korpusu oraz sąsiadów napływają do G 2 dywizji od przełożonego w rozkazie operacyjnym. Rolą wydziału rozpoznawczego jest koordynacja działań rozpoznawczych wszystkich jednostek wchodzących w skład dywizji. Szczególnemu zainteresowaniu podlega funkcjonowanie organicznych elementów rozpoznawczych w aspekcie zapewnienia ich bezpieczeństwa w toku prowadzonych działań.

Po zakończeniu procesu informacyjnego przygotowania pola walki, dowódca określa, który z przedstawionych wariantów działania przeciwnika jest wg jego oceny najbardziej prawdopodobny. Na podstawie przyjętego wariantu działania wojsk przeciwnika ustalane są „punkty kontrolne" oraz rejony zainteresowania dla elementów rozpoznawczych. Dokonany wybór umożliwia kierownikowi G2 podział sił i środków rozpoznania do realizacji określonych zadań. Dla prawidłowego obiegu informacji rozpoznawczych opracowana jest lista zawierająca punkty kontrole i rejony zainteresowania. Lista jest sporządzana tak, aby każdy z rejonów rozpoznania miał swój opis szczegółowych punktów rozmieszczonych w określonym obszarze prowadzonego rozpoznania.

Na mapie roboczej kierownika wydziału G 2 znajdują się następujące informacje[27]:

- stanowiska dowodzenia przełożonego[28];
- linie rozgraniczenia i punkty koordynacji działań[29];
- rubieży lub rejony wykorzystywane przez przełożonego do realizacji własnych zadań rozpoznawczych;
- punkty kontrolne i rejony zainteresowania[30];
- rubieże rozpoznania bezpilotowych środków rozpoznawczych i śmigłowców[31];

---

[26] W dalszej części opracowania termin - „mapa robocza" rozumieć należy jako graficzny załącznik do „Planu zbierania informacji".

[27] Swoboda sporządzania dokumentów wynikająca z narodowych regulaminów i ustaleń powoduje, że w tym zakresie występują pewne różnice, nie wpływają one jednak na zasadniczą treść informacji nanoszonych na mapę roboczą.

[28] Wskazane może być także stanowisko dowodzenia batalionu jeśli jest ono organizowane w ugrupowaniu wojsk własnych, takie rozwiązanie stosowane jest np. w Bundeswehrze.

[29] Jeśli uprzednio nie były wskazane.

[30] Mogą być tylko punkty kontrolne.

[31] Dla środków rozpoznania powietrznego mogą być naniesione korytarze powietrzne.

- podział obszaru rozpoznania na strefy rozpoznania brygad i organicznych jednostek rozpoznawczych, oraz przydzielonych elementów rozpoznania;
- rubieże koordynacji działań rozpoznawczych (wybrane w terenie wg decyzji G 2);
- inne informacje wg potrzeb lub ustaleń przełożonych[32].

W przypadku mapy roboczej, informacje jakie uzyskano od przełożonego są nanoszone w kolorze czarnym[33] natomiast własne zamierzenia w kolorze niebieskim. W wielu rozwiązaniach graficznych bywa jednak i tak, że cała mapa robocza sporządzana jest w kolorze czarnym jako kolor przewidziany dla czynności planowanych. Dopiero realizacja określonych działań powoduje zmianę koloru na niebieski lub sporządzenie nowej oleaty z położeniem.

Mapa robocza obrazująca położenie elementów rozpoznawczych, aktualizowana jest w wydziale G 2 po otrzymaniu okresowych meldunków rozpoznawczych napływających od podległych jednostek. Stała znajomość położenia własnych oraz sąsiednich elementów rozpoznawczych jest koniecznym warunkiem do zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonych działań rozpoznawczych. Bezpośredni kontakt kierownika komórki G 2 z oficerami pionu operacyjnego i wsparcia ogniowego uniemożliwia powstanie sytuacji kryzysowej, w której pododdziały rozpoznawcze narażone mogą być na ogień własnych środków walki. Dokładne położenie elementów rozpoznawczych nanoszone jest na mapę roboczą wieloma sposobami. Zasadniczym z nich jest określanie znakiem taktycznym położenia patrolu lub posterunku obserwacyjnego na podstawie ostatniego meldunku[34]. Innym sposobem określania miejsca położenia jest wpinanie specjalnie przygotowanych „szpilek" z numerem identyfikacyjnym pododdziału prowadzącego rozpoznanie. Kolejny sposób polega na przyporządkowaniu kolejnym systemom rozpoznawczym poszczególnych kolorów, dla przykładu rozpoznanie elektroniczne zaznaczane jest na fioletowo, a rozpoznanie patrolowe na niebiesko. Rozwiązanie takie umożliwia szybką orientację gdzie i od jakiego czasu znajdują się poszczególne podsystemy rozpoznawcze. Szeroko stosowanym sposobem przedstawiania położenia własnych pododdziałów jest sporządzenie oddzielnej oleaty na zobrazowanie działania każdego podsystemu rozpoznania tj. lokalizacji patroli rozpoznawczych batalionu, posterunków rozpoznania elektronicznego, korytarzy rozpoznania powietrznego i rejonów działania jednostek dalekiego rozpoznania. Oleaty nakładane są w razie konieczności jedna na drugą tworząc w ten sposób obraz całego systemu rozpoznania[35]. W tym przypadku konieczne jest nanoszenie na każdą oleatę terminu otrzymania ostatniego meldunku o położeniu.

---

[32] Np. położenie własnych zapór minowych, rejonów zniszczeń, rejonów zastrzeżonych, itp.

[33] Kolorem czarnym nanoszone są wszelkie ustalenia koordynujące działalność jednostek bojowych i środków ogniowych.

[34] Sposób ten stosowany jest w armii niemieckiej.

[35] Za prowadzenie oleaty z aktualnym położeniem poszczególnych elementów rozpoznawczych odpowiedzialni są „oficerowie kierunkowi" z komórek specjalistycznych (WRE, działania specjalne, batalion rozpoznawczy).

Mapa robocza może zawierać również zasięgi oddziaływania poszczególnych rodzajów rozpoznania i ich techniczne możliwości. Pozwala to na określenie jakie zadania (w czasie i przestrzeni) można przekazać do realizacji elementom rozpoznania.

3.3. Meldunki rozpoznawcze

Meldunki rozpoznawcze, w odróżnieniu od obowiązujących dokumentów w Wojsku Polskim[36], stanowią w państwach NATO dokumenty planistyczne. Służą bowiem do wypracowania zamiaru walki i określenia możliwości bojowych potencjalnego przeciwnika. Dlatego meldunki rozpoznawcze, a ściślej, meldunki dotyczące działalności przeciwnika, wykonywane są od szczebla batalionu[37] do korpusu włącznie. Koordynatorem obiegu sumarycznych[38] (opracowanych) informacji o przeciwniku jest wydział G 2. Wobec powyższego - meldunek rozpoznawczy to zbiór informacji o przeciwniku. Może on być przesyłany w kilku wariantach:

- w formie pisemnej (np. w rozkazie operacyjnym);
- w formie graficznej (np. jako załącznik do rozkazu operacyjnego);
- w formie graficzno-opisowej (np. jako meldunek z położenia wojsk przeciwnika o określonej godzinie).

W zależności od przeznaczenia dokumentu, stopień szczegółowości zawartych informacji może być różny, zawsze jednak zamieszczone wiadomości powinny spełniać poniższe wymogi:

- przedstawiać aktualny charakter działań przeciwnika;
- wskazywać prawdopodobny cel jego przyszłych działań;
- określać, które obiekty przeciwnika wymagają dodatkowego rozpoznania.

Dla zachowania ciągłości rozpoznania wszystkie obiekty przeciwnika są ilustrowane na oleacie[39] i „prowadzone" aż do ich likwidacji[40]. Nawet czasowa utrata lub ograniczenie możliwości bojowych obiektu nie powodują ograniczenia zainteresowania nim określonych elementów rozpoznawczych. Każdy moduł ugrupowania bojowego przeciwnika jest rozpatrywany o dwa szczeble niżej w stosunku do własnego szczebla dowodzenia. Oznacza to, że w centrum zainteresowania G 2 może się znaleźć nawet pluton miotaczy ognia przydzielony brygadzie prowadzącej walkę w terenie zurbanizowanym, jeśli zasady doktrynalne prowadzonych działań przez przeciwnika przewidują jego wykorzystanie.

W wypadku sporządzania części graficznej wiadomości o przeciwniku, przedstawiany jest tylko jeden z możliwych wariantów działania. Pozostałe są opisywane i po wykonaniu graficz-

---

[36] W Wojsku Polskim meldunek rozpoznawczy zaliczany jest do grupy dokumentów sprawozdawczo-informacyjnych.

[37] Batalionu piechoty, zmechanizowanego, pancernego, powietrznodesantowego, rozpoznawczego oraz dywizjonów artylerii.

[38] Dokładne tłumaczenie - INTELLIGENCE SUMMARY - czyli meldunku rozpoznawczego o działalności przeciwnika to: sumaryczne streszczenie, zwięzłe ujęcie, opracowanie wiadomości rozpoznawczych.

[39] Odpowiednik naszej mapy informacyjnej.

[40] Lub opuszczenia obszaru zainteresowania.

nym przesyłane do zainteresowanych w terminie późniejszym (to follow). Wiadomości o przeciwniku przekazywane przez przełożonego do podwładnych i dostarczane przez techniczne środki łączności są wykonywane w technice czarno-białej. Natomiast ocena sił przeciwnika na własne potrzeby sporządzana jest w zasadzie w kolorze czerwonym. Kolejne warianty prawdopodobnego działania przeciwnika bywają przedstawiane w różnych kolorach np. w zielonym lub niebieskim.

Do szczebla dywizji włącznie może być przesłany szkic prawdopodobnego sposobu działania przeciwnika. Szkic sporządzany jest w oderwaniu od mapy, ilustruje on sposób rozegrania walki i stanowi załącznik do rozkazu operacyjnego. Przyjęcie takiego rozwiązania wymusza konieczność dostarczenia dokładnych danych do podwładnego z zakresu wykrytych obiektów przeciwnika. Temu celowi służy część pisemna przesyłana jako załącznik do szkicu, w którym za pomocą współrzędnych, wyszczególnione są główne obiekty przeciwnika.

Do zasadniczych treści ujmowanych w wiadomościach o przeciwniku obrazowanych graficznie zaliczyć należy:

- położenie jednostek pancernych i zmechanizowanych;
- rozmieszczenie systemu dowodzenia;
- rejony stanowisk ogniowych artylerii i rakiet;
- lokalizację systemu logistycznego;
- działanie lotnictwa[41].

Na podstawie oleaty zawierającej aktualne położenie wykrytych elementów przeciwnika wykonuje się „ocenę prawdopodobnego charakteru prowadzenia przyszłych działań bojowych". Ocenę przeciwnika przesyła się do podwładnych, w zależności od szczebla dowodzenia raz lub dwa razy na dobę. Przesłana ocena sugeruje ogólny zamiar prowadzenia operacji przez przeciwnika. Wskazuje główny i pomocnicze kierunki działania, możliwości potęgowania oporu lub uderzenia, oraz sposób wykorzystania jednostek powietrzno-manewrowych. W przesłanym dokumencie z zasady nie są nanoszone elementy rodzajów wojsk (artyleria, wojska inżynieryjne itd.).

[41] Punkt ten w zasadzie opracowany jest w formie pisemnej.

4. UDZIAŁ G 2 W PROCESIE WYPRACOWANIA DECYZJI

Proces planowania rozpoznania z zasady rozpoczyna się po otrzymaniu zadania od przełożonego. Zadanie może wpłynąć do sztabu w formie rozkazu do prowadzenia rozpoznania[42] lub może być wynikiem decyzji dowódcy samodzielnie podejmującego planowanie walki, bez oczekiwania na decyzję swoich przełożonych. W praktyce takie rozwiązanie pozwala szefowi komórki rozpoznawczej na swobodę działania nawet po otrzymaniu przez G 2 zadań rozpoznawczych od przełożonego, bowiem system rozpoznania jest już rozwinięty i jego przecelowanie zajmuje mniej czasu niż organizacja nowego od podstaw.

Po otrzymaniu zadania do prowadzenia rozpoznania w określonym obszarze, w G 2 następuje analiza zadania. W analizie zadania uwzględniane są wszelkie wytyczne jakie udzielił dowódca w zakresie przygotowania i prowadzenia rozpoznania w poszczególnych etapach walki/operacji. Wytyczne do rozpoznania obok części czasowo-przestrzennej, zawierają zadania rozpoznawcze określane w formie pytań do G 2. Pytania dotyczą przewidywanych wariantów działania przeciwnika, jego prawdopodobnego ugrupowania i możliwości prowadzenia walki/operacji.

Zapoznanie z zadaniem, zrozumienie jego treści, warunkuje przejście do kolejnego etapu działania jakim jest informacyjne przygotowanie pola walki. Do realizacji tego procesu angażowane są wszystkie komórki G 2, a także część oficerów innych wydziałów - komórek sztabu. Pierwszym etapem pracy jest przygotowanie oleaty obejmującej ocenę terenu działania. Ocena ta w powiązaniu z oleatą ilustrującą oddziaływanie warunków pogodowych występujących w rejonie walki, stanowi zasadniczą cześć pracy zespołu specjalistów od pogody i terenu[43]. Praca całego zespołu jest wspierana komputerowym system danych z obszaru zainteresowania, oraz bazą danych udostępnioną przez odpowiednie komórki G 2 przełożonego. Oficerowie po przeanalizowaniu właściwości terenowych i atmosferycznych określają wpływ terenu i warunków pogodowych tego obszaru na realizację zadań przez wojska własne i przeciwnika. Ze szczególną uwagą rozpatruje się zagadnienia związane z użyciem sił i środków rozpoznawczych. W tym etapie planowania pojawiają się już określone preferencje do użycia własnych elementów rozpoznawczych lub wykorzystania wybranych podsystemów rozpoznania. Może się bowiem okazać, iż w wyniku przeprowadzonej analizy celowe jest użycie w pierwszej kolejności rozpoznania powietrznego, albowiem w najbliższym czasie zgodnie z prognozą pogody, na skutek niskiego pułapu chmur otrzymany z pola walki obraz może nie spełniać zakładanych wymagań. Efektem pracy wydziału G 2 dywizji jest w tym etapie planowania, opracowanie pisemnej części załącznika „intelligence" do rozkazu dowódcy. Zasadniczą treścią załącznika są wnioski dotyczące charakteru terenu z opisem jego właściwości, w tym przeszkód terenowych, obiektów infrastruktury, rodzaju gruntu. W podsumowaniu zamieszczana bywa ocena co do możliwego wpływu istniejących i prognozowanych skutków oddziaływania pogody na realizację zadań bojowych.

---

[42] Zadanie może zawierać: OPORDER, FRAGORDER - są to w naszym rozumieniu dokumenty kierowania rozpoznaniem.

[43] WEATHER SPEC. and MIL GEO.

Na podstawie oleaty oceny terenu i pogody wykonywana jest oleata oceny dróg podejścia i korytarzy manewru. Dokument ten powstaje z zasady jako efekt współpracy komórek G 2 i G 3, albowiem w zakresie obowiązków oficerów tych komórek leży przygotowanie dla dowódcy części danych do pojęcia decyzji.

Pracę w G 2 po zapoznaniu się z zadaniem rozpoczyna również zespół przygotowujący dane do oceny przeciwnika[44]. Podstawą oceny przeciwnika jest baza danych, jaką posiada określony szczebel dowodzenia. Podejmowane działania idą w dwu zasadniczych kierunkach: zgromadzenie informacji dotyczących zasad taktycznego wykorzystania sił i środków przeciwnika, oraz określenie warunków realizacji zadania bojowego pod kątem struktur organizacyjnych, zdolności bojowej oraz wyposażenia w sprzęt techniczny. Na podstawie danych zawartych w przysłanym do G 2 z korpusu załączniku, posiadane informacje są aktualizowane i opracowywane w odniesieniu do istniejącej sytuacji bojowej. Efektem końcowym pracy jest wypracowanie oleaty ilustrującej możliwe warianty działania przeciwnika w powiązaniu z terenem. W formie pisemnej zespół sporządza do załącznika „intelligence" punkt dotyczący prawdopodobnych scenariuszy prowadzenia walki przez przeciwnika[45]. Dodatkowo w części pisemnej ujmowane są zagadnienia związane z doktrynalnymi (taktyczno-operacyjnymi) zasadami użycia wojsk przeciwnika. Dotyczą one w zasadzie nowych sposobów prowadzenia walki, a nie wykorzystania w walce poszczególnych elementów ugrupowania bojowego.

Po opracowaniu przez G 3 wariantów użycia własnych sił i środków, następuje w trakcie odprawy[46], w stosunku do wytypowanego, prognozowanego sposobu rozegrania walki przez przeciwnika, wskazanie przez dowódcę zasadniczego modelu działania wojsk przeciwnika. Wybór dokonany przez dowódcę umożliwia określenie „rejonów szczególnego zainteresowania"[47] i „punktów kontrolnych"[48], sprawdzających zasadność wybranego wariantu oceny przeciwnika. W tym etapie pracy G 2 konkretyzowane są także prośby do przełożonego, sąsiadów i jednostek współdziałających o dostarczenie określonych informacji dotyczących aktywności przeciwnika w wytypowanych rejonach. Mając zgromadzone niezbędne dane do wykorzystania posiadanych jednostek rozpoznawczych kierownik wydziału G 2 wypracowuje koncepcję rozpoznania.

Końcowym efektem planowania w G 2 jest opracowanie „Planu zbierania informacji o przeciwniku". Plan określa potrzeby rozpoznania dotyczące pozyskania informacji o działaniu wojsk przeciwnika. Potrzeby - wymagania dostarczenia szczegółowych wiadomości podzielone są przez kierownika komórki G 2 w rozkazie operacyjnym dowódcy pomiędzy jednostki posiadające siły i środki rozpoznawcze. Natomiast w formie oddzielnego rozkazu[49] kierowane są zadania do rozpoznania dla: batalionu rozpoznawczego, kompanii walki radioelektronicznej, kompanii bezpilotowych środków rozpoznawczych i pododdziałów dalekiego rozpoznania.

---

[44] EN SPEC.
[45] EN COA nr 1, 2, 3.
[46] War gamme lub brefing w zależności od czasu, potrzeb i złożoności sytuacji ogólnej.
[47] Rejony NAI.
[48] Check point.
[49] Odpowiednik naszego zarządzenia rozpoznawczego.

5. PRACA WYDZIAŁU G 2 W CZASIE PROWADZENIA WALKI

Zasadniczym ogniwem łączącym w całość wszystkie informacje o przeciwniku pozyskiwane z różnych źródeł jest „Centrum gromadzenia danych o przeciwniku". Kierownikiem pracującego tam zespołu jest zastępca G 2. Do zespołu napływają informacje o przeciwniku ze źródeł rozpoznania osobowego i elektronicznego, pozyskiwane zarówno przez własne jak i sąsiednie jednostki rozpoznawcze. Informacje priorytetowe przesyłane są do „Centrum" w trybie natychmiastowym, pozostałe natomiast w formie cyklicznych meldunków rozpoznawczych. Organizacja wymiany informacji oparta została na komputerowym systemie wymiany danych. Zasadą pracy systemu jest przekazywanie użytkownikom tych grup informacji i według takiego klucza dostępu, jaki ustali główny dysponent sieci. W praktyce oznacza to, iż na potrzeby wypracowania oceny przeciwnika napływają dane dotyczące sił aktualnie prowadzących walkę, jednostek drugiego rzutu (odwodu), pododdziałów specjalistycznych, logistyki, lotnictwa a nawet pogody panującej w obszarze działania przeciwnika. Wszystkie informacje są nanoszone na mapę (oleatę). Dla zobrazowania ogólnej sytuacji bojowej, w G 2 prowadzone są trzy mapy. Pierwsza to obszar działania grup dalekiego rozpoznania (strefa rozpoznania operacyjnego), rozpoznania lotniczego, oraz bezpilotowych środków rozpoznawczych. Druga mapa obejmuje obszar walki pierwszorzutowych związków taktycznych (strefa rozpoznania taktycznego). Natomiast trzecia mapa dotyczy sytuacji panującej w strefie tyłowej korpusu (strefa rozpoznania tyłowego) prowadzącego operację. Informacje o przeciwniku z pierwszej strefy przekazywane są do G 2 korpusu od organicznych elementów rozpoznawczych, lotnictwa rozpoznawczego, sąsiednich korpusów oraz z centralnego banku danych wywiadu wojskowego. Obraz działania przeciwnika w taktycznej strefie walki powstaje na podstawie meldunków napływających ze związków taktycznych. Tyłowa strefa korpusu pod względem rozpoznania aktywności przeciwnika nadzorowana jest przez żandarmerię wojskową, wywiad wojskowy, siły i środki rozpoznania obrony powietrznej, oraz oddziały administracji państwowej. Wszystkie informacje przekazywane są do G 3, gdzie swoje stanowisko pracy posiada kierownik G 2. Ścisła współpraca G 2 i G 3 pozwala na bezpośrednią wymianę posiadanych informacji. Ocena przeciwnika prowadzona jest więc w zespole pracującym w kooperacji z G 3. Tak bliska współpraca kierowników G 2 i G 3 pozwala na szereg praktycznych rozwiązań, między innymi: ustalenie i podział rejonów rozpoznania związków taktycznych, adekwatnych do obszarów działania korpusu, wybór i koordynacja rejonów rozmieszczenia jednostek rozpoznawczych, zapewnienie bezpieczeństwa działających w ugrupowaniu przeciwnika elementów rozpoznawczych[50], a nawet w koniecznych przypadkach uzyskanie wsparcia ogniowego. Rozdzielenie komórek dokonujących oceny przeciwnika i zbierających dane z rozpoznania, pozwala kierownikowi G 2 na pełną kontrolę w zakresie funkcjonowania systemu rozpoznania. Przecelo-

[50] Dotyczy to szczególnie oddziaływania ogniowego na wojska przeciwnika, podejmowania rannych, ewakuacji elementów rozpoznawczych, które utraciły zdolność bojową, transportu pozyskiwanych jeńców lub dezerterów.

wanie (zmiana zadań rozpoznawczych) określonego podsystemu rozpoznania podyktowane bywa względami uzupełnienia lub potwierdzenia danych o przeciwniku, niekiedy także koniecznością utrzymania żywotności rozwiniętego układu sił i środków rozpoznania. Stąd też wynika kolejna praktyczna uwaga, iż zespół zbierający dane o przeciwniku uzyskuje tylko informacje potwierdzone z wielu różnych źródeł.

Z rozdzielenia kompetencji wydziału G 2 wynika podział wykonywanych dokumentów bojowych. „Komunikat rozpoznawczy"[51] opracowuje kierownik G 2 po dokonaniu oceny bieżącej działalności przeciwnika. Ocena przesyłana jest do zainteresowanych wraz z zasadami doktrynalnego użycia wojsk przeciwnika. Dokumenty kierowania rozpoznaniem przygotowuje zespół podległy zastępcy G 2. Dotyczą one tylko spraw pozyskiwania i przekazywania informacji o przeciwniku. Pozostałe zagadnienia dla jednostek rozpoznawczych z zakresu logistyki, wsparcia bojowego, rejonów rozmieszczenia określane są w rozkazie ogólnowojskowym, w części przeznaczonej do tego celu.

[51] Komunikat obejmuje ogólne wiadomości o przeciwniku za miniony okres walki.

ZAKOŃCZENIE

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu przykładowe dokumenty rozpoznawcze mają na celu przybliżenie procesu planistycznego z zakresu rozpoznania obowiązującego w państwach NATO. Materiał ten nie stanowi podręcznika. Ma jedynie pomóc zainteresowanym oficerom w zrozumieniu wartości merytorycznej i sposobu ich wykonywania. Każde bowiem z państw członkowskich „Sojuszu" pozostawia sobie prawo do nadawania narodowego charakteru dokumentom bojowym. Obserwuje się, że dokumenty sporządzane według narodowych zasad zawierają wiele dodatkowych informacji uzupełniających dokument zasadniczy lub wykonywane są w formie załącznika. Sytuacja taka jest możliwa, bowiem porozumienia standaryzacyjne dotyczą tylko ogólnych norm wykonywania dokumentów, natomiast ile i jakie treści dodatkowe zostaną przekazane - to już kompetencje narodowych dowódców.

Jest to jedno z pierwszych w Akademii Obrony Narodowej opracowanie przykładowych rozwiązań bojowych dokumentów rozpoznawczych. Stąd też autor ma świadomość wielu ułomności jakie mogły w sposób niezawiniony wystąpić, bądź w sposobie tłumaczenia czy też w znaczeniowym przekazaniu treści dokumentów. Zwracam się z serdeczną prośbą do wszystkich czytelników o wyrażenie swoich opinii i uwag dotyczących omawianych zagadnień[52]. Zebrane w ten sposób doświadczenia posłużą doskonaleniu treści kolejnych opracowań co w rezultacie przyczyni się do opracowania kompletnego zestawu dokumentów rozpoznawczych.

Przedstawione zasadnicze dokumenty rozpoznawcze prezentujące rezultat działalności komórki G 2, powstały dzięki życzliwości wielu oficerów, którzy rozumiejąc konieczność podjęcia prac w obszarze przystosowania się do nowych warunków międzynarodowej współpracy wojskowej, udostępnili własne, pozyskane w trakcie ćwiczeń dokumenty bojowe, instrukcje i regulaminy. Szczególnie serdeczne podziękowania autor składa przedstawicielom Katedry Sztuki Operacyjnej (ppłk Jan Knetki) oraz Dowodzenia i Łączności (kpt. Jan Kręcikij) za udzielone konsultacje i pomoc w powstaniu niniejszego opracowania. Słowa podziękowania za szeroką współpracę, kieruję również do oficerów Zakładu Rozpoznania Wojskowego, pierwszych i najsurowszych recenzentów prezentowanego materiału.

[52] Uwagi proszę kierować pod adresem autora do Katedry Rozpoznania Wojskowego i Armii Obcych AON, w formie pisemnej lub telefonicznie pod numer 814-681.

BIBLIOGRAFIA

1. *Proces dowodzenia w wybranych państwach NATO*, Warszawa, AON 1996, nr bi S/3012.

2. *FM-100-5 Operations*, Washington 1986.

3. *Wzory dokumentów bojowych sił lądowych RFN i Stanów Zjednoczonych*, Warszav AON 1976, nr bibl. R/586.

4. Ciborowski L., *Planowanie i organizowanie walki zbrojnej wg. poglądów NATO, cz. Procedura pracy dowódczo-sztabowej i jej techniczne wspomaganie*, AON 1996, S/3262.

5. Ciborowski L., Polko M., *Planowanie i organizowanie walki zbrojnej wg pogląd NATO, cz. II. Informacyjna preparacja pola walki,* AON 1996, S/3289.

6. Kręcikij J., *Przygotowanie działań taktycznych w NATO (na przykładzie procedur Wo Lądowych Sił Zbrojnych USA),* Warszawa, AON 1996, nr bibl. S/3302.

7. *Intelligence Doctrine,* AINTP-1(A), 1995.

8. *Intelligence preparation of the battlefield (IPB),* Staff College, Intelligence Handbook

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

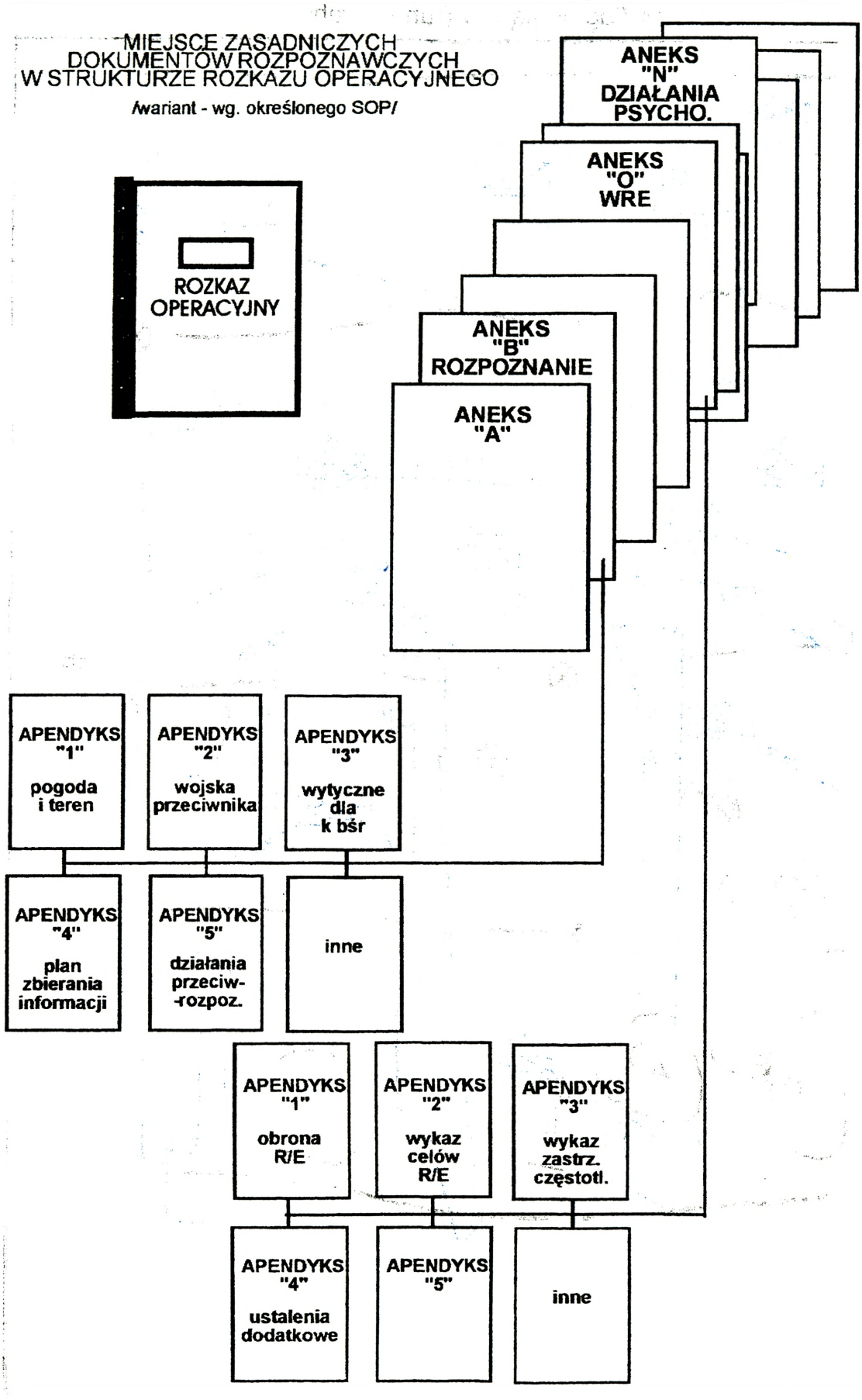
1. Miejsce zasadniczych dokumentów rozpoznawczych w strukturze rozkazu operacyjnego.
2. Mapa robocza (oleata) G 2 dywizji - załącznik do Planu zbierania informacji wg poglądów niemieckich.
3. Mapa robocza (oleata) G 2 dywizji - załącznik do Planu zbierania informacji wg poglądów holenderskich.
4. Plan rozpoznania (oleata) batalionu zmechanizowanego wg poglądów amerykańskich.
5. Mapa robocza (oleata) dowódcy batalionu rozpoznawczego wg poglądów holenderskich.
6. Plan zbierania informacji wg poglądów niemieckich.
7. Plan zbierania informacji wg poglądów brytyjskich.
8. Plan zbierania informacji wg poglądów holenderskich.
9. Układ aneksu „ROZPOZNANIE".
10. Układ aneksu „WALKA ELEKTRONICZNA".
11. Układ apendyksu „POGODA i TEREN".
12. Układ aneksu „BEZPIECZEŃSTWO".
13. Układ aneksu „OPERACJE PSYCHOLOGICZNE".
14. Komunikat METEO
15. Wariant (ocena) działania przeciwnika wg armii amerykańskiej.
16. Wariant oceny przeciwnika - załącznik do rozkazu operacyjnego
17. Warianty (ocena) działania przeciwnika wypracowane w ćwiczeniu „AGILE SWORD"
18. Proces decyzyjny w G 2.
19. Graficzny meldunek rozpoznawczy wg poglądów brytyjskich.
20. Układ okresowego meldunku rozpoznawczego wg poglądów amerykańskich.
21. Struktura batalionu rozpoznawczego na potrzeby prowadzenia rozpoznania w przewidywaniu boju spotkaniowego, wg poglądów holenderskich.
22. Lista punktów kontrolnych i rejonów zainteresowania.
23. Dziennik działań bojowych.
24. Plan użycia sił i środków rozpoznania.
25. Dokumenty sprawozdawczo-informacyjne wg poglądów amerykańskich.
26. Klasyfikacja dokumentów sztabowych wg poglądów amerykańskich.
27. Dokumenty dowodzenia wojskami wg poglądów amerykańskich.
28. Proces informacyjnego przygotowania walki.
29. Legenda do procesu informacyjnego przygotowania pola walki
30. Mapa terenu - wariant.
31. Oleata przeszkód terenowych.
32. Oleata dróg podejścia i korytarzy manewru.
33. Oleata oceny pogody.

34. Oleata modelu doktrynalnego.
35. Oleata sytuacji bojowej.
36. Oleata zdarzeń.
37. Wzorzec wsparcia decyzji.
38. Centrum zbierania informacji o przeciwniku (schemat funkcjonal
39. Plan wykorzystania jednostek dalekiego rozpoznania (oleata).
40. Struktura zasadniczego wzorca doktrynalnego.

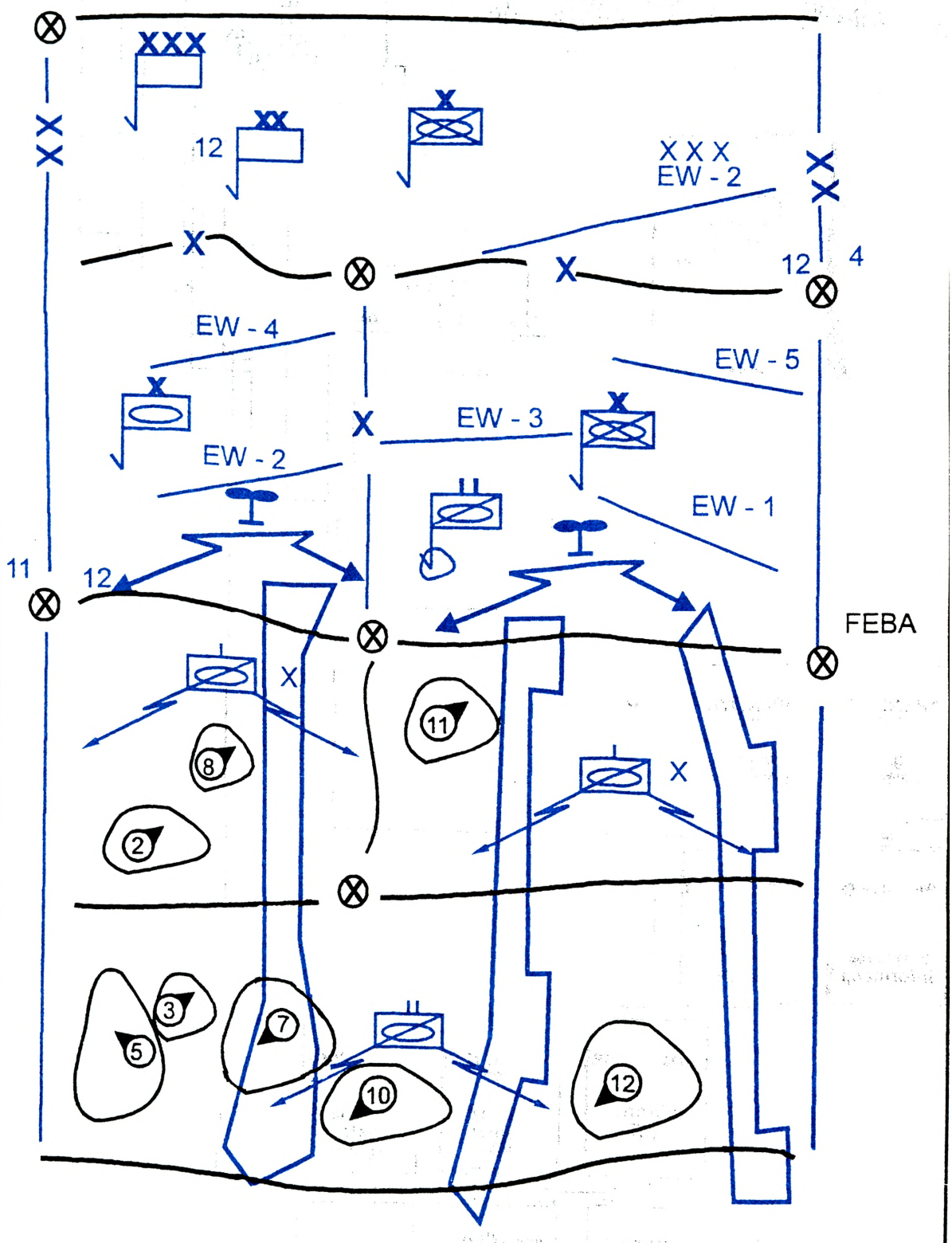
załacznik 1

MIEJSCE ZASADNICZYCH DOKUMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH W STRUKTURZE ROZKAZU OPERACYJNEGO

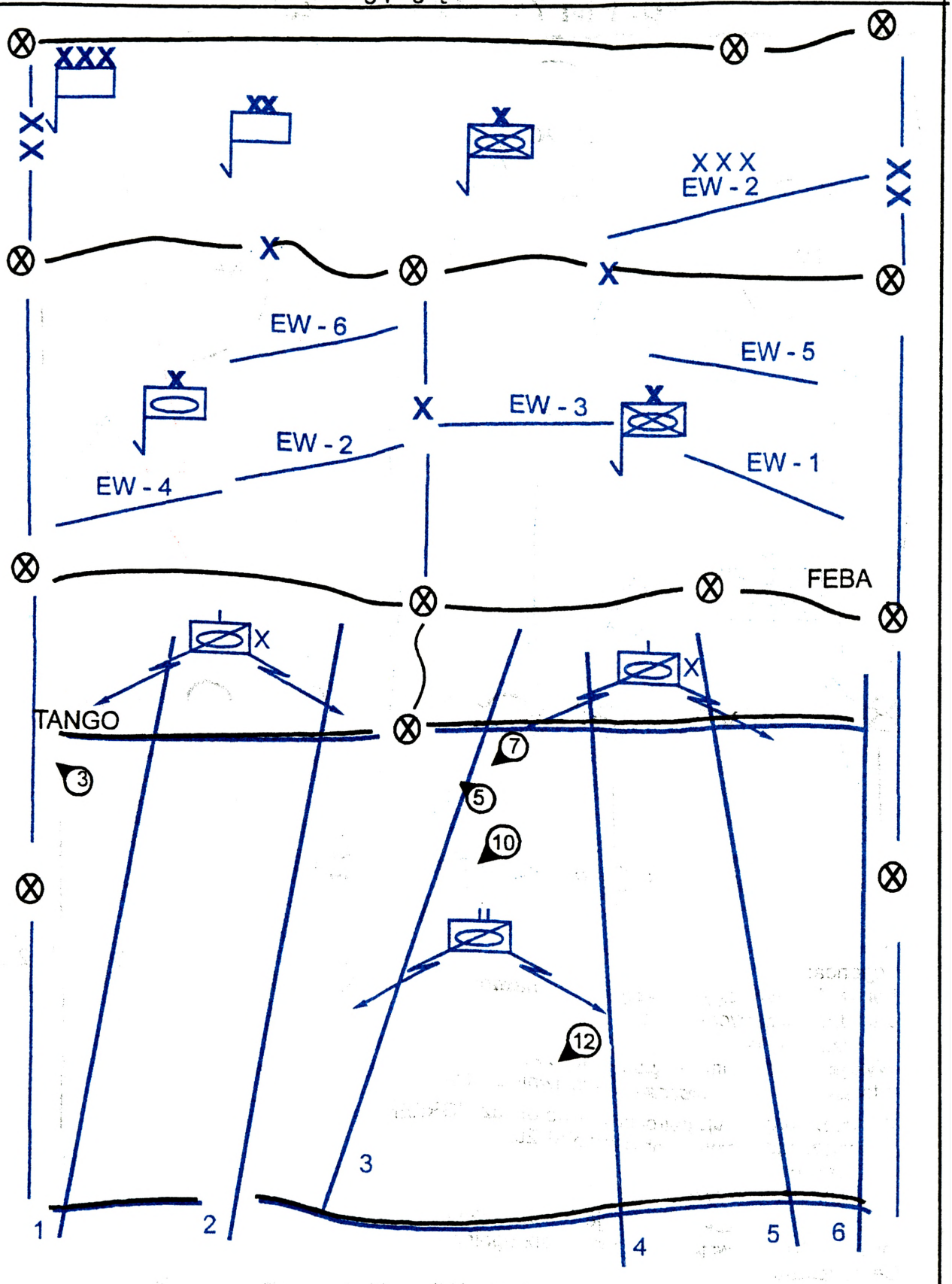
/wariant - wg. określonego SOP/



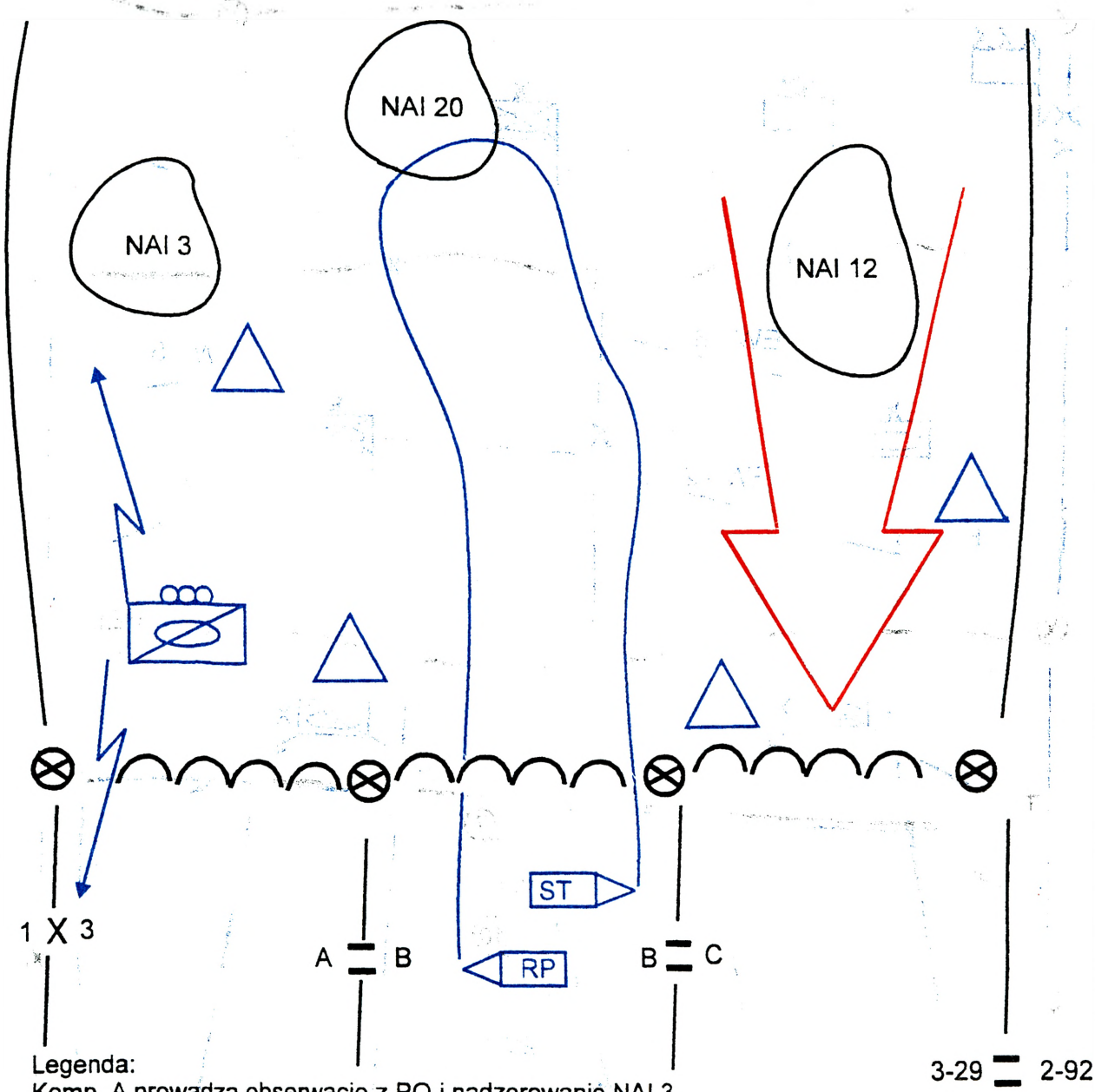
MAPA ROBOCZA G 2 DYWIZJI
załącznik do PLANU ZBIERANIA INFORMACJI
/wariant według poglądów Bundeswehry/



MAPA ROBOCZA /oleata/ G 2 DYWIZJI
załącznik do PLANU ZBIERANIA INFORMACJI
/wariant według poglądów holenderskich/



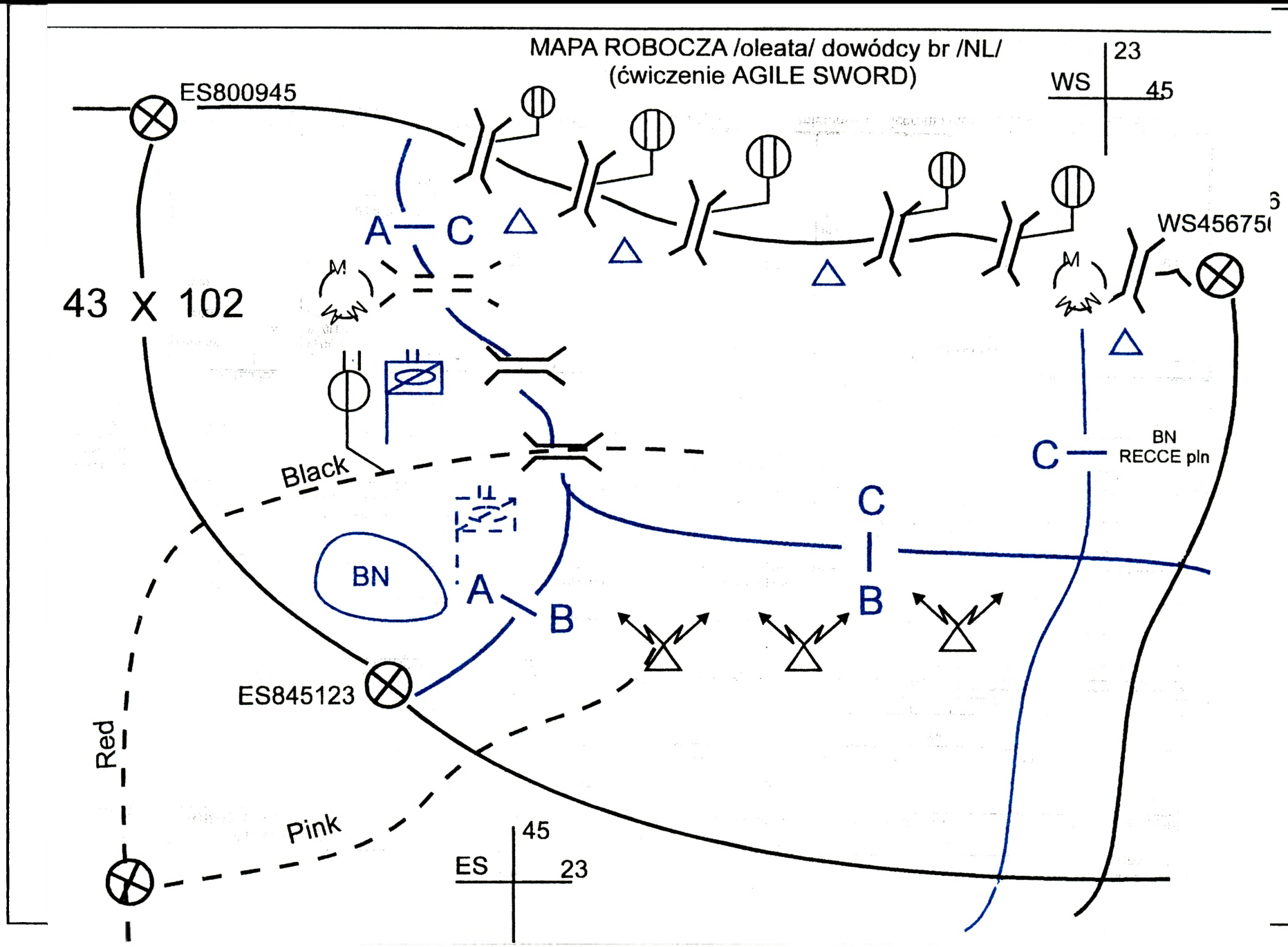
Battalion reconnaissance and surveillance plan / wg. FM 71 - 123, s.1-25/



Legenda:
Komp. A prowadzą obserwację z PO i nadzorowanie NAI 3,
oraz dróg łączących oba PO.
Cel rozpoznania:
Wykryć pododdz. inż. rozgradzające zapory,
a także elementy rozpoznania przeciwnika w NAI 3.

Komp. B - organizuje patrol pieszy po drodze "GREEN",
prowadzi nadzorowanie obszaru NAI 20.
Cel rozpoznania:
Wykrycie baterii artylerii przeciwnika.

Komp. C - organizuje obserwację i nadzorowanie,
obszaru NAI 12, współdziała z art. wsp. ogólnego
Cel rozpoznania:
Wykrycie manewru przeciwnika, w tym bwp i czołgów, w nadzorowanym rejonie.

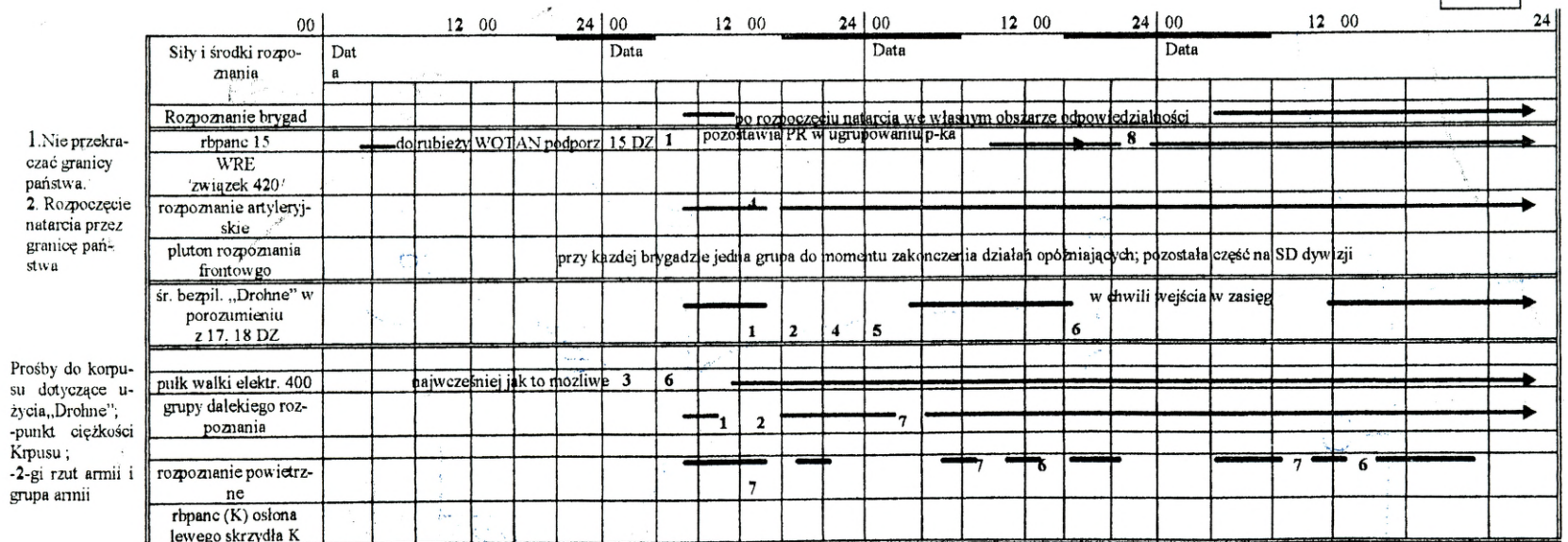

MAPA ROBOCZA /oleata/ dowódcy br /NL/
(ćwiczenie AGILE SWORD)
23
WS
45
ES800945
WS45675
43 X 102
A
C
M
M
Black
BN
RECCE pln
C
C
BN
A
B
B
ES845123
Red
Pink
45
ES
23

załącznik 6*

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Ćwiczenie dowódczo-sztabowe „Działania opóźniające / obrona
Plan rozpoznania 15 DZ (komórka G2 w centrum operacyjnym)

15 DZ



Główny wysiłek rozpoznania		1	2	3	4	5	6	7	8
	Cel	ugrupowanie dywizji pierwszego rzutu	ugrupowanie bojowe, pułków DZ pierwszorzutowej, kierunek głównego uderzenia	-linie rozgraniczenia pułków i dywizji; -stanowiska dowodzenia	- ugrupowanie bojowe artylerii,	-oznaki wprowadzenia II rzutu dywizji;	-II rzut armii	-drogi podejścia; -przemieszczanie.	-skrzydła
	Obszar	-na płn. od MEIN, główny wysiłek na prawo; -na płd. od MEIN z lewej strony.	kierunek głównego wysiłku na wsch. od MEIN; - na zach. od MEIN w porozumieniu z 17 DZ	-na płn. od m. LaGr.do rozpoczęcia natarcia; -na płd. od MEIN, punkt ciężkości na lewo.	-na płn. od MEIN, na całej szerokości; -na płd. od MEIN, główny wysiłek na lewo; -współpraca z 17 DZ	płd. MEIN do przedniego skraju obrony.	-na płn. od LaGr -w porozumieniu z 17, 18 DZ i 4 K	-autostrada FULDA-WURZBURG; -drogi B19, b286.	-MEIN, STEIGERWALD; -główny wysiłek na płn. od MEIN

* Opracowanie merytoryczne - ppłk R. Szmyd, tłumaczenie - ppłk M. Wiatr, grafika - mjr R. Kwećka, wymienionym oficerom autor składa serdeczne podziękowania.

załącznik 7

Jednostka: 1 Dpanc

PLAN ZBIERANIA INFORMACJI

okres pracy: 070700 do 100600

wymagania w zakresie pozyskania danych	zadania rozpoznawcze	wskazówki	siły i środki							czas przekazania meldunku	UWAGI
			1 BPanc	2 BPanc	WRE	4 DZ	ART.	W. Inż			
W jaki sposób, kiedy i gdzie jednostki 2 KZ podejdą do przedniego skraju obrony dywizji?	1. Na jakiej rubieży nastąpi rozwinięcie sił głównych 2 KZ?	a/ czy są oznaki wskazujace na opuszczanie zajmowanego rejonu przez przeciwnika?		X		X				100300	
		b/ czy przeciwnik prowadzi korespondencję radiową z 1 KZ?			X					okresowy meldunek rozpoznawczy	
		c/gdzie jest 84 DZ ?	X		X					meldować natychmist po wykryciu	
		d/ Czy przeciwnik odtwarza odwody z sił bedących w styczności?				X				okresowy meldunek rozpoznawczy	
	2. Jakie są aktualne działania przeciwnika przed frontem obrony dywizji?	a/ Czy stwierdzono oznaki likwidacji pół minowych?						X		meldować w przypadku wykrycia	
		b/ Gdzie są rejony aktywności rozpoznania przeciwnika?	X	X			X	X		okresowy meldunek rozpoznawczy	
		c/ Jak przebiega proces logistycznego zaopatrzenia wojsk	X	X				X		okresowy meldunek rozpoznawczy	

załącznik 8

PLAN ZBIERANIA INFORMACJI

JEDNOSTKA BOJOWA:16 DZ

ZADANIA ROZPOZNANIA:

1. Gdzie rozmieszczone są zasadnicze elementy ugrupowania bojowego 12 DZ?
2. Jak zorganizowana jest obrona 121 BZ?
3. Gdzie przebiegają główne drogi komunikacyjne 12 DZ?
4. Gdzie zanajdują się stanowiska dowodzenia oddziałów 12 DZ?

siły i środki działania	czas działania od/do:10. 10.-12.10 data:10.10 0...2...4...6...8...10...12...14...16...18...20...22...24...2...4...6...8...10...12...14...16...18...20...22...24...0...2...4...6...8...10...12...14...16...18...20...22...24	czas przekazania meldunku /adresat/	uwagi
12 x	① ② ⑩ ⑬ A △1		
13 x	① ② ⑩ ⑧ ⑬ △2 B		
14 x	① ② ⑧ ⑩ ⑬ △3 C		
12	① ② ③ ⑦ ⑧ ⑬ B D △2 △3		
krel	② ③ ⑦ ⑨ ⑪ ⑬ A B C △1 △2 △3		

klauzula tajności

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYSKIWANIA WIADOMOŚCI ROZPOZNAWCZYCH
/podział zadań/

(1) ugrupowanie bojowe	(2) przemieszczenie	(3) stanowiska dowodzenia	(4) artyleria lufowa	(5) rakiety taktyczne	(6) jednostki inżynieryjne	(7) artyleria plot	(8) odwody	(9) system dowodzenia	(10) logistyka
12 BZ **13 BZ** **14 Bpanc** **12 br**	**12 BZ** **13 BZ** **14 Bpanc** **12 br** **krel**	**12 br** **krel**							**12 BZ** **13 BZ** **14 Bpanc**

(11) wysunięte lądowiska śmigłowców	(12) korytarze przelotu lotnictwa	(13) rejony ześrodkowania	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)

REJONY ZAINTERESOWANIA /nazwa i koordynaty/

A	B	C	D				
współrzędne: 2343 3245 1227 6575	współrzędne: 8795 4565 3454 2378	współrzędne: 5666 7445 2334 8734	współrzędne: 8795 4534 2454 2332				

JEDNOSTKI BOJOWE PRZECIWNIKA

1	2	3	4	5	6	7
3DZ	5DZ	21BZ	6BPG			

8	9

załącznik 9

UKŁAD ANEKSU "ROZPOZNANIE"

Kopia nr... z ... egzemplarzy

.....
jednostka wydająca dokumenet

.....
miejsce wydania

czas/data .....

ANEKS „ROZPOZNANIE" DO ROZKAZU OPERACYJNEGO nr.....

Dokumenty odniesienia:
Mapa....., seria....., rok wydania.....,
Strefa czasowa:.....

1. POŁOŻENIE PRZECIWNIKA

Wszystkie informacje, które dotyczą aneksu, a nie znalazły miejsca w punkcie 1 rozkazu bojowego lub z innych przyczyn wymagają rozpowszechnienia, powinny zostać tutaj podane.

a. wskazanie właściwych apendyksów oraz komunikatów rozpoznawczych (jeśli były przesłane oddzielnie).

b. prawdopodobne warianty działania przeciwnika.

2. ZASADNICZE PROBLEMY ROZPOZNANIA

Wyszczególnienie głównych problemów jakie określił dowódca dla systemu rozpoznania.

3. ZADANIA ROZPOZNANIA

a. Zadania dla podwładnych

b. Potrzeby informacyjne w stosunku do przełożonego, sąsiadów, sił współdziałających.

4. POSTĘPOWANIE Z JEŃCAMI WOJENNYMI, WYKORZYSTANIE ZDOBYTYCH DOKUMENTÓW I SPRZĘTU

/Opracowywany gdy stosuje się inne sposoby postępowania niż przewidują SOP./

a. Jeńcy wojenni, dezerterzy, repatrianci i inne osoby.

b. Zdobyte dokumenty przeciwnika.

c. Zdobyte wyposażenie przeciwnika.

5. DOKUMENTACJA I WYPOSAŻENIE

Informacje dotyczące sposobu wykorzystania (przesyłania, otrzymywania, zamawiania) dokumentów i sprzętu np: jakie mapy będą wykorzystywane, kiedy należy przedstawić pla rozpoznania, w jakim terminie i do kogo zgłaszać zapotrzebowania na zdjęcia lotnicze określonego obszaru lub obiektu).

6. PRZECIWDZIAŁANIE ROZPOZNANIU

Punkt ten z zasady jest pomijany ponieważ zasadnicze zagadnienia ujmowane sa w oddzialnym załączniku

7. SPOSÓB MELDOWANIA I PRZEKAZYWANIA INFORMACJI

a. Częstotliwość składania meldunków

b. Meldunki okresowe i specjalne /inne niż przewiduje SOP, np. stan jednostek rozpoznawch po wykonaniu zadania/

c. Terminy dpraw oficerów rozpoznania

d. Obieg informacji rozpoznawczych

e. Wytyczne dla oficerów łącznikowych rozpoznania

8.INNE DANE

Punkt opracowywany wg. ustaleń i potrzeb G 2.

nazwisko dowódcy

stopień

Potwierdzenie

Za zgodność

Apendysky

Rozdzielnik

załącznik 10

UKŁAD ANEKSU „WALKA ELEKTRONICZNA"

Kopia nr... z ... egzemplarzy

.....
jednostka wydająca dokumenet

.....
miejsce wydania

czas/data .....

ANEKS „WALKA RADIOELEKTRONICZNA"
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO nr...

Dokumenty odniesienia:
Mapa....., seria....., rok wydania.....,
Strefa czasowa:.....

1. SYTUACJA:

a/ przeciwnik:

(1) siły główne:

(2) systemy elektroniczne przeciwnika:

(3) środki walki radioelektronicznej przeciwnika:

b/wojska własne:

1. zamiar działania;

2. sąsiedzi:

3. jednostki przydzielone i wzmacniające, oraz jednostki wydzielane:

2. ZADANIE

3. REALIZACJA/WYKONANIE

4. ZABEZPIECZENIE DZIAŁAŃ;

a/ logistyczne:
1/ zaopatrywanie,
2/ zabezpieczenie medyczne,
3/ sprzęt techniczny,

b/ bojowe:

c/ uzupełnianie:

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

a/ dowodzenie:

b/ łączność

dowódca
stopień, nazwisko

- potwierdzenie zgodności /autentyczność rozkazu/

- apendyksy

- rozdzielnik

załącznik 11

UKŁAD APENDYKSU „POGODA I TER
/ćwiczenie „Agile Sword"/

1. OTRZYMANE ZADANIE I WYTYCZNE DO JEGO REAI

a/ zadanie
b/ wytyczne

2. POGODA I WARUNKI TERENOWE

a/ pogoda

1. SYTUACJA BIEŻĄCA:

- warunki dzienne,
- godziny światła dziennego,
- brzask, zmierzch, półmrok,
- godziny nocne,
- warunki nocne,
- warunki obserwacji nocnej.

b/ temperatura

- średnia temperatura dnia,
- skrajne temperatury,
- dni z temperaturą poniżej zera

c/ podstawa chmur
d/ opady
e/ wilgotność
f/ wiatr

- kierunek,
- szybkość,
- skrajne warunki.

g/ widoczność

- ogólnie,
- dni pochmurne.

2. WOJSKOWE ASPEKTY POGODY

a/ możliwość ruchu,
b/ wpływ pogody na sprzęt bojowy i żołnierzy,
c/ wpływ pogody na operacje powietrzne,
d/ możliwości obserwacji,
e/ możliwości prowadzenia prac inżynieryjnych,
f/ wpływ pogody na zapewnienie łączności.

3. WPŁYW POGODY NA PRZEBIEG WŁASNEJ OPERACJI.

4. WPŁYW POGODY NA DZIAŁANIA PRZECIWNIKA.

b/ teren

1. SYTUACJA BIEŻĄCA:

a/ wzniesienia terenowe i arterie wodne

I. teren typu: niskie góry,

- wzniesienia terenowe,
- arterie wodne

II. teren typu: otwarty płaski,

- wzniesienia terenowe,
- arterie wodne.

b/ gleba i warunki glebowe,

c/ wegetacja roślin,

- lasy,
- gleby orne,

d/ infrastruktura:

- sieć drogowa,
- mosty,
- tereny zurbanizowane,
- koleje,
- drogi wodne,
- porty,
- lotniska,
- elektrownie i linie energetyczne,

2. WOJSKOWE ASPEKTY TERENU

a/ przeszkody terenowe

- przeszkody liniowe:
  - wodne,
  - lądowe,
- tereny trudne:
  - wilgotność,
  - opady,

b/ tereny kluczowe,

c/ drogi podejścia i korytarze manewru,

d/ pola obserwacji i ognia

e/ pokrycie terenu i możliwości maskowania /ukrycia/

3. WPŁYW TERENU NA MOŻLIWOŚCI PROWADZENIA DZI PRZEZ WOJSKA WŁASNE I PRZECIWNIKA.

a/ możliwości prowadzenia działań przez wojska własne,

b/ możliwości prowadzenia działań przez wojska przeciwnik

załącznik 12

UKŁAD ANEKSU „BEZPIECZEŃSTWO"

Kopia nr... z ... egzemplarzy

.....
jednostka wydająca dokument

.....
miejsce wydania

czas/data .....

ANEKS „BEZPIECZEŃSTWO" DO ROZKAZU OPERACYJNEGO nr.....

Dokumenty odniesienia:
Mapa....., seria....., rok wydania.....,
Strefa czasowa:.....

1. SYTUACJA

/dane dotyczące działalności rozpoznania przeciwnika, podejmowanych akcji dywersyjnych i aktów sabotażu, potencjalnych możliwości realizowania tego typu działalności/

a. wskazanie skutków zmian pogodowych na działalność rozpoznania przeciwnika i realizację własnych przedsięwzięć zapewnienia bezpieczeństwa.

b. wskazanie możliwości terenu na działalność rozpoznania przeciwnika i realizację własnych przedsięwzięć zapewnienia bezpieczeństwa

c. wnioski dotyczące możliwości przeciwnika w zakresie zbierania informacji, podjęcia działalności sabotażowej itd:

(1) Rozpoznanie

(a) naziemna obserwacja i nadzór.

1. obserwacja optyczna.
2. patrolowanie.
3. obserwacja radiolokacyjna
4. obserwacja w pasmie podczerwieni
5. detektory /czujniki/ naziemne
6. inne

(b) powietrzna obserwacja i nadzór

1. naruszenia przestrzeni powietrznej
2. lotniska polowe
3. bezpilotowe środki /rozpoznawcze i inne/
4. satelity rozpoznawcze

(c) rozpoznanie elektroniczne

1. rozpoznanie radiowe
2. rozpoznanie radiotechniczne

(d) walka elektroniczna

1. nasłuch i przechwytywanie
2. zakłócanie

3. obezwładnianie
(e) partyzanci, powstańcy i agenci
(f) uchodźcy, jeńcy wojenni, przestępcy
2. sabotaż
(a) wojskowy
(b) gospodarczy
3. dywersja
(a) propaganda
(b) terroryzm
(c) działalność polityczna

(d) posumowanie i wnioski z zakresu prowadzonych działań przez przeciwnika możliwości i sposoby dalszego prowadzenia działalności rozpoznawczej elementów przeciwnika, warunki pracy środków radiowych, ochrona korespondencji.

2. ZADANIE

przedsięwzięcia do realizacji w jednostkach z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa realizowanego zadania bojowego

3. WYKONANIE

a/ wykaz zadań przewidzianych przez SOP,
b/ wykaz zadań uzupełniających nie objętych postanowieniami SOP,
c/ jednostki najbardziej narażone na oddziaływanie rozpoznawcze przeciwnika

4. INNE SPRAWY

(a) ustalenie wewnętrzne /dotyczące np. sposobu klasyfikowania dokumentów bojowych, zmiany klauzuli tajności/.
(b) lista kolejności celów z podaniem lokalizacji obiektów

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

nazwisko dowódcy
stopień

Potwierdzenie

Za zgodność

Apendysky

Rozdzielnik

załącznik 13

UKŁAD ANEKSU „OPERACJE PSYCHOLOGICZNE"

Kopia nr... z ... egzemplarzy
.....
jednostka wydająca dokument
.....
miejsce wydania
czas/data .....

ANEKS „OPERACJE PSYCHOLOGICZNE"
DO ROZKAZU OPERACYJNEGO nr.....

Dokumenty odniesienia:
Mapa....., seria....., rok wydania.....,
Strefa czasowa:.....

1. SYTUACJA

a. siły przeciwnika

(1) odwołanie do ogólnych wiadomości o przeciwniku z załącznika „INTELLIGENCE"

(2) przedsięzwiecia przeciwnika z zakresu prowadzonych operacji psychologicznych

b. wojska własne

(1) zamiar przeprowadzenia operacji przez przełożonego

(2) główne tezy zamiaru operacji psychologicznej sąsiadów

(3) siły i środki realizujace zadania na korzyść poszczególnych jednostek

c. przydział i zmiana podporzadkowania

2. ZADANIE

jasne, zwięzło wyrażone zasadnicze cele operacji psychologicznej

3. WYKONANIE

(a) zamiar operacji

(b) wyszczególnione obiekty działań

(c) zadania w zakresie działań psychologicznyęłych i podporzadkowanych jednostek

(d) wytyczne do koordynacji działań

(1) instrukcje działania dla jednostek

(2) wskazówki dla określonych jednoste wykorzystania perzsyłanych apendyksów.

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

nazwisko dowódcy
stopień

Potwierdzenie

Za zgodność

Apendysky

Rozdzielnik

załącznik 14

KOMUNIKAT METEO
/wariant/

Wykonano: G2 ASIC
Obszar: RAMOWO, KROTOWO, rz. WISŁOKA,
Data: 1210 /środa/
Ważny do: 1310 /czwartek/

Pogoda:
Nad obszarem prowadzonych działań dominuje front południowo- zachodni. Jego wpływ odczuwalny będzie jeszcze przez najbliższe dwa dni. Następnie w piątek koło południa spodziewana jest zmiana warunków pogodowych. Pojawiające się przelotne opady, przechodzić będą w deszcz. Prędkość wiatru wzrośnie do ok. 7m/s. W godzinach wieczornych mogą wystąpić lokalne burze.

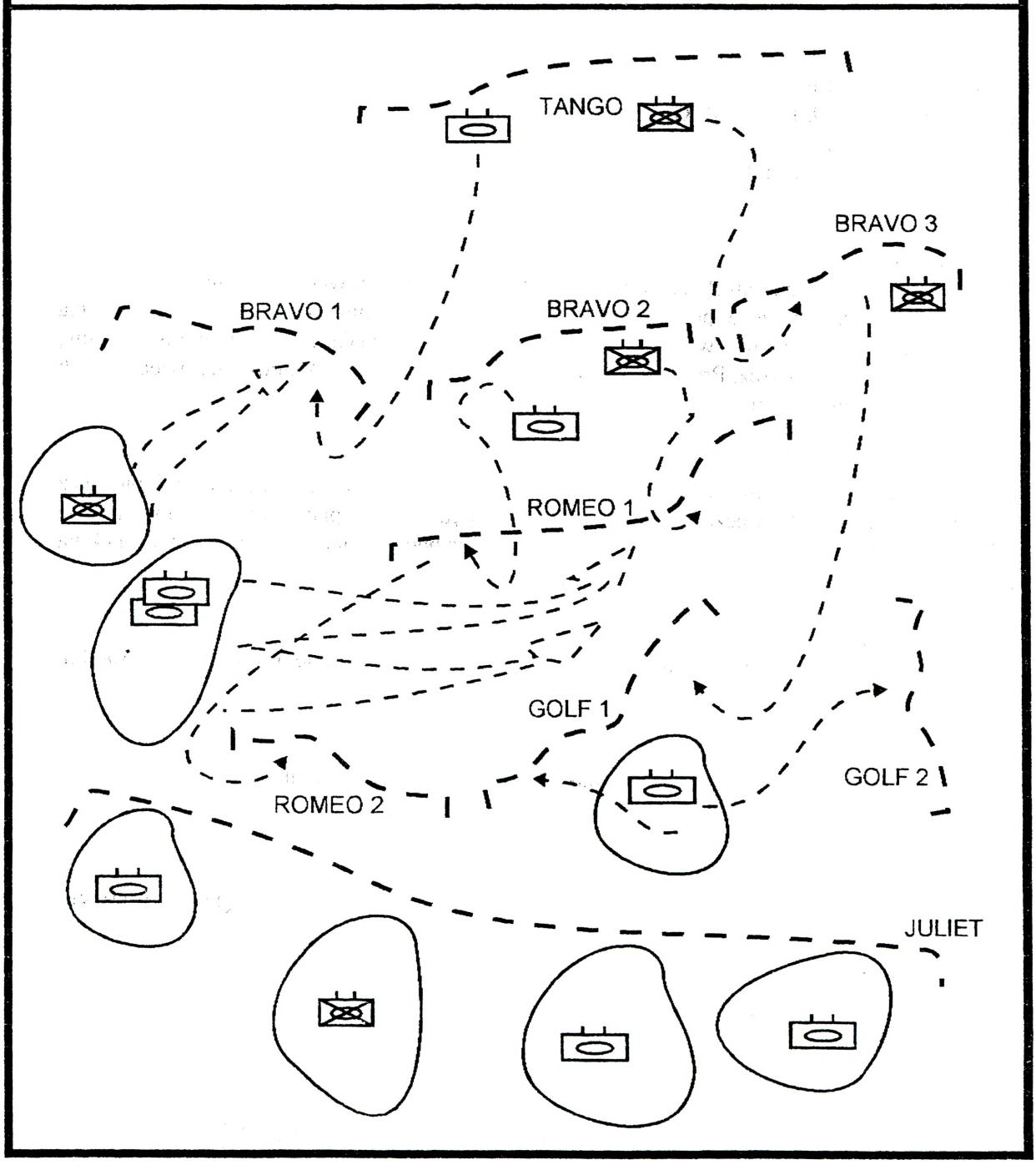
Wiatr:
W ciągu dnia dotychczasowy kierunek wiatru północno-zachodni nie ulegnie zmianie, lecz znacznie w godzinach wieczornych wzrośnie jego prędkość. W piątek spodziewane są silne uderzenia podmuchów chłodnego wiatru. W nocy wiatr będzie porywisty i zmieni kierunek na południowo-wschodni.

Zachmurzenie:
W związku ze wzrostem prędkości wiatru pułap chmur ulegnie zmianie. Do wysokości 3000 m dominować będą chmury kłębiaste.

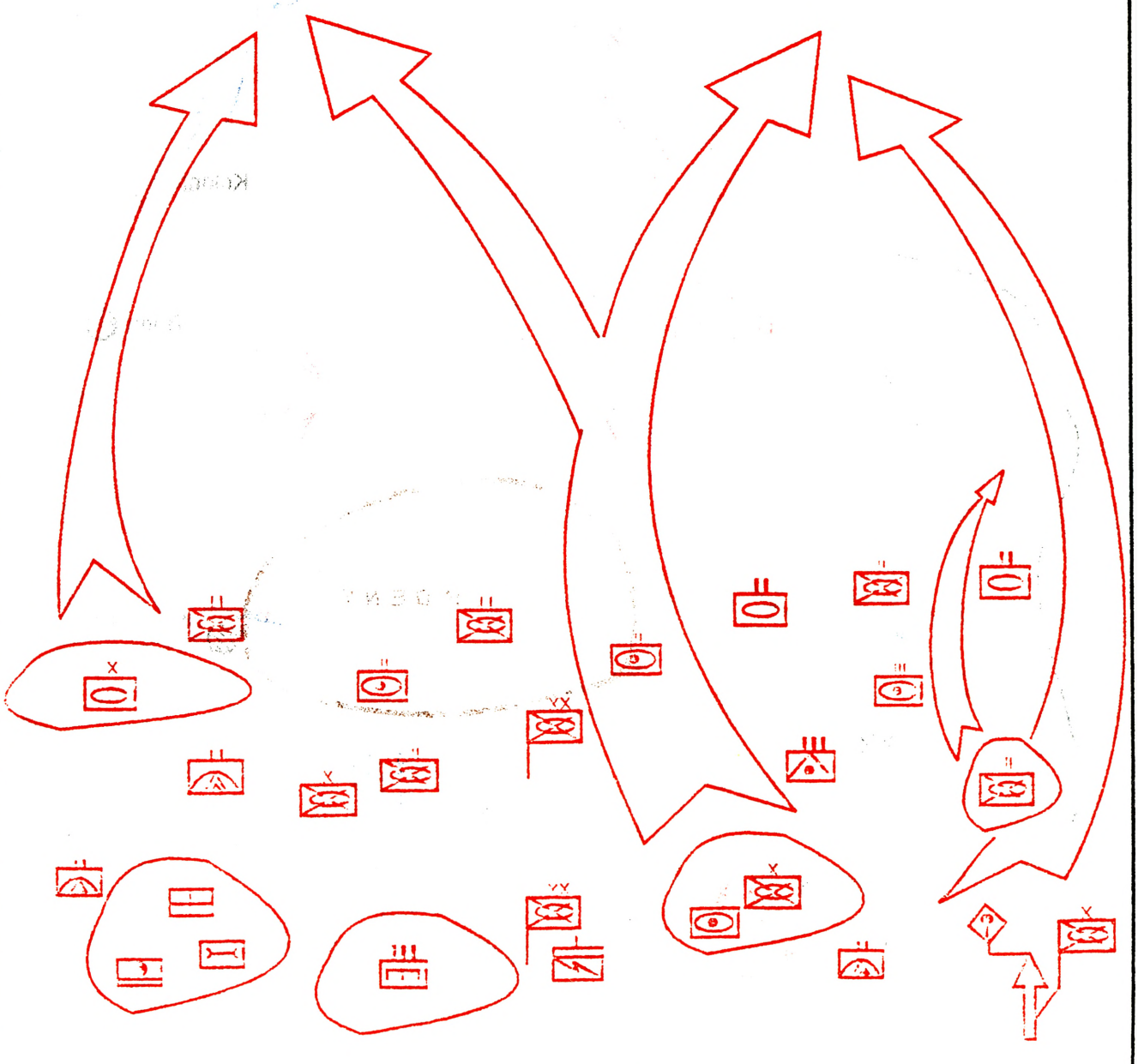
Temperatura:
Maksymalna w dzień do plus 10 stopni, maksymalna w nocy do 4 stopni.

G2 GEOPHYSIC

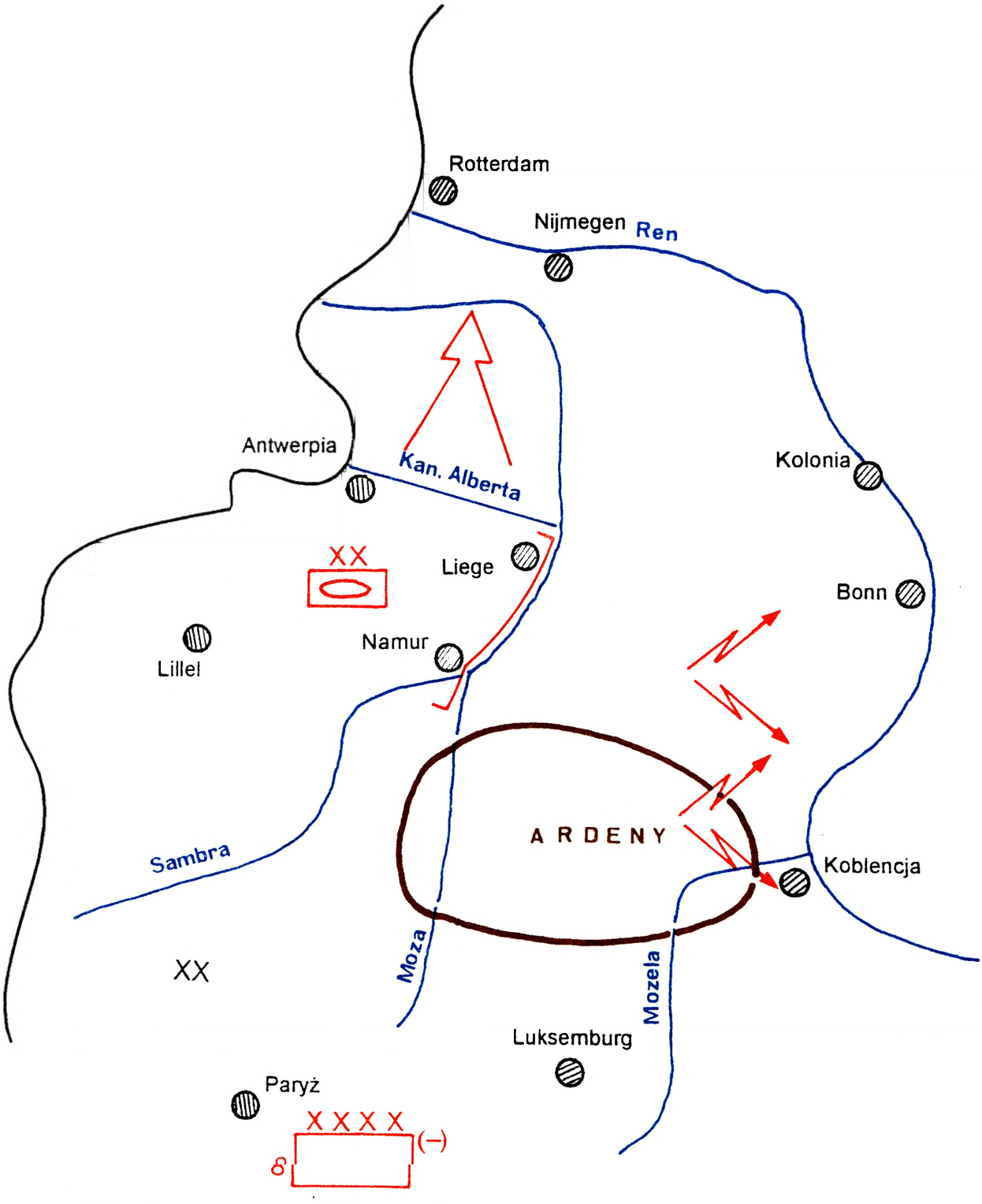
WARIANT (ocena) DZIAŁANIA PRZECIWNIKA
/ wg. armii amerykańskiej/



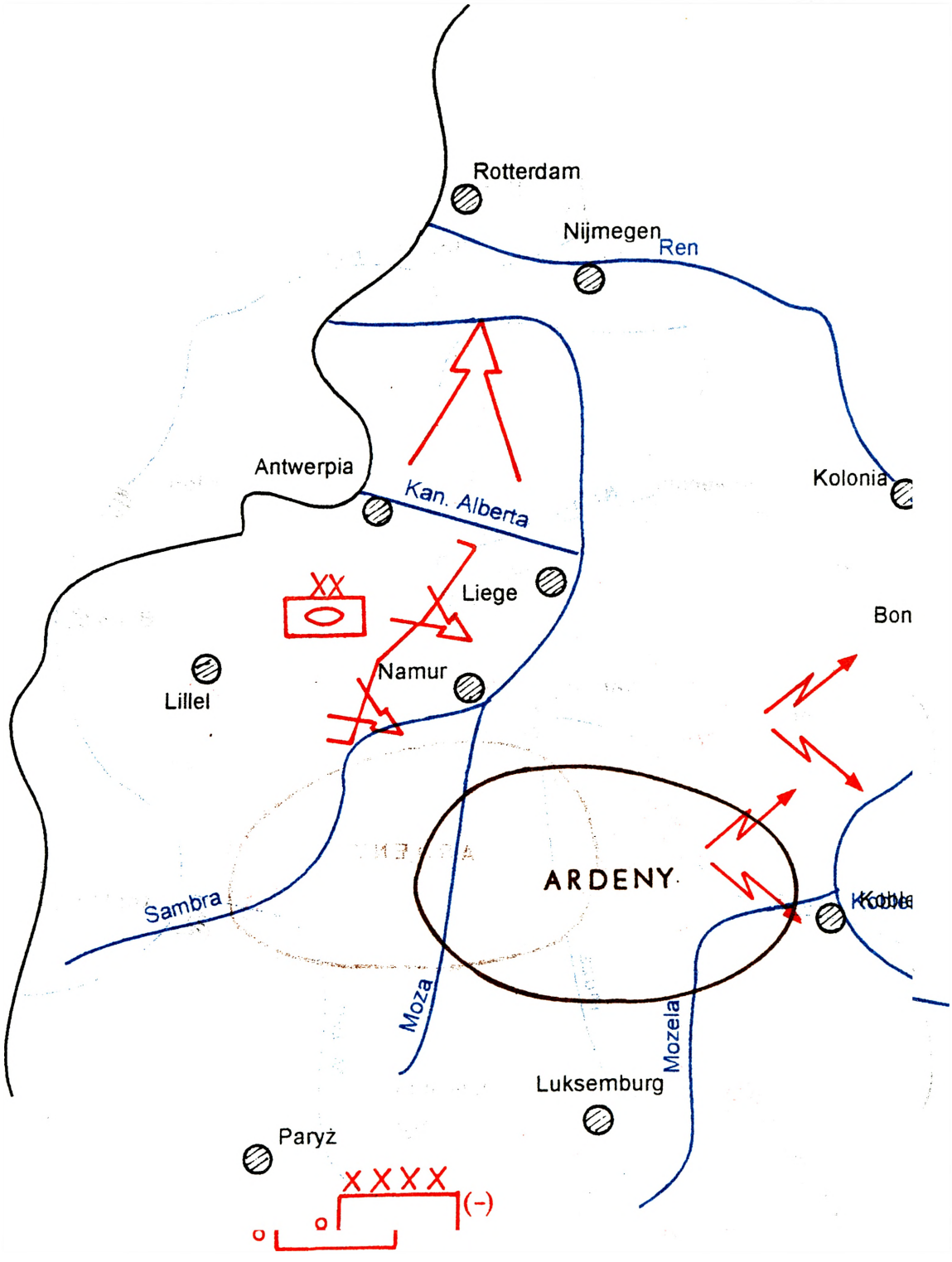
WARIANT OCENY PRZECIWNIKA
/załącznik do rozkazu operacyjnego/



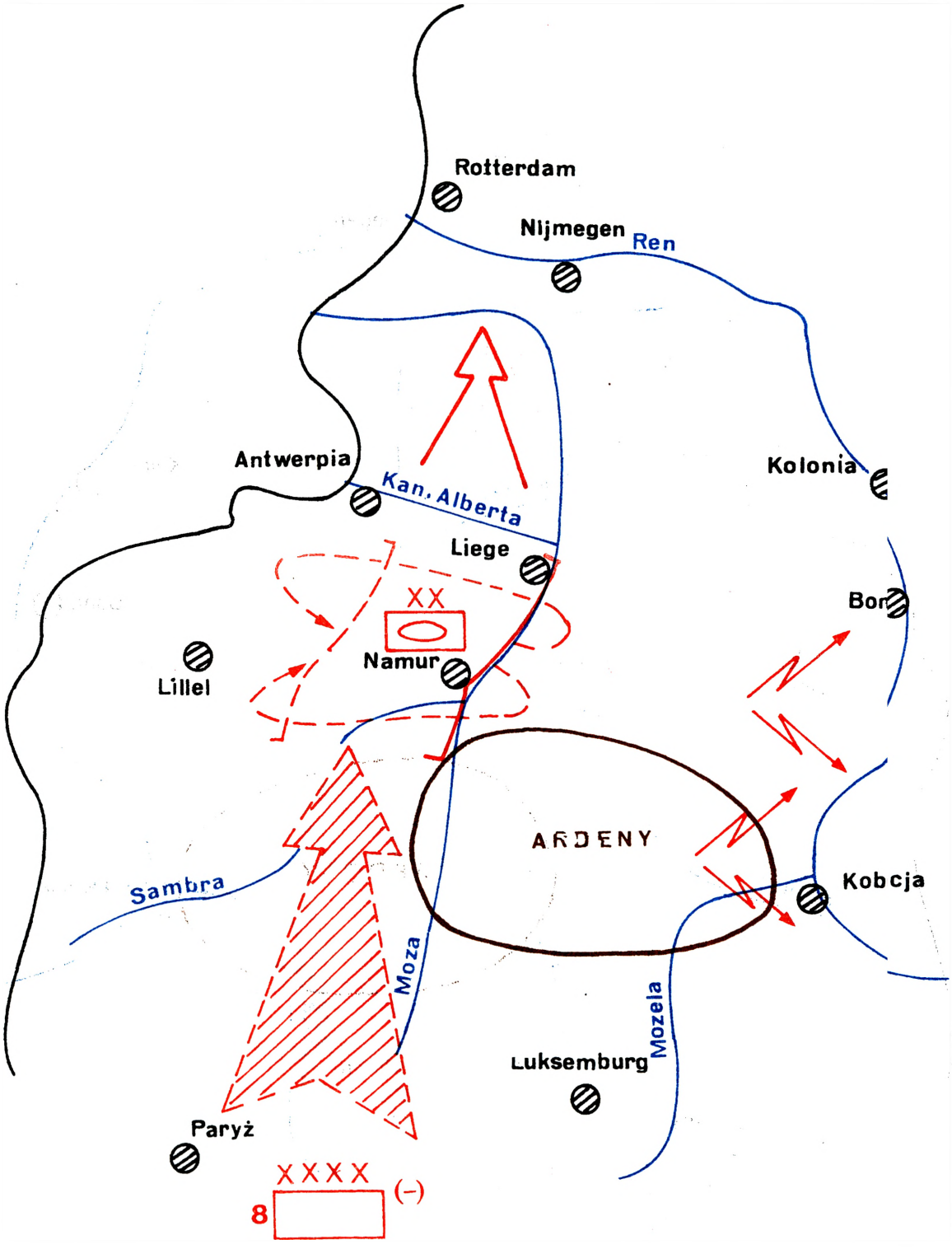
PIERWSZY WARIANT DZIAŁANIA PRZECIWNIKA



DRUGI WARIANT DZIAŁANIA PRZECIWNIKA

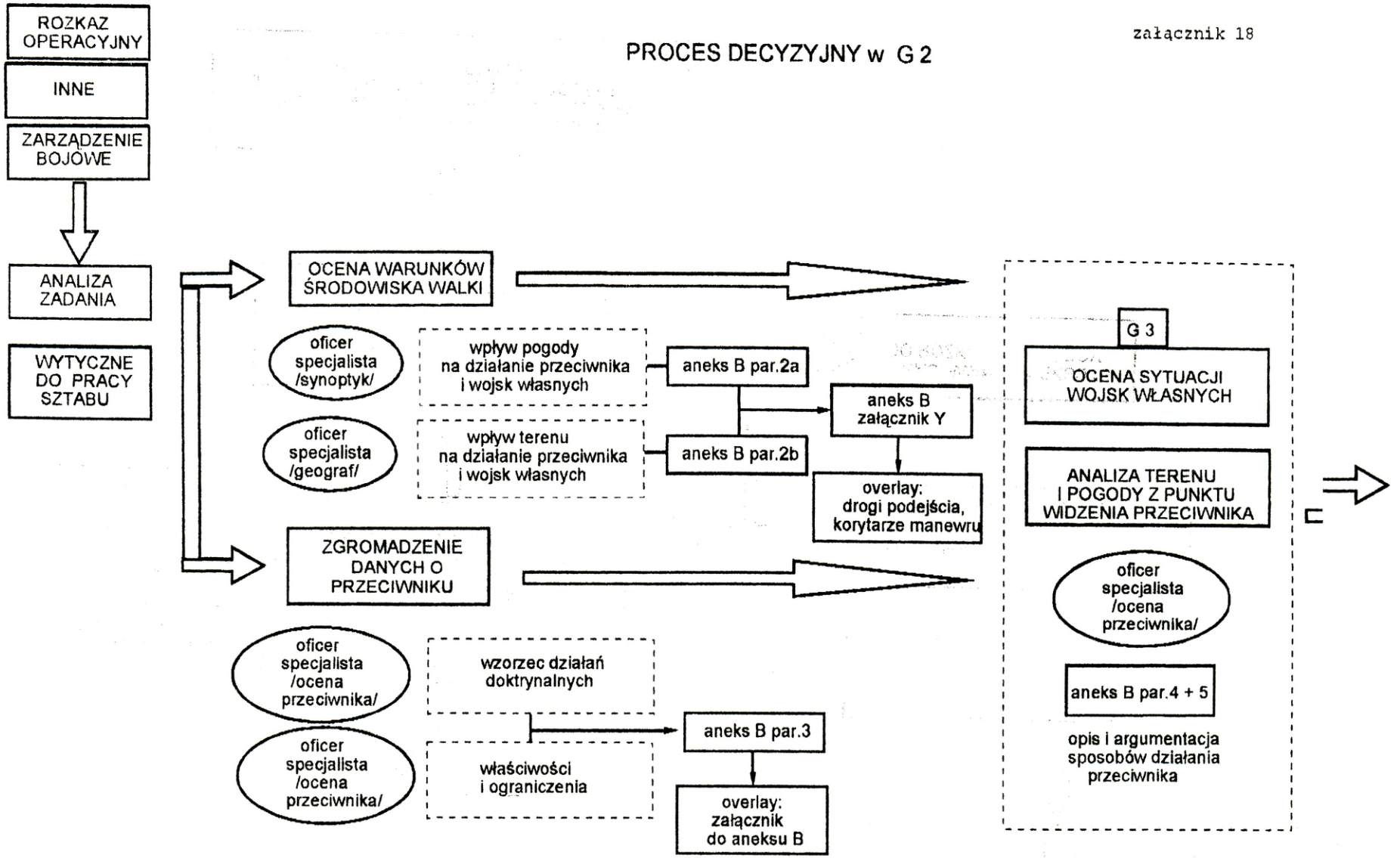


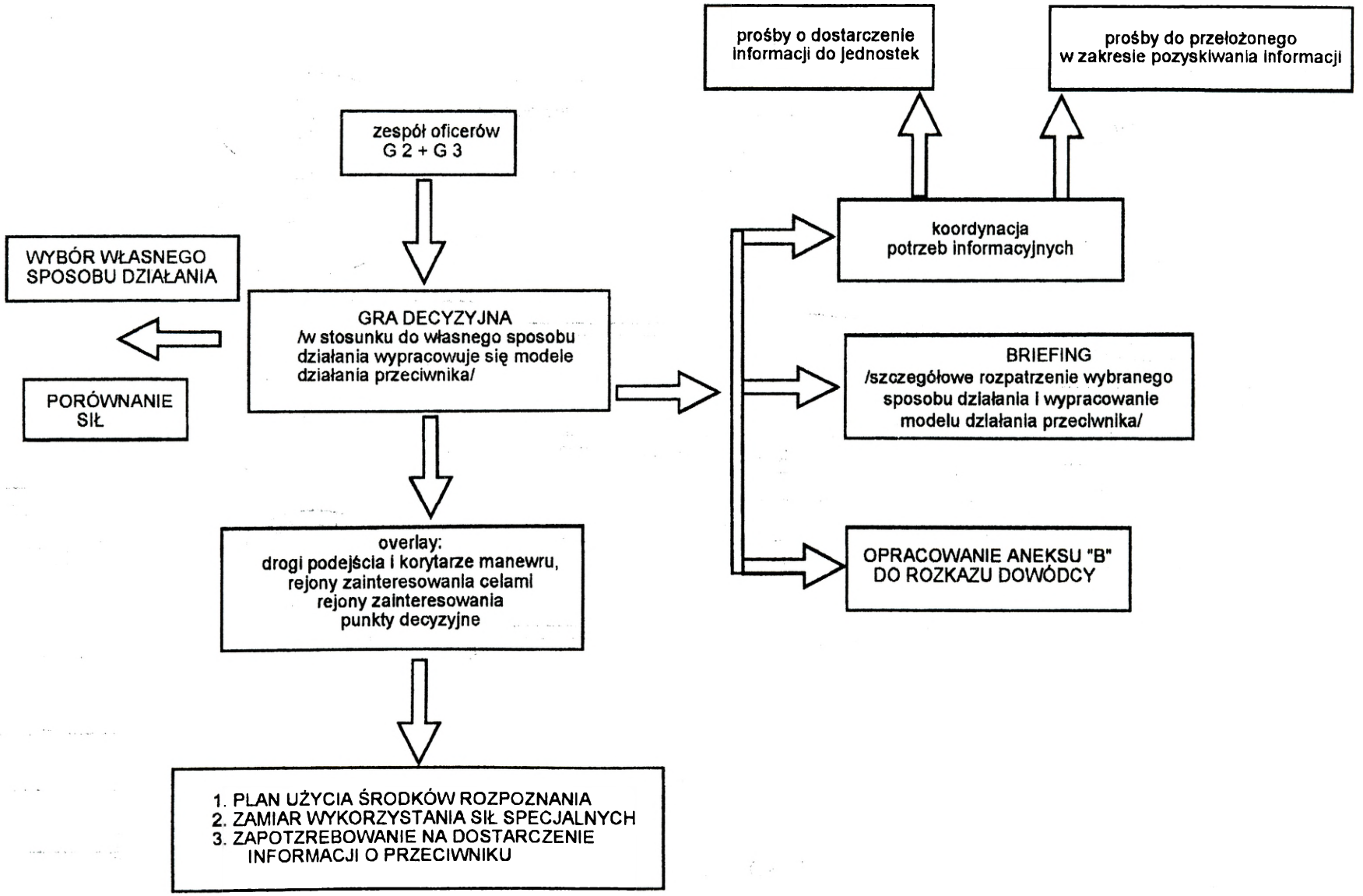
TRZECI WARIANT DZIAŁANIA PRZECIWNIKA



załącznik 18

PROCES DECYZYJNY w G 2



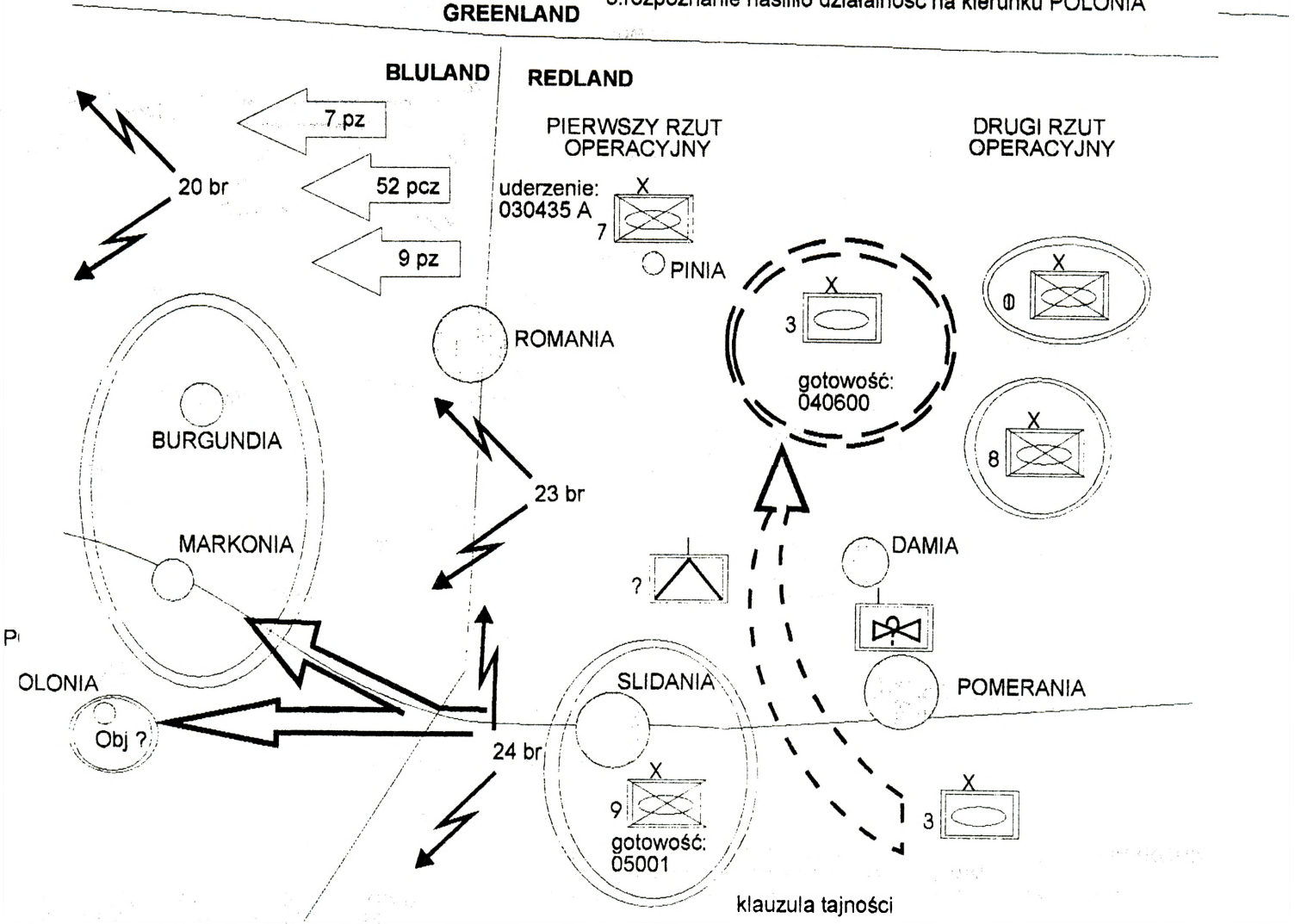

prośby o dostarczenie informacji do jednostek
prośby do przełożonego w zakresie pozyskiwania informacji
zespół oficerów G 2 + G 3
koordynacja potrzeb informacyjnych
WYBÓR WŁASNEGO SPOSOBU DZIAŁANIA
GRA DECYZYJNA /w stosunku do własnego sposobu działania wypracowuje się modele działania przeciwnika/
BRIEFING /szczegółowe rozpatrzenie wybranego sposobu działania i wypracowanie modelu działania przeciwnika/
PORÓWNANIE SIŁ
overlay: drogi podejścia i korytarze manewru, rejony zainteresowania celami rejony zainteresowania punkty decyzyjne
OPRACOWANIE ANEKSU "B" DO ROZKAZU DOWÓDCY
1. PLAN UŻYCIA ŚRODKÓW ROZPOZNANIA
2. ZAMIAR WYKORZYSTANIA SIŁ SPECJALNYCH
3. ZAPOTZREBOWANIE NA DOSTARCZENIE INFORMACJI O PRZECIWNIKU

klauzula tajności

Z

MELDUNEK ROZPOZNAWCZY 7 BZ
a okres od 020800 A do 030800 A czerwca 94

1.przeciwnik siłami dywizji prowadzi natarcie od godzin porannyc
2.stwierdzono przegrupowanie jednostek do nowych rejonów
3.rozpoznanie nasiliło działalność na kierunku POLONIA

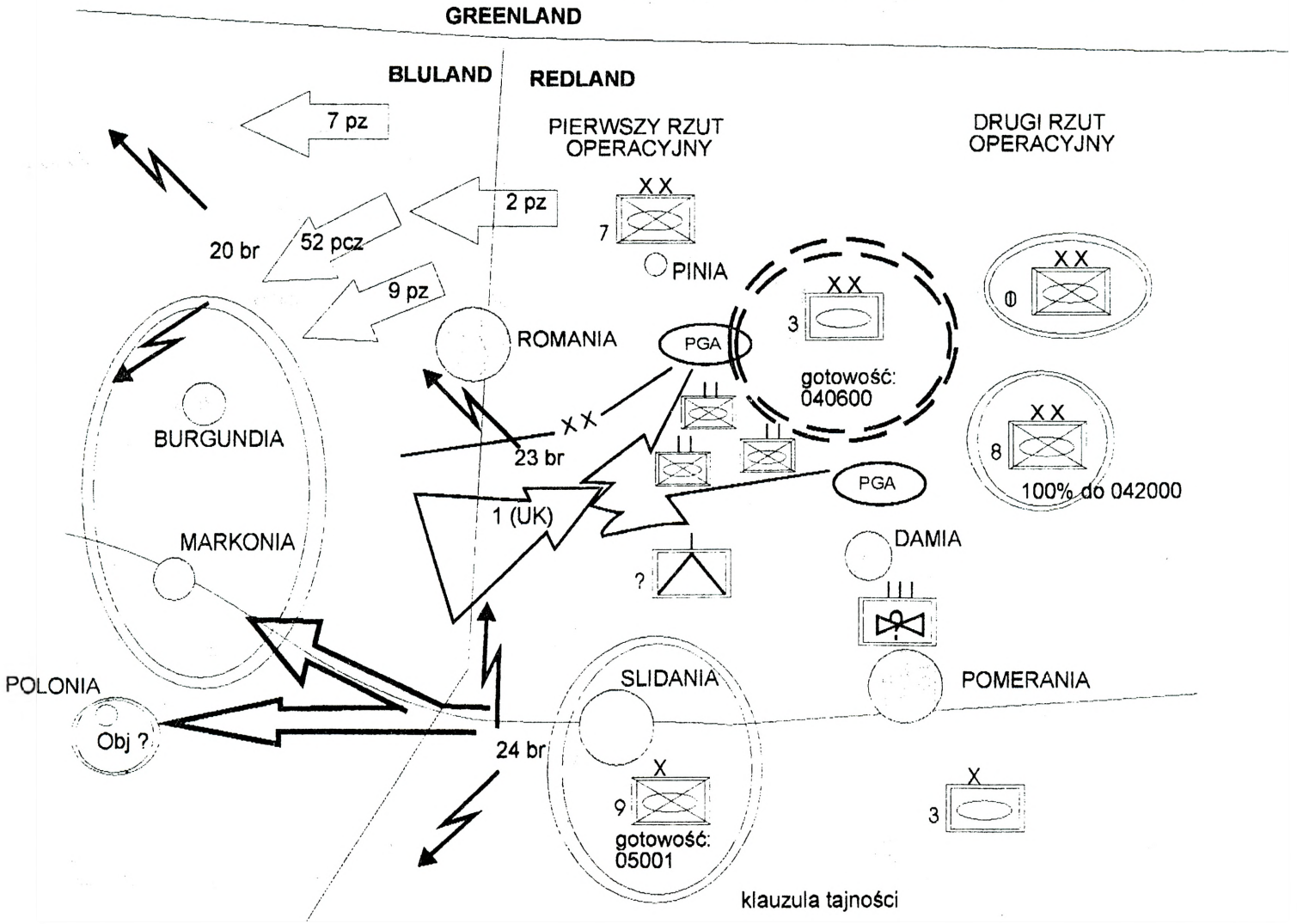


klauzula tajności

klauzula tajności

MELDUNEK ROZPOZNAWCZY 7 BZ
za okres od 040800 A do 041900 A czerwca 94

1.przeciwnik siłami 7 dywizji naciera w kierunku BURGUNDIA
2.stwierdzono wprowadzenie do walki 3 dywizji
3.rozpoznanie nasiliło działalność na kierunku POLONIA i MARKONIA



załącznik 20

UKŁAD OKRESOWEGO MELDUNKU ROZPOZNAWCZEGO

Kopia nr... z ... egzemplarzy

.....
jednostka wydająca dokument

.....
miejsce wydania

czas/data .....

OKRESOWY MELDUNEK ROZPOZNAWCZY nr.....

Dokumenty odniesienia:
Mapa....., seria....., rok wydania.....,
Strefa czasowa:.....

1. SYTUACJA OGÓLNA W WOJSKACH PRZECIWNIKA
/zwięzły raport o położeniu sił przeciwnika i dotychczasowej jego działalności, ten punkt meldunku jest bardzo często przesyłany w formie graficznej jako załącznik do meldunku/

2. DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWNIKA - SYTUACJA SZCZEGÓŁOWA
/punkt ten precyzuje położenie i ugrupowanie poszczególnych oddziałów i związków taktycznych, omawia stopień realizacji ich zadań bojowych, może być opracowany w formie graficznej jako załącznik tj. oleata, schemat, dodatkowa mapa, szkic działania/

a. wojska lądowe

b. siły powietrzne

c. działania powietrznodesantowe, powietrznoszturmowe

d. działania nieregularne

e. wykorzystanie środków broni masowego rażenia

f. walka radioelektroniczna

g. inne zagadnienia
/ wiadomości dotyczące wykorzystania pododdziałów rodzajów wojsk, użycia nowego sprzętu bojowego, wyposażenia, zastosowania nowych zasad walki, itp./

3. ROZPOZNANO I WYKRYTO
a. rozmieszczenie i skład oddziałów /pododdziałów/ przeciwnika
b. stan osobowy, ważniejsze uzbrojenie i wyposażenie
(1) straty w walce,

(2) zdolność bojowa omawianego oddziału /po

c. taktyka walki
d. szkolenie
e. zabezpieczenie bojowe
f. doświadczenie bojowe
g. inne fakty, zdarzenia.

4. DZIAŁANIA PRZECIWROZPOZNAWCZE

/ten punkt wydawany jest z zasady osobno z ograniczc wybranych jednostek/

a. sytuacja ogólna
b. szpiegostwo
c. sabotaż
d. rozruchy, przewroty, akcje wywrotowe, itp.
e. ochrona informacji
f. inne przedsięwzięcia

5. POGODA

/wpływ pogody w omawianym okresie na realizację za

6. TEREN

/wpływ warunków terenowych na realizację zadań w «e /

7. ANALIZA I WNIOSKI

a. możliwości przeciwnika
b. słabe wrażliwe punkty w działalności przeciwnika
c. wnioski ogólne

nazwisko dowódcy
stopień

Potwierdzenie

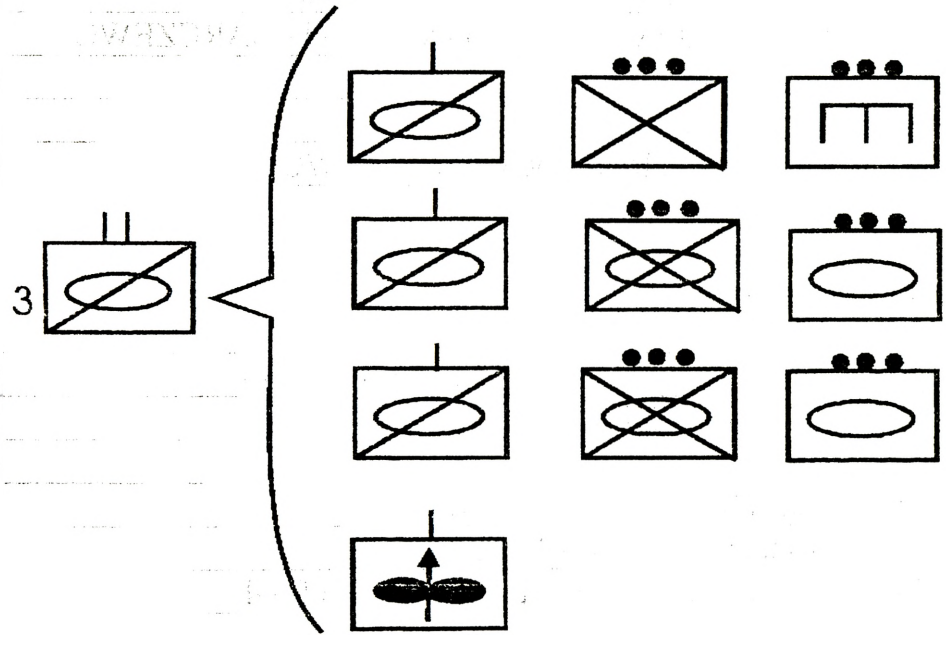
Za zgodność

Apendysky

Rozdzielnik

załącznik 21

Struktura batalionu rozpoznawczego
na potrzeby prowadzenia rozpoznania
w przewidywaniu boju spotkaniowego



W związku z koniecznością wzmocnienia jednostki rozpoznawczej do jej składu włączono dodatkowe elementy bojowe oraz klucz smigłowców.

Uwaga:
Struktura taka dociera do dowódcy batalionu (w formie załącznika) w rozkazie operacyjnym.

załącznik 22

LISTA PUNKTÓW KONTROLNYCH I REJONÓW ZAINTERESOWANIA[1]

Obszar A /wschodni brzeg rzeki BYSTREJ/

nr	współrzędne	opis / charakterystyka
A 1	FS 921 392	wiadukt kolejowy
A 2	FS 900 380	most na rz. BYSTRA
A 3	GS 080 405	skrzyżowanie dróg szybkiego ruchu
A 4	KB 893 534	wiadukt drogowy w m. BARCZEWO
A 5	LB 013 234	zakręt drogi
A 6	KB 973 230	most kolejowy na rz. BYSTRA
A 7	GS 345 456	przejazd kolejowy w m. WAPLEWO
A 8	SG 456 123	skrzyżowanie dróg szybkiego ruchu
A 9	KB 873 620	wiadukt drogowy na drodze JANKI - BARCZEWO
A 10	KA 329 472	przepust
A 11	GS 234 378	most drogowy na rz. BYSTRA
A 12	KA 451 381	przejazd kolejowy w m. WAPLEWO

Obszar B /zachodni brzeg rzeki BYSTREJ/

nr	współrzędne	opis / charakterystyka
B 1	FS 435 546	wiadukt kolejowy
B 2	FS 456 387	bród na rz. BYSTRA
B 3	GS 891 154	skrzyżowanie dróg polnych
B 4	KB 456 876	wiadukt drogowo- kolejowy
B 5	LB 546 378	skrzyżowanie drogi polnej z drogą E - 4
B 6	KB 657 735	przejazd kolejowy
B 7	GS 445 446	most drewniany
B 8	SG 222 123	skrzyżowanie dróg szybkiego ruchu E - 4/ E - 12
B 9	KB 173 720	wiadukt drogowy w m. DOKRZEWO
B 10	KA 129 472	przepust
B 11	GS 535 378	wiadukt drogowy
B 12	KA 422 881	skrzyżowanie torów kolejowych

[1]Nazwy i ich współrzędne są dobrane w sposób przypadkowy, wszelka zbieżność jest nie zamierzona.

załacznik 23

DZIENNIK DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Nazwa jednostki wojskowej: 6 br data: 14 czerwca 96 strona nr: 1

Lp.	czas /od ...do/	źródło wiadomości	treść informacji	rodzaj działania	inicjały/podpis przyjmującego
1	1330	krrel	wykryto pracę grupy środków radiowych DAMIAN 4567	przekazano do WR 6 DZ	JK
2	1335	2kr	batalion czołgów w marszu na drodze DELTA, czołem 3456,6789	przekazano do WRZT i innych elem. rozp.	JK

załącznik 24

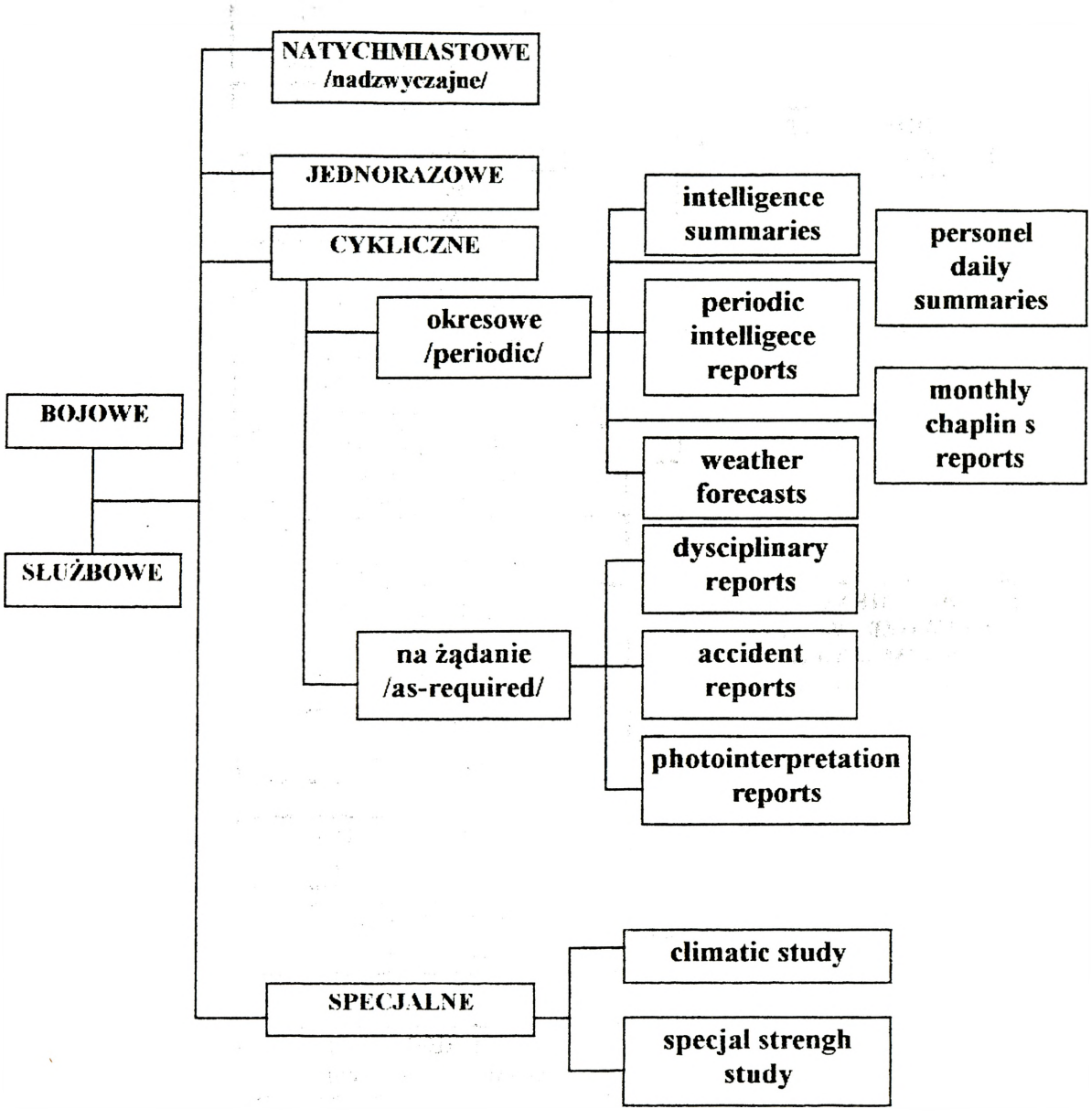
PLAN UŻYCIA SIŁ I ŚRODKÓW ROZPOZNANIA

pododdział	**czas:** 0-2-4-6-8-10-12-14-16-18-20-22-24 **data:**	0-2-4-6-8-10-12-14-16-18-20-22-24	0-2-4-6-8-10-12-14-16-18-20-22-24	**uwagi**
1 				
2 				
3 				
				
				

załacznik 25

DOKUMENTY SPRAWOZDAWCZO-INFORMACYJNE

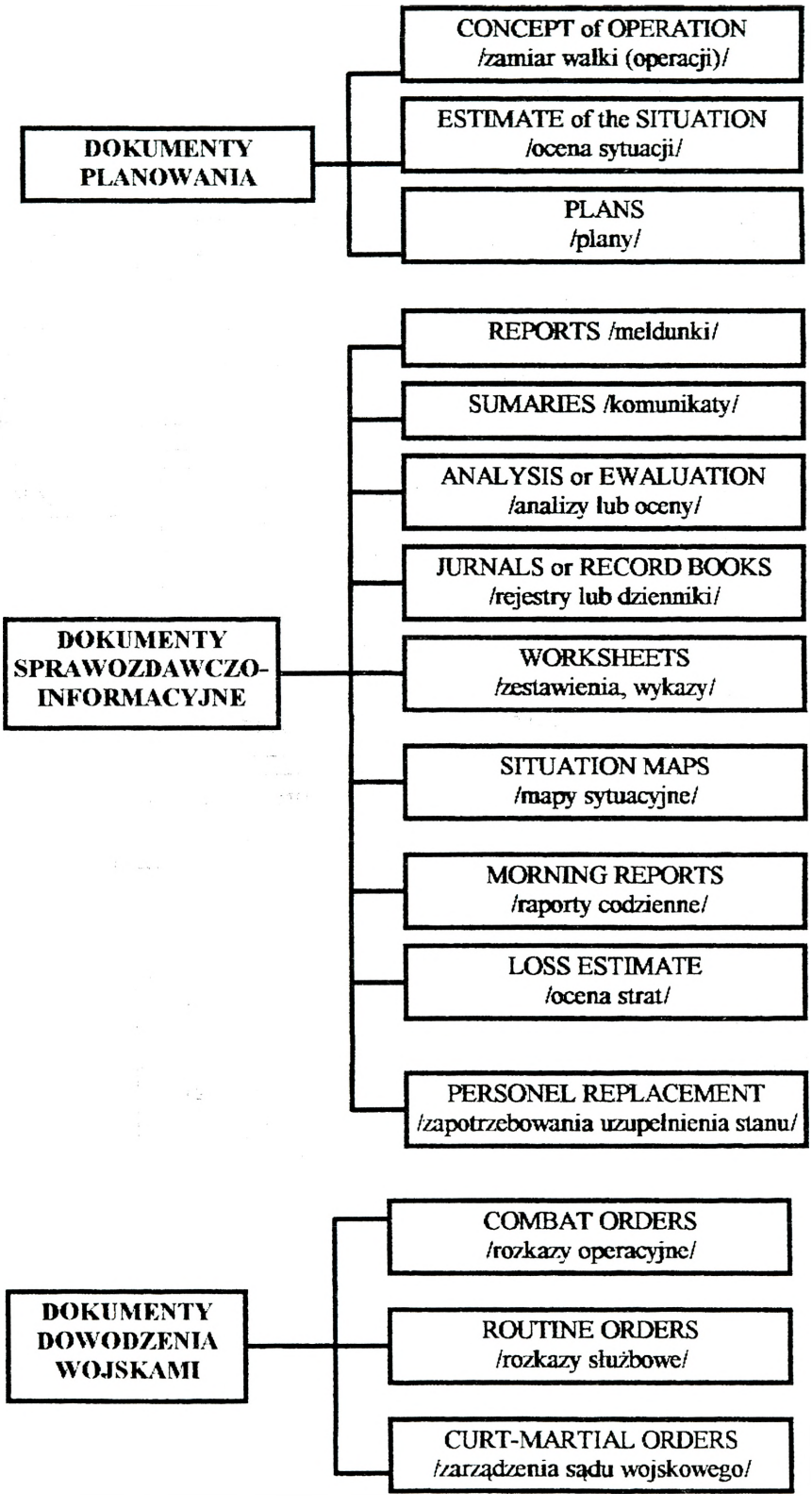
/wg. poglądów amerykańskich/
podział wg. stopnia pilności



załącznik 26

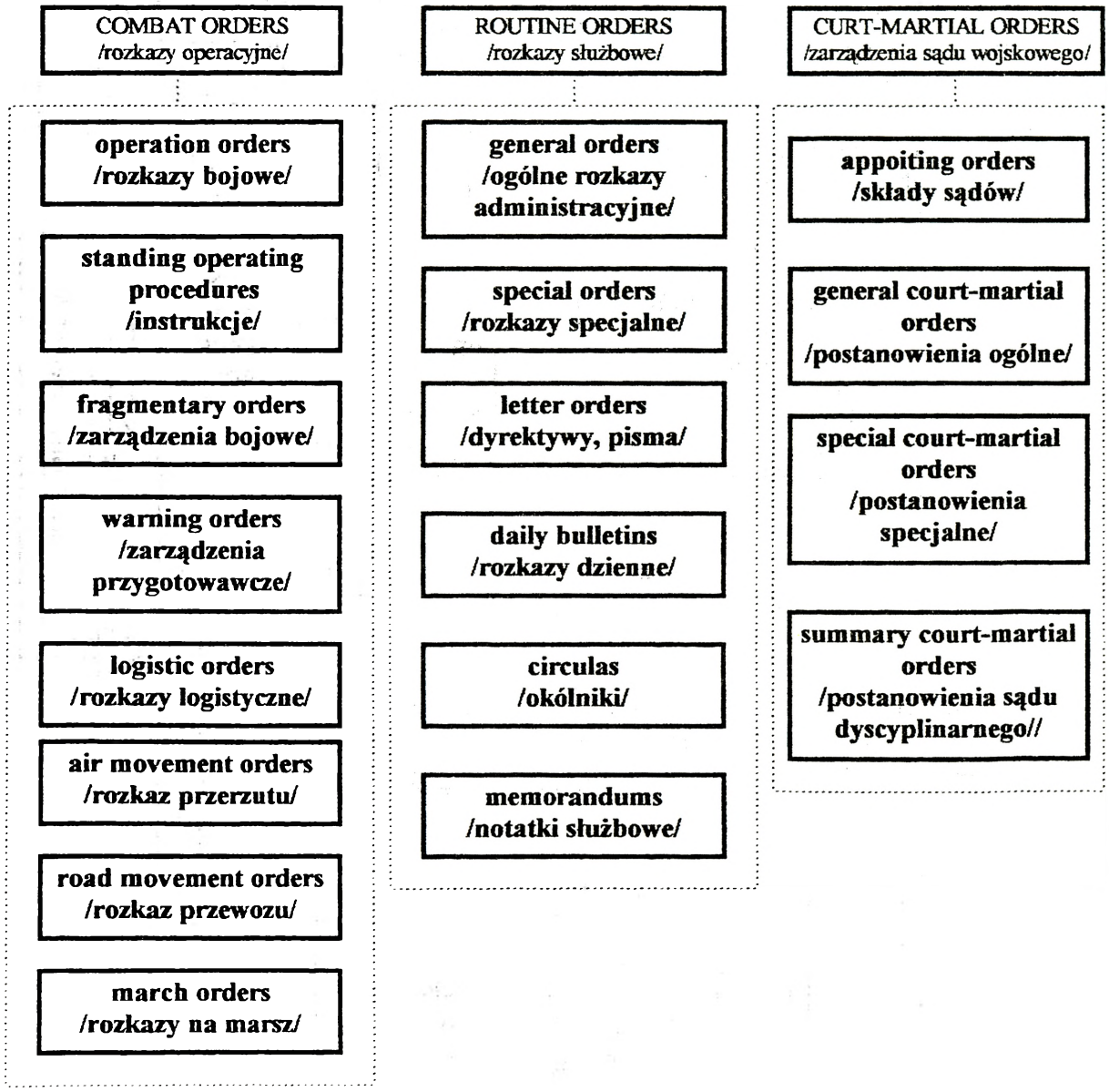
KLASYFIKACJA DOKUMENTÓW SZTABOWYCH

/wg. zasad armii amerykańskiej/



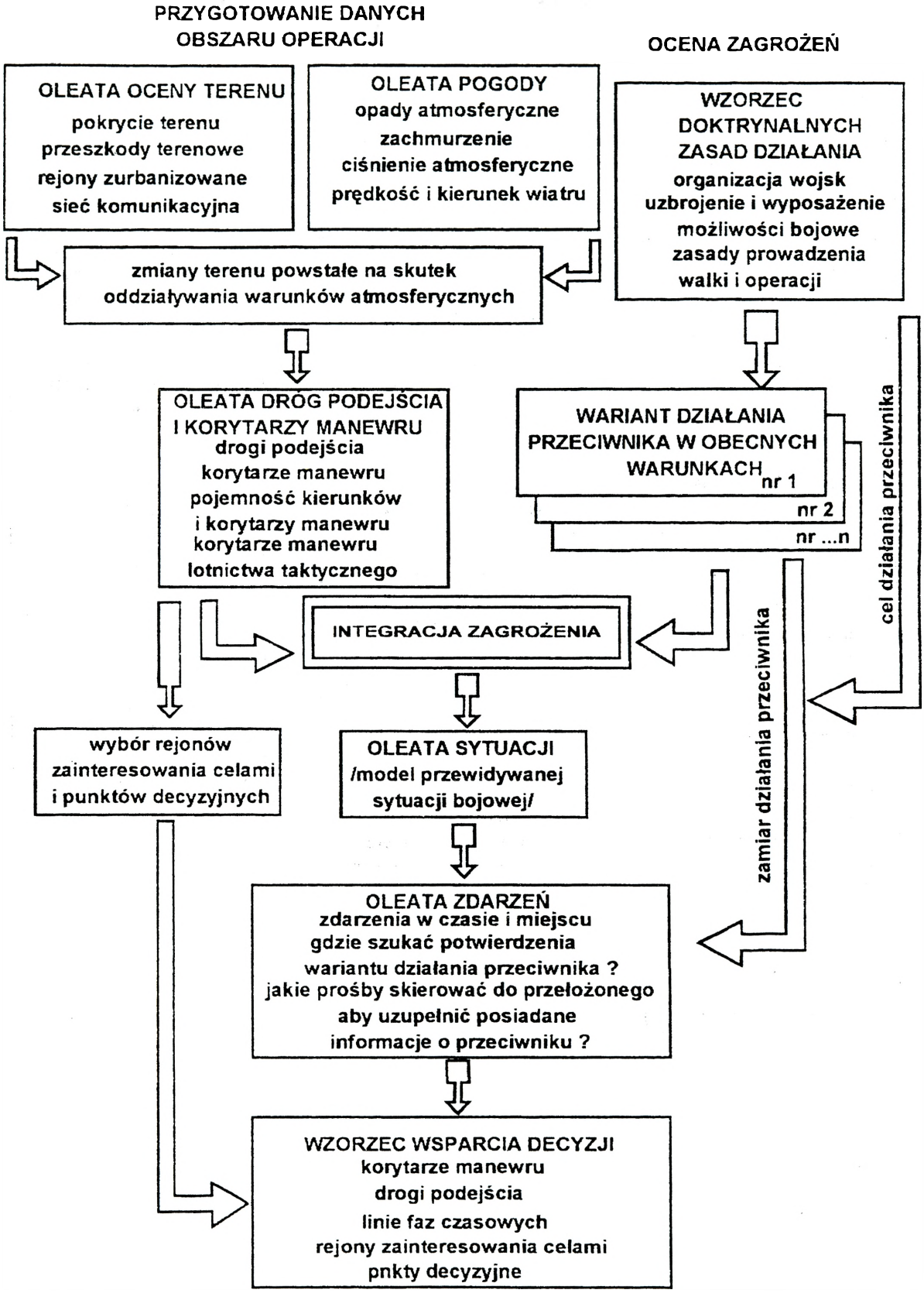
załącznik 27

DOKUMENTY DOWODZENIA WOJSKAMI
/wg. armii amerykańskiej/



załącznik 28

PROCES INFORMACYJNEGO PRZYGOTOWANIA POLA WALKI

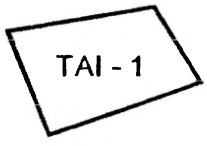


załącznik 29

LEGENDA
DO PROCESU INFORMACYJNEGO PRZYGOTOWANIA POLA WALKI



- punkt zainteresowania celami - wybrany charakterystyczny punkt obszaru, w ramach którego dowódca może ogniowo oddziaływać na przeciwnika i wpływać w ten sposób na przebieg walki, np. zniszczenie określonego odcinka drogi - zmusi przeciwnika do szukania obejścia, zaminowanie środkami minowania narzutowego określonego rejonu uniemożliwi przeciwnikowi realizację jego planów. Punkty zainteresowania celami mogą występować samodzielnie lub znajdować się w obszarze zainteresowania - w ramach prowadzonych głębokich operacji /oddziaływanie lotnictwem, działaniami specjalnymi, prowadzenie partyzantki/ w celu obniżenia potencjału bojowego przeciwnika.



- obszar zainteresowania celami - „oddziaływania ogniowego" /Target Areas of Interest/ - rejon w ramach którego dowódca może posiadanymi środkami niszczyć wybrane elementy ugrupowania bojowego przeciwnika, ograniczając manewr i inicjatywę, wpływając w ten sposób na przebieg walki. W ramach obszaru TAI, mogą występować punkty TAI - stanowią one wówczas charakterystyczne obiekty terenowe /wejścia do doliny, wyjścia z doliny, skrzyżowania dróg, cieśniny terenowe/, lub obiekty infrastruktury /mosty, wiadukty, zapory, groble, śluzy/.



- punkt kontrolny /point NAI/ - punkt obszaru zainteresowania, specyficzny punkt terenowy wybierany do potwierdzenia założonego wariantu działania przeciwnika. Zgodnie z przyjętą oceną przeciwnika dozorowanie punktu NAI powinno potwierdzić zakładany rozwój sytuacji tj. niecelowym jest patrolowanie całego obszaru NAI, ponieważ przeciwnik dążąc do realizacji swoich planów / w ramach przyjętej oceny jego działania/ musi przechodzić przez wybrany punkt w terenie. Punkty TAI z zasady stanowią: mosty, przepusty, skrzyżowania dróg.



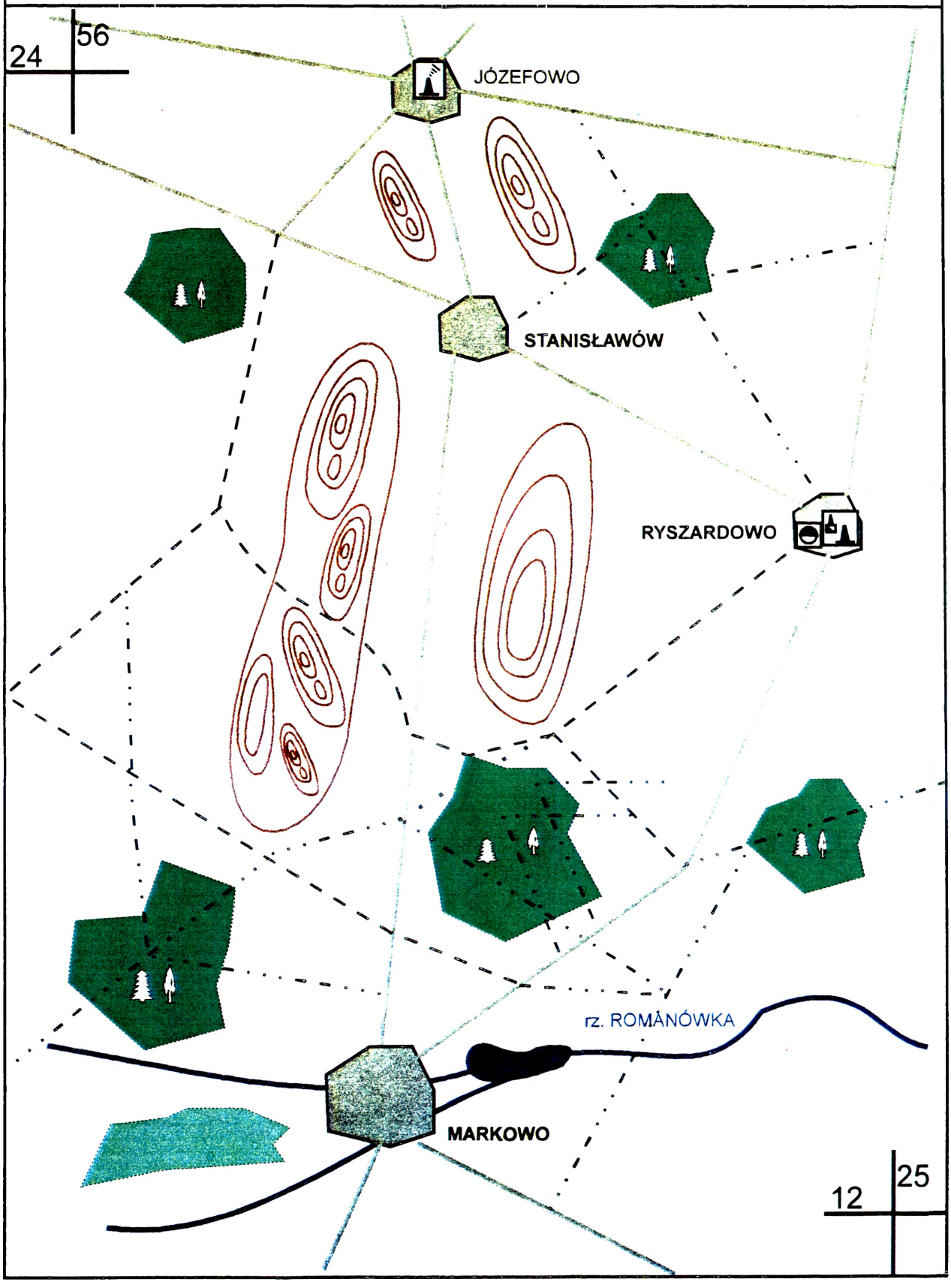
- obszar zainteresowania /Named Areas of Interest (NAI)/ - rejon umożliwiający potwierdzenie lub zaprzeczenie intencji prowadzenia operacji przez przeciwnika. Rejony te służą do skoncentrowania uwagi na określonym wariancie działania przeciwnika. Oznacza to, że przy wyborze obszarów NAI kierować się należy zakładanymi wariantami działania przeciwnika i dozorować takie obszary gdzie pojawienie się sił przeciwnika zasugeruje, który z wariantów działania obrał przeciwnik aby rozegrać walkę. Bardzo często obszary zainteresowania pokrywają się z obszarami „oddziaływania ogniowego" - obszarami zainteresowania celami.



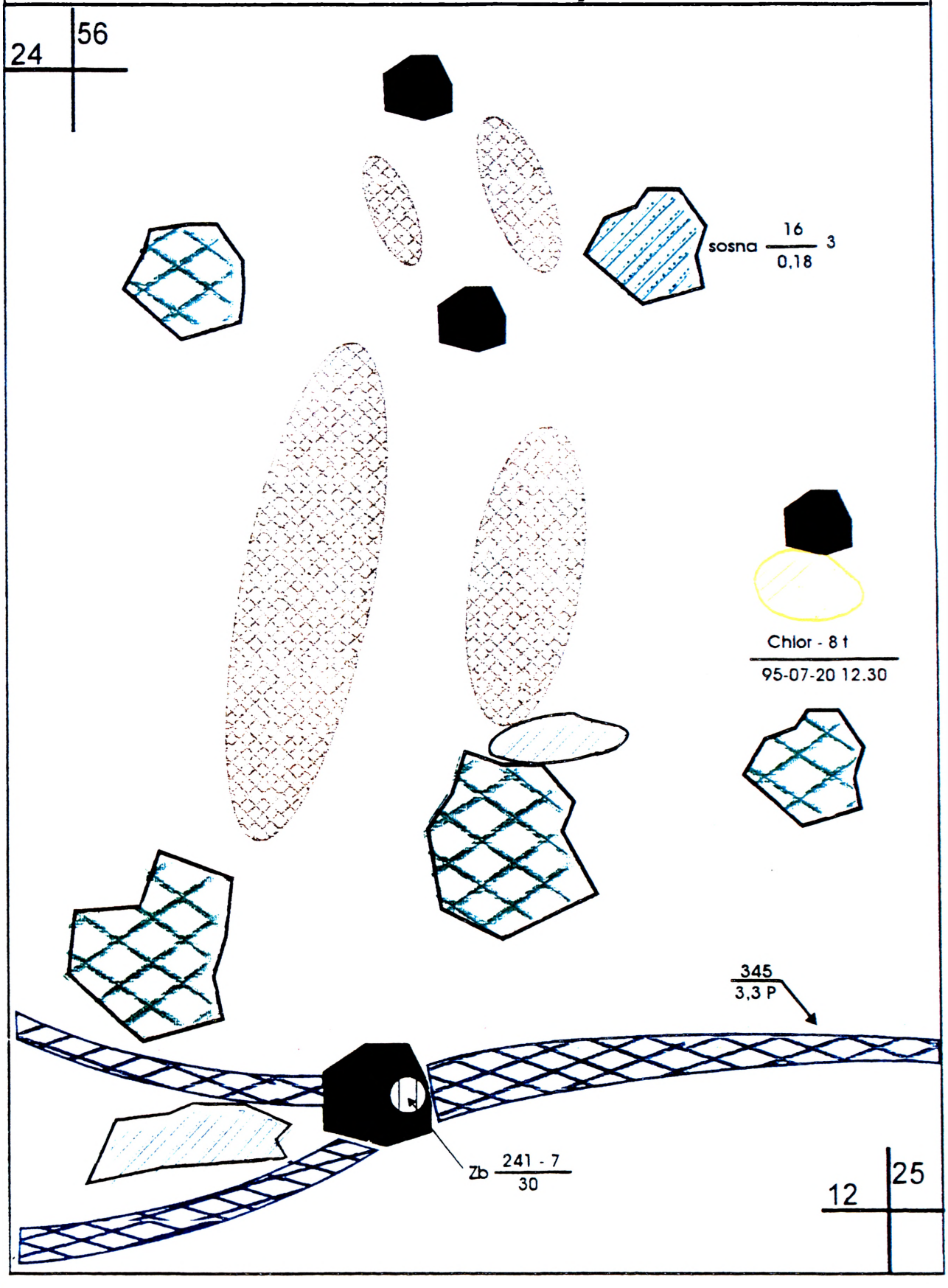
- punkt decyzyjny /Decision poit (DP)/ - powiązany z czasem i miejscem w terenie, gdzie dowódca może i powinien podjąć określoną decyzję do realizacji zadań uniemożliwiających dalsze działanie przeciwnika. Jest to punkt wybrany i skalkulowany, w którym dowódca wydaje określoną komendę - rozkaz do działania dla wojsk własnych, np. wojska przeciwnika przekroczyły rubież drogi , jest to najbardziej odpowiednia chwila do wyprowadzenia na rubież ogniową dappanc, dalsze zwlekanie z podjęciem decyzji spowoduje rozprzestrzenianie się sił przeciwnika w rejonie obrony. Punkty decyzyjne powiązane są z zasady z liniami czasowymi opisującymi możliwości manewrowe sił przeciwnika /tj. możliwy czas osiągnięcia kolejnej rubieży terenowej/. Bardzo często punkt kontrolny /point NAI/ powiązany jest z punktem decyzyjnym. Punkty decyzyjne wypracowywane są w oparciu o linie fazowe działania przeciwnika, tj. odzwierciedlają czas jaki posiada dowódca na podjęcie działań własnymi środkami aby zapobiec realizacji planu przez przeciwnika. Punkty decyzyjne i kalkulacje dotyczące linii czasowych działania przeciwnika wybiera /określa/ oficer G 3 w porozumieniu i konsultacji z oficerem G 2.

załącznik 30

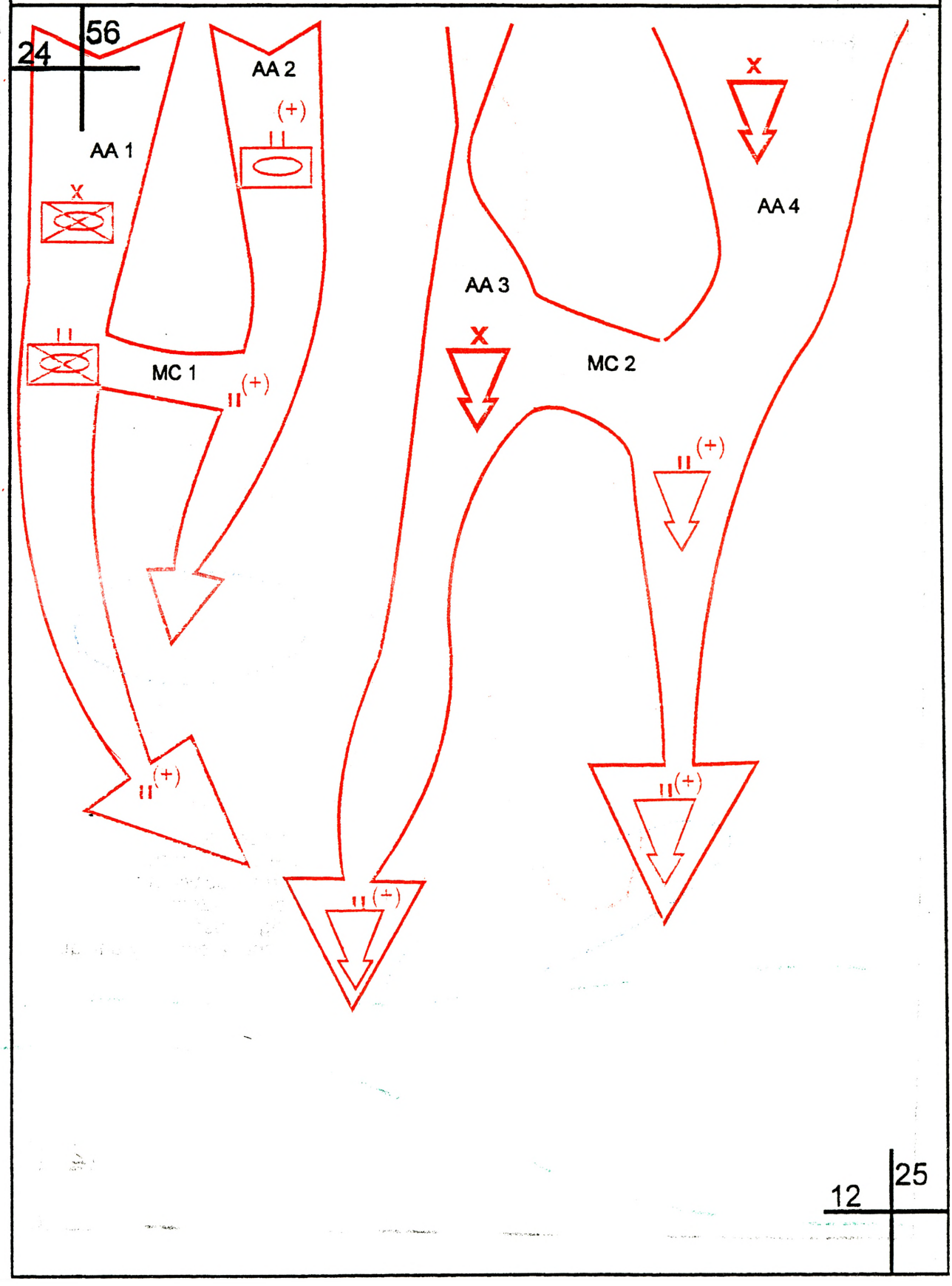
MAPA TERENU
/terrain/



OLEATA PRZESZKÓD TERENOWYCH
/terrain overlay/

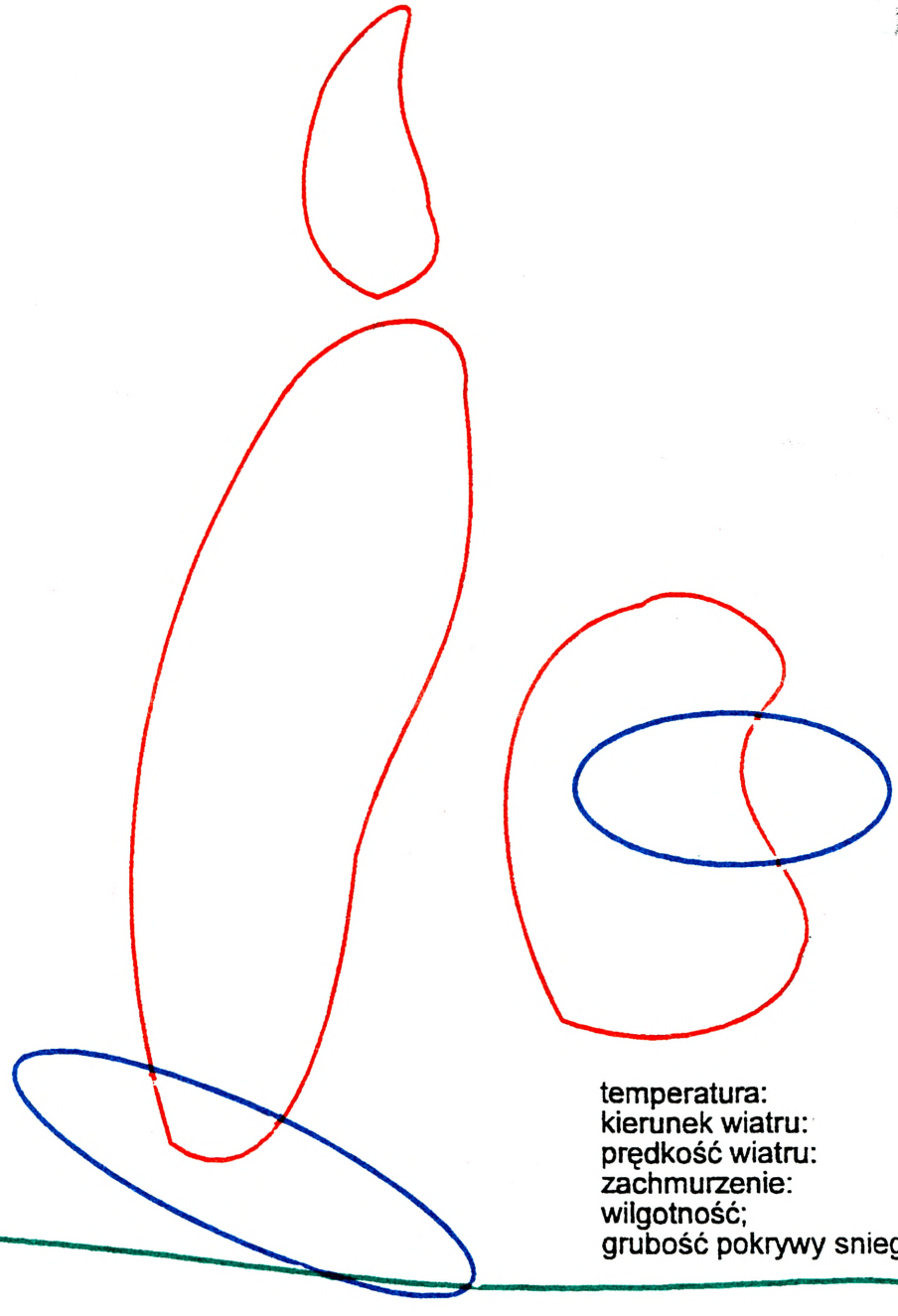


OLEATA DRÓG PODEJŚCIA I KORYTARZY MANEWRU
/avenues of approach and mobility corridors/



OLEATA OCENY POGODY
/weather overlay/

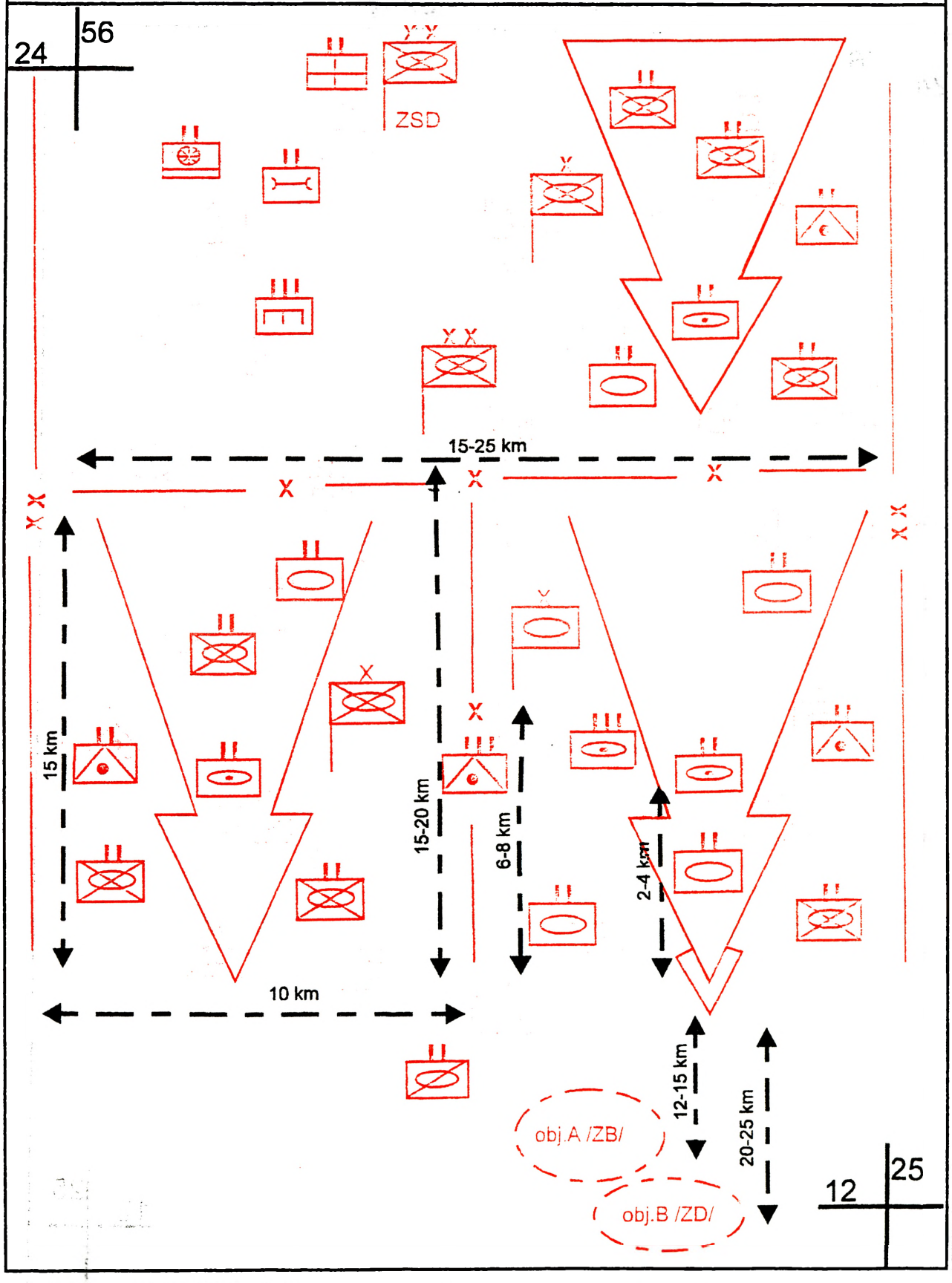
12 25



temperatura:
kierunek wiatru:
prędkość wiatru:
zachmurzenie:
wilgotność;
grubość pokrywy sniegu:

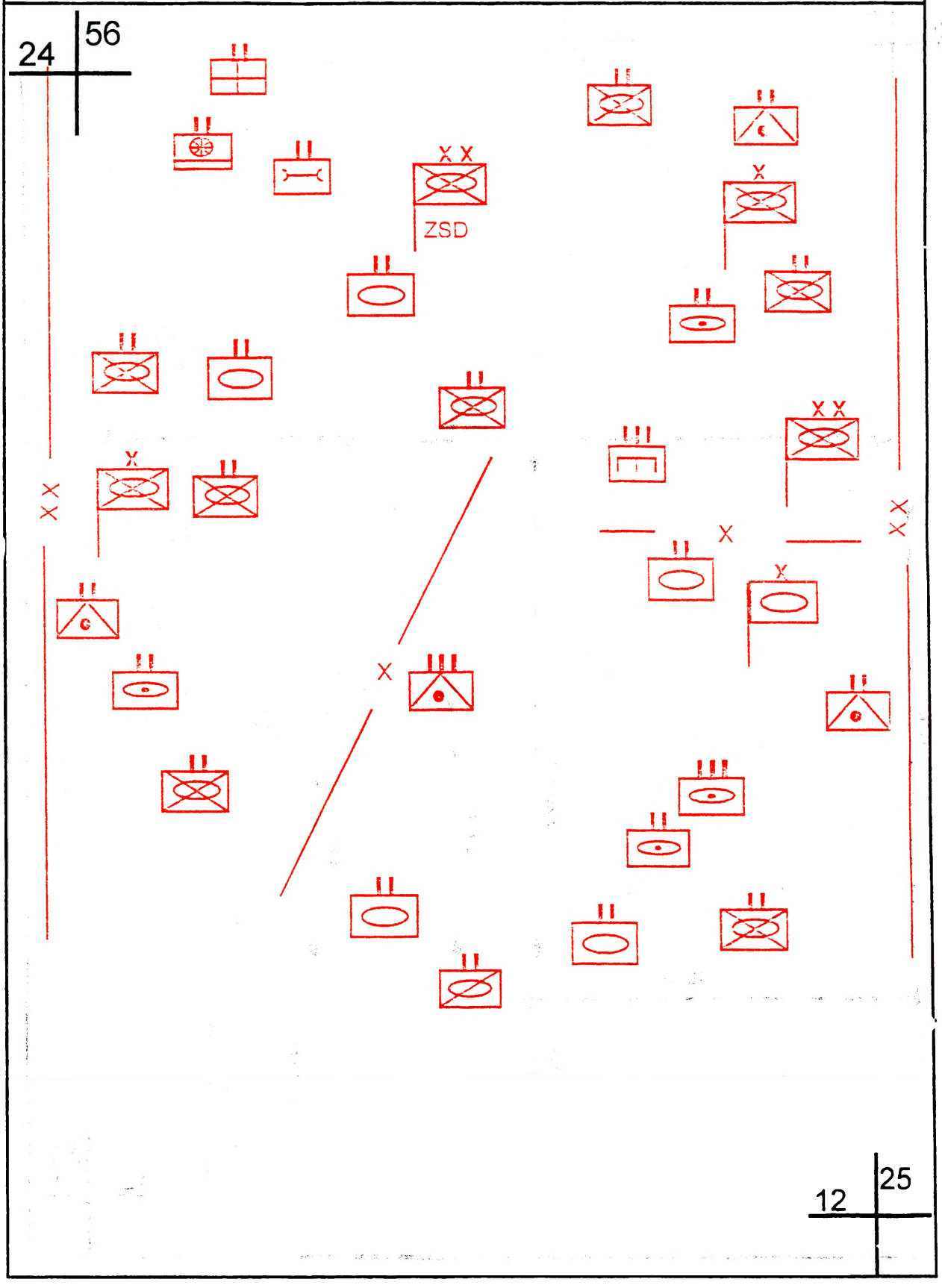
12 25

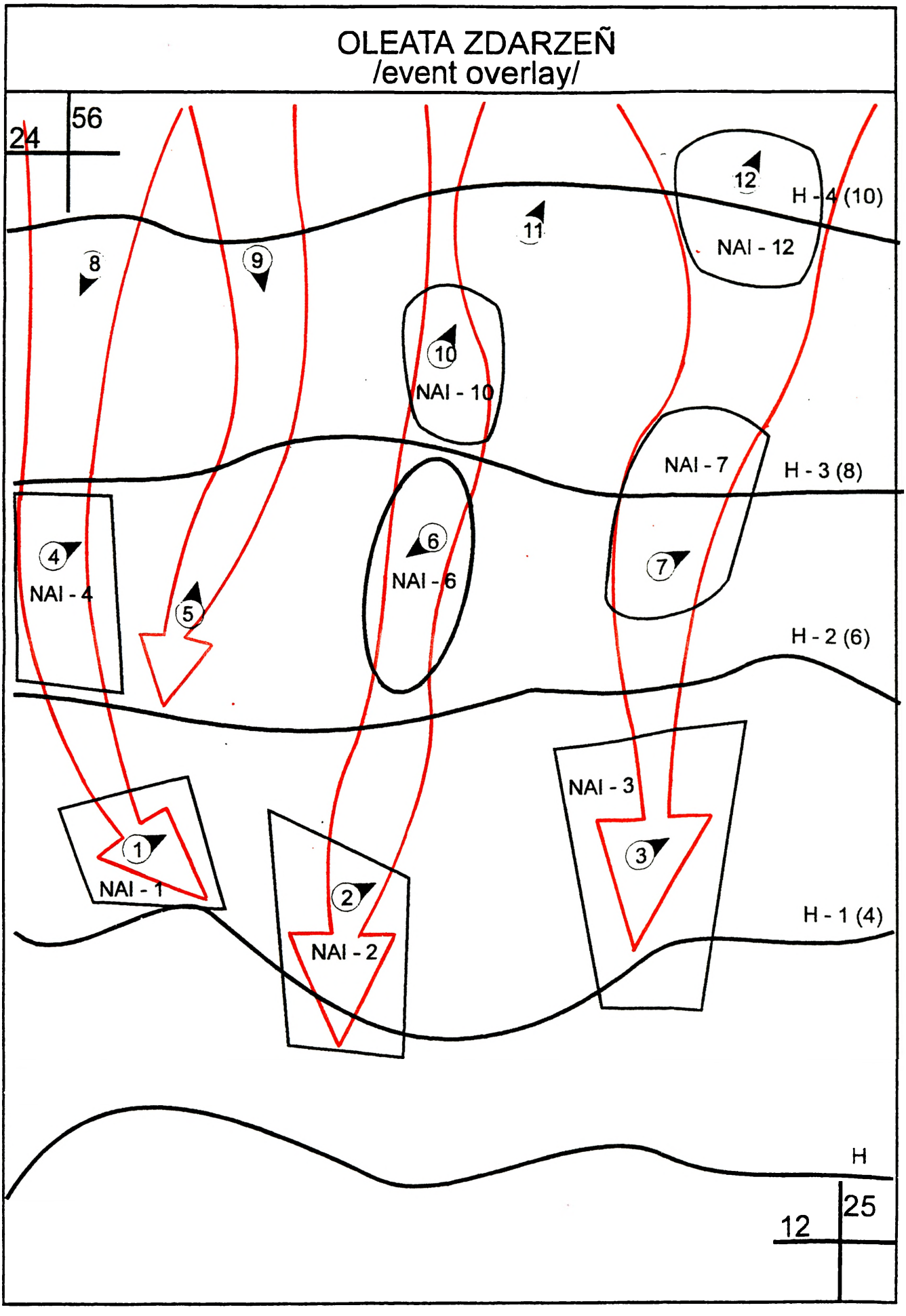
WZORZEC MODELU DOKTRYNALNEGO
/doctrinal overlay/



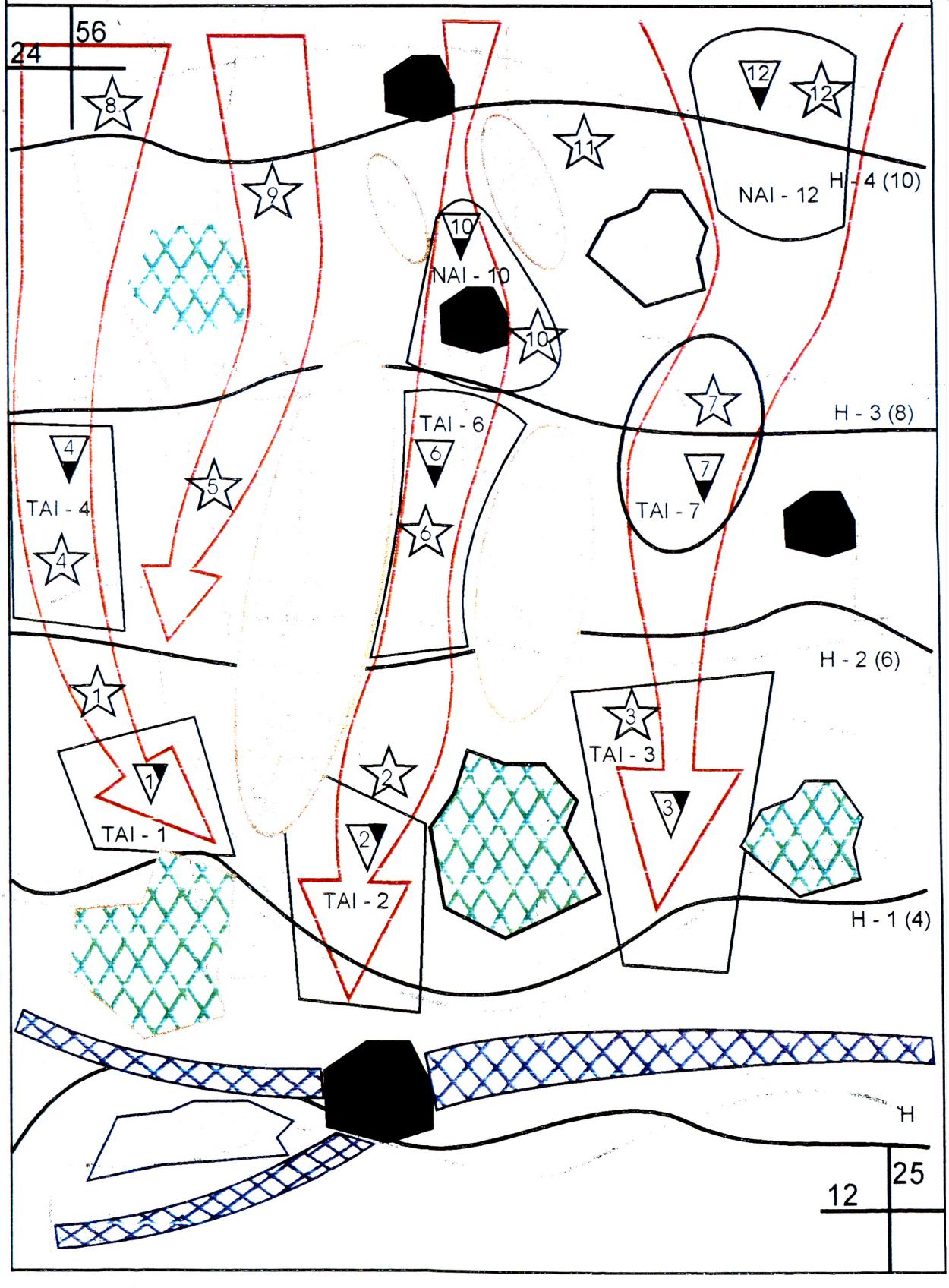
załącznik 35

OLEATA SYTUACJI BOJOWEJ
/situation overlay/

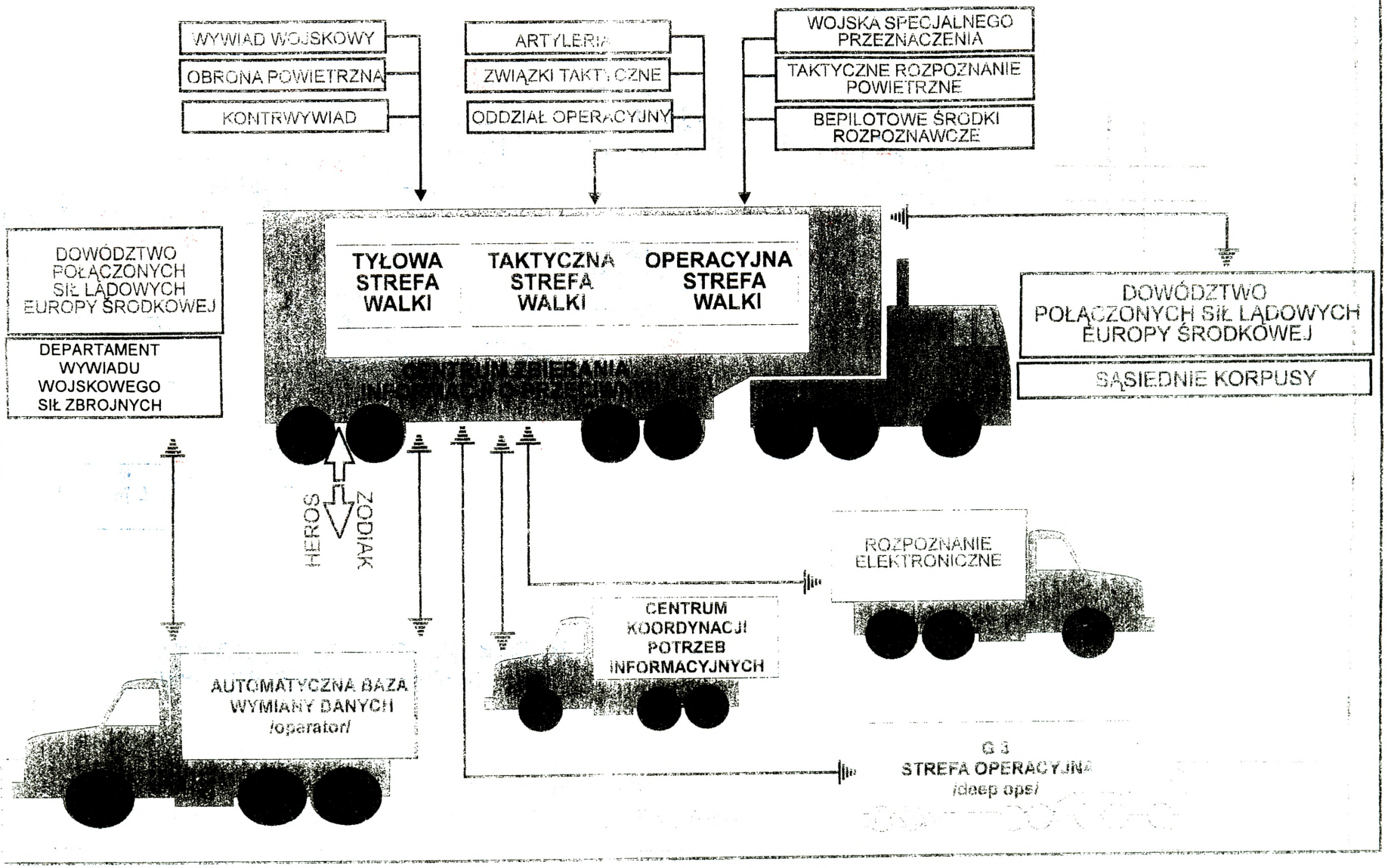



OLEATA ZDARZEŃ
/event overlay/
24
56
12
H - 4 (10)
11
8
9
NAI - 12
10
NAI - 10
NAI - 7
H - 3 (8)
4
NAI - 4
6
NAI - 6
7
5
H - 2 (6)
NAI - 3
1
NAI - 1
2
NAI - 2
3
H - 1 (4)
H
12
25

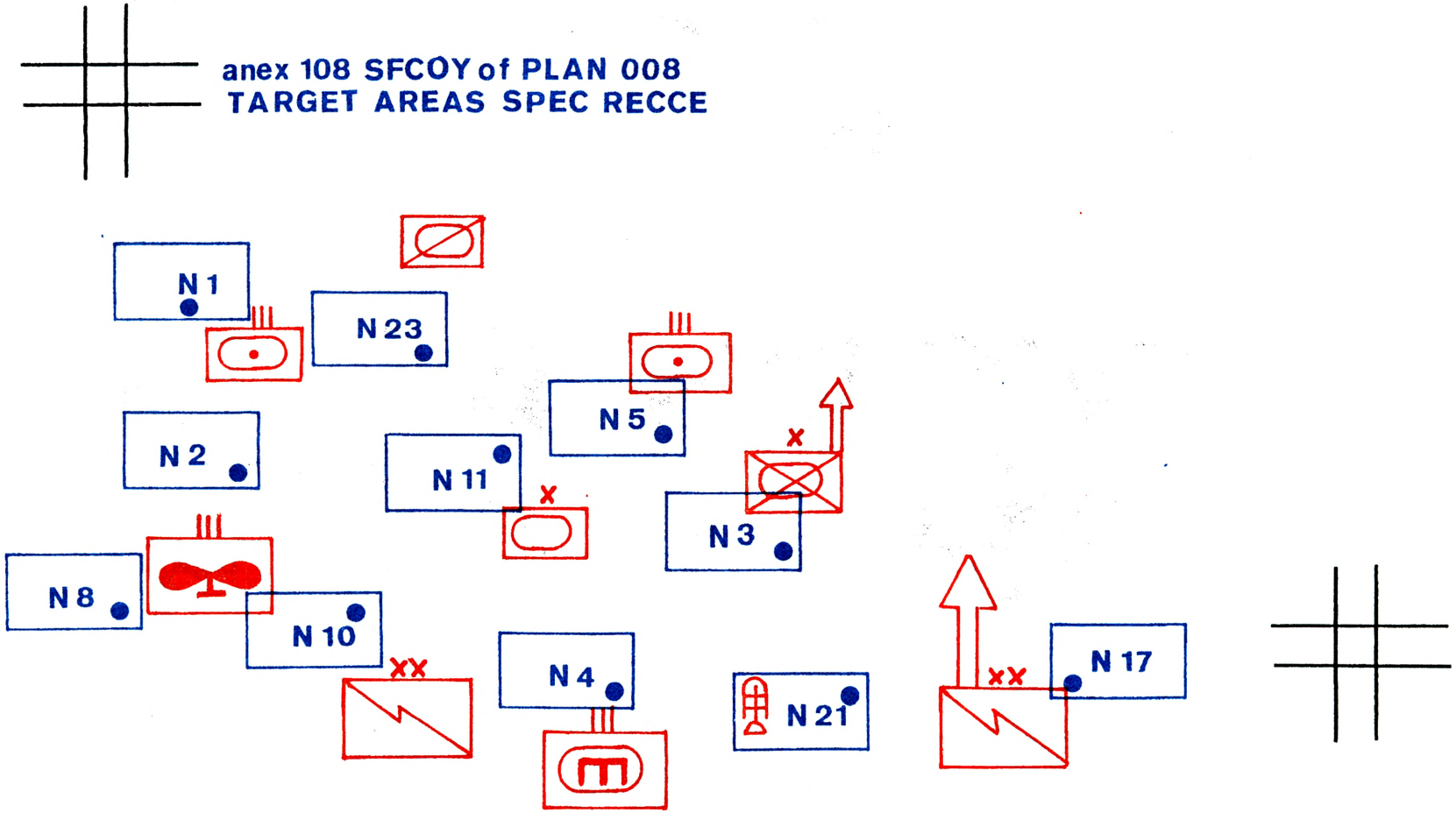
WZORZEC WSPARCIA DECYZJI
/decision support template/



CENTRUM ZBIERANIA INFORMACJI O PRZECIWNIKU
/schemat funkcjonalny G 2 korpusu/



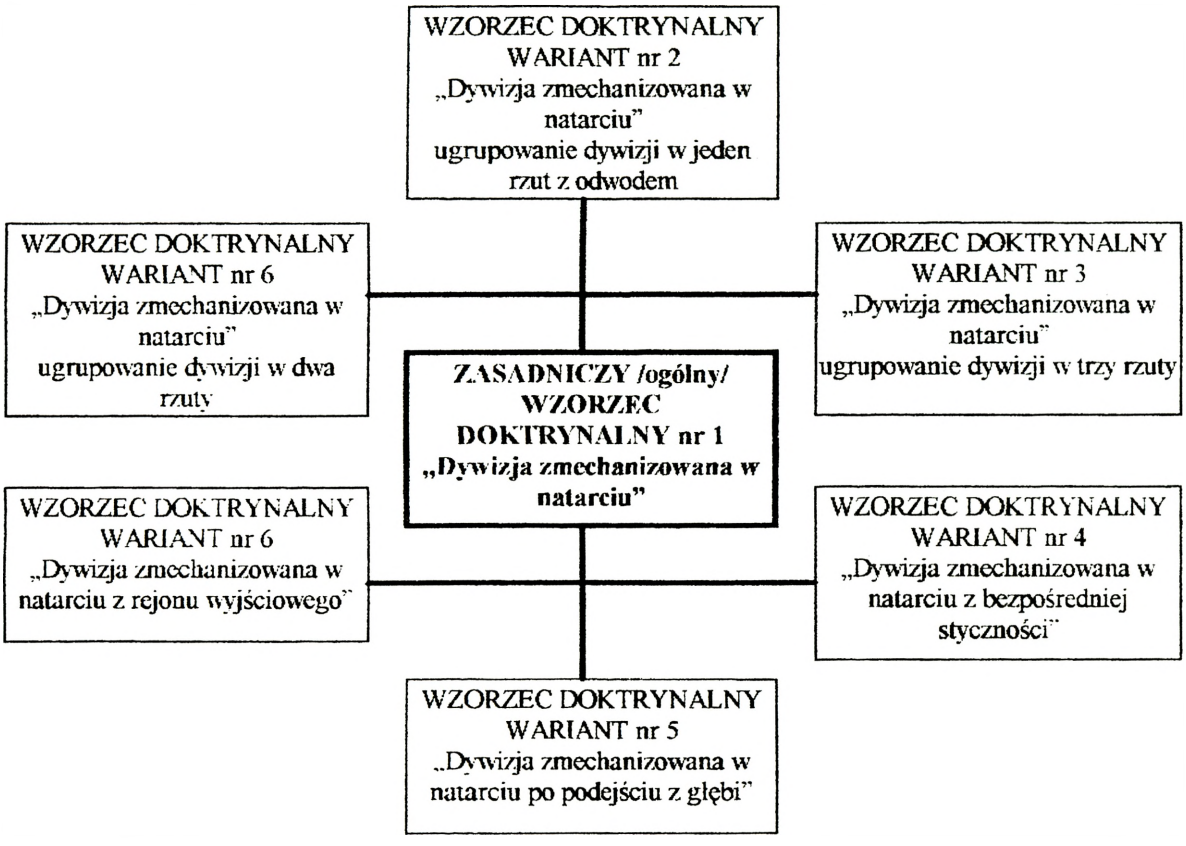
PLAN WYKORZYSTANIA JEDNOSTEK DALEKIEGO ROZPOZNANIA /oleata/
/1(GE/NL) Korpus/



Legenda:
punkt oznaczony kropką - miejsce złożenia ostatniego meldunku grupy

załącznik 40

STRUKTURA ZASADNICZEGO WZORCA DOKTRYNALNEGO



BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCH
II
49845
Akademii Obrony Narod